

Analiza sytuacji na rynku pracy

W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM 2015 R.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Badań i Analiz

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W LUBLINIE

Opracowanie:
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Badań i Analiz

Analiza sytuacji na rynku pracy

W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM 2015 r.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Publikacja elektroniczna: www.wuplublin.praca.gov.pl

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła

Lublin 2016 r.

Spis treści

Zakres i struktura opracowania	5
1. Charakterystyczne cechy regionalnego i lokalnych rynków pracy	6
1.1. Podstawowe uwarunkowania	6
2. Stan i struktura bezrobocia	14
2.1. Poziom i natężenie bezrobocia	14
2.2. Płynność bezrobocia	20
3. Zróznicowanie bezrobotnych według cech demograficzno-społecznych	26
3.1. Zmiany w strukturze bezrobotnych	26
3.2. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	29
3.3. Bezrobotni według grup zawodów	30
3.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy	38
3.5. Wybrane kategorie bezrobotnych	43
3.6. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	49
4. Działania powiatowych urzędów pracy w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia	67
4.1. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	67
4.2. Formy wsparcia klientów urzędów pracy	69
5. Województwo lubelskie w ujęciu sumarycznym	73
6. Zadania realizowane przez samorząd województwa lubelskiego	75
6.1. Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy	75
6.2. Zlecenie Działań Aktywizacyjnych	90
6.3. Działalność Wydziału Polityki Rynku Pracy	92
6.4. Opis Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	105
6.5. Obsługa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego	110
6.6. Obsługa Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)	116
6.7. Działalność Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej	122
6.8. EURES (European Employment Services) – Europejskie Służby Zatrudnienia	133
6.9. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia	137
6.10. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	138

Zakres i struktura opracowania

Wojewódzki Urząd Pracy po raz kolejny przygotował „*Analizę sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim*”. Niniejsze opracowanie omawia sytuację i zmiany zachodzące na rynku pracy województwa lubelskiego w 2015 roku, na tle poprzednich lat oraz w odniesieniu do danych krajowych. Przedstawia także realizację zadań Samorządu Województwa w obszarze rynku pracy.

Dokument ten stanowi realizację zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016r. poz. 645). Każdego roku Sejmik Województwa podejmuje zagadnienia dotyczące sytuacji społeczno – gospodarczej pod kątem tendencji i charakterystycznych zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Z uwagi na fakt wykorzystania w powyższej *Analizie...* danych pochodzących nie tylko ze statystyk opracowywanych przez Wojewódzki i Powiatowe Urzędy Pracy, lecz również z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego, które ukazują się w terminach późniejszych, dane prezentowane w tegorocznym dokumencie nie zawsze obejmują pełne 12 miesięcy 2015 roku.

Rozdział 1 zawiera podstawowe informacje dotyczące regionalnego rynku. Przedstawia sytuację gospodarczą i demograficzną województwa oraz aktywność zawodową mieszkańców Lubelszczyzny.

Rozdziały 2 i 3 prezentują diagnozę zmian jakie zaszły na rynku pracy. Omawiają płynność bezrobocia oraz poszczególne kategorie osób bezrobotnych. Zawierają dane analityczne dotyczące napływu jak i odpływu osób bezrobotnych z rejestrów Urzędów Pracy.

Rozdział 4 poświęcony jest działaniom podejmowanym w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia. Omówione tutaj zostały instrumenty rynku pracy oferowane bezrobotnym przez Publiczne Służby Zatrudnienia.

Rozdział 5 jest sumarycznym i zwięzłym podsumowaniem wojewódzkich informacji statystycznych zawartych w rozdziałach 1-4.

Rozdział 6 zawiera informacje dotyczące realizowanej polityki rynku pracy przez Samorząd Województwa Lubelskiego.

1 | Charakterystyczne cechy regionalnego i lokalnych rynków pracy

1.1. Podstawowe uwarunkowania

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie działa jako samorządowa jednostka organizacyjna od dnia 5 maja 2000r. tj. od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 31 marca 2000r. o zmianie ustawy

o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2000 r. Nr 31 poz. 384 z późn. zm.) i obejmuje swoim działaniem województwo lubelskie. Uchwałą Nr XX/245/2000 Sejmiku Województwa Lubelskiego podjętą podczas obrad XX sesji w dniu 29 maja 2000r., Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Lublinie został nadany Statut. Aktualnie WUP w Lublinie działa w oparciu o nowy Statut nadany Uchwałą Nr XLVII/762/2014 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 14 lipca 2014 r.

Urząd realizuje zadania Samorządu Województwa Lubelskiego w zakresie polityki rynku pracy określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645).

Do zadań Urzędu należy w szczególności:

1. określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia;
2. podział posiadanych środków Funduszu Pracy, z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w regionalnym planie działań na rzecz zatrudnienia, na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
3. realizacja zadań związanych z Krajowym Funduszem Szkoleniowym zwanym dalej „KFS”, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów określonych przez ministra właściwego do spraw pracy, w porozumieniu z Radą Rynku Pracy;
4. opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na prace w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia;

5. współdziałanie z wojewódzką radą rynku pracy w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich;
6. programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego poprzez:
 - ✓ wykonywanie zadań wynikających z programów, o których mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju albo o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
 - ✓ inicjowanie i realizowanie badań i analiz wykorzystywanych w działaniach realizowanych przez urzędy pracy;
7. koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy;
8. inicjowanie i realizowanie projektów pilotażowych;
9. inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
10. inicjowanie programów regionalnych i ich realizowanie, w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy;
11. zlecenie działań aktywizacyjnych;
12. realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej, obywateli państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, w szczególności:
 - ✓ pełnienie funkcji instytucji właściwej;
 - ✓ przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków bezrobotnych o wydanie odpowiednich dokumentów w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia;
 - ✓ wydawanie decyzji w ww. zakresie przewidzianych przepisami prawa;
13. realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, obywatelami państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej i obywatelami państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, w szczególności przez:
 - ✓ wspieranie i realizację działań sieci EURES, w tym koordynowanie realizacji tych działań przez urzędy pracy na terenie województwa, we współpracy z ministrem właściwym

do spraw pracy, samorządami powiatowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi, do realizacji działań sieci EURES;

- ✓ realizowanie zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES, na terenie działania tych partnerstw;

14. realizowanie zadań związanych z międzynarodowym przepływem pracowników, wynikających z odrębnych przepisów, umów międzynarodowych i innych porozumień zawartych z partnerami zagranicznymi;

15. świadczenie poradnictwa zawodowego oraz jego koordynowanie w publicznych służbach zatrudnienia na terenie województwa;

16. opracowywanie, gromadzenie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa;

17. współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie opracowywania, gromadzenia i aktualizowania informacji zawodowych o charakterze ogólnokrajowym;

18. współpraca na terenie województwa z powiatowymi urzędami pracy w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży, w szczególności przez:

- ✓ badanie popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe na wojewódzkim rynku pracy i upowszechnianie wyników tych badań,
- ✓ prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych i analiz ich oferty szkoleniowej oraz udostępnianie informacji o tej ofercie,
- ✓ wspieranie metodycznie działań powiatowych urzędów pracy w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży,
- ✓ prowadzenie analiz skuteczności oddziaływania na rynek pracy szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży oraz upowszechnianie wyników tych analiz,
- ✓ prowadzenie dialogu społecznego w zakresie polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego,
- ✓ popularyzację idei uczenia się przez całe życie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży;

19. organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy;

20. coroczne określanie i ogłaszanie w wojewódzkim dzienniku urzędowym, w terminie do 30 kwietnia, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy, na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w przepisach o systemie oświaty wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne przy uwzględnieniu zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy;

21. współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy;
22. współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów szkół wyższych w wejściu na rynek pracy;
23. prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia oraz wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia;
24. przetwarzanie informacji o bezrobotnych i poszukujących pracy korzystających z pomocy określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
25. współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie tworzenia rejestrów centralnych;
26. udzielanie informacji o możliwościach i zakresie pomocy określonej w ustawie i świadczonej przez publiczne służby zatrudnienia;
27. realizowanie zadań wynikających z ustawy o służbie zastępczej zleconych przez Marszałka Województwa Lubelskiego w zakresie wydawania decyzji i postanowień oraz dokonywania innych czynności w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym;
28. wykonywanie zadań zleconych przez Marszałka Województwa Lubelskiego wynikających z ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz przepisów wykonawczych;
29. wykonywanie zadań zleconych przez Marszałka Województwa Lubelskiego wynikających z ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy.

Sejmik Województwa Lubelskiego co najmniej raz w roku dokonuje analizy i oceny sytuacji na rynku pracy. Urzędem kieruje oraz reprezentuje go na zewnątrz Dyrektor Urzędu powoływany przez Marszałka Województwa Lubelskiego. Dyrektor kieruje Urzędem przy pomocy Wicedyrektorów, których powołuje i odwołuje. Nadzór nad Urzędem sprawuje Zarząd Województwa Lubelskiego. Organem opiniodawczo - doradczym Marszałka Województwa w sprawach polityki rynku pracy jest Wojewódzka Rada Rynku Pracy (do dnia powołania WRRP zadania rady wykonuje Wojewódzka Rada Zatrudnienia).

Strukturę organizacyjną, zakres zadań oraz tryb pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie określa Regulamin Organizacyjny uzgodniony z Zarządem Województwa Lubelskiego.

W WUP funkcjonują następujące komórki organizacyjne:

1. WYDZIAŁ FINANSOWY

- ✓ Zespół Obsługi Finansowo – Księgowej
- ✓ Zespół Obsługi Księgowo – Kasowej FGŚP

2. WYDZIAŁ POLITYKI RYNKU PRACY

3. WYDZIAŁ POŚREDNICTWA PRACY

4. CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

5. WYDZIAŁ ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNY

6. WYDZIAŁ BADAŃ I ANALIZ

- ✓ Zespół Statystyk i Analiz
- ✓ Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy

7. WYDZIAŁ WDRAŻANIA PROJEKTÓW PO KL i RPO WL

- ✓ Oddział Realizacji Projektów I
- ✓ Oddział Realizacji Projektów II

8. WYDZIAŁ PROGRAMOWANIA I KONTROLI PO KL i RPO WL

- ✓ Oddział Oceny i Pomocy Technicznej
- ✓ Oddział Kontroli

9. WYDZIAŁ REALIZACJI PO WER

- ✓ Oddział Oceny i Wdrażania
- ✓ Oddział Kontroli i Pomocy Technicznej

10. WYDZIAŁ FUNDUSZU GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

11. ODDZIAŁ KADR

12. ODDZIAŁ KOORDYNACJI I OBSŁUGI FINANSOWEJ EFS

13. ZESPÓŁ ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

14. ZESPÓŁ DS. ZLECANIA DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH

15. ZESPÓŁ DS. INFORMATYKI

16. FILIA W BIAŁEJ PODLASKIEJ W TYM CiPKZ

17. FILIA W CHEŁMIE W TYM CiPKZ

18. FILIA W ZAMOŚCIU W TYM CiPKZ

19. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. PRAWNYCH

20. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. BHP i PPOŻ

21. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. POLITYKI INFORMACYJNEJ

22. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Położenie

Województwo lubelskie obejmuje obszar 25.122,0 km². Pod względem zajmowanego terytorium jest trzecim co do wielkości województwem w kraju. Gęstość zaludnienia wynosi 86 osób na km², przy średniej krajowej 122 osoby na km². Położone jest we wschodniej części kraju a całkowita długość granic Lubelszczyzny wynosi 1.196 km. Obszar województwa

w całości leży w dorzeczu Wisły. Głównymi rzekami województwa są Wieprz, Wisła (stanowi znaczną część granicy zachodniej województwa) oraz Bug (wyznacza granicę wschodnią województwa).

Województwo graniczy od wschodu z Białorusią i Ukrainą, od południa z województwem podkarpackim, od zachodu z województwem świętokrzyskim i mazowieckim, które jest też sąsiednim regionem od północy. Na krótkim czterokilometrowym odcinku Lubelszczyzna graniczy przez rzekę Bug z województwem podlaskim.

Województwo lubelskie podzielone jest na 24 powiaty, z czego: 20 to powiaty ziemskie, 4 powiaty grodzkie. Ogółem w województwie jest 213 gmin, z tego: 20 gmin o charakterze miejskim, 171 wiejskim i 22 miejsko – wiejskim. Ośrodkiem administracyjnym województwa jest miasto Lublin.

Demografia

Województwo lubelskie na koniec czerwca 2015¹ roku zamieszkiwało 2143221 osób, co stanowiło 5,6% ogólnej liczby ludności kraju. W porównaniu z 2014 rokiem liczba ludności zamieszkującej obszar województwa zmniejszyła się o 0,4%. Jest to wynik znaczącego spadku liczby urodzeń oraz ujemnego salda migracji.

W I półroczu 2015 roku w województwie lubelskim, podobnie jak i w Polsce, mieszkało więcej kobiet niż mężczyzn – kobiety stanowiły 51,5% ogółu ludności województwa, natomiast mężczyźni 48,5%.

Większość ludności województwa mieszka na terenach wiejskich – 1152389 (tj. 53,8% ogółu mieszkańców), zaś w miastach 990832 (46,2%). Region należy do słabo zaludnionych i zurbanizowanych. Najwyższym zurbanizowaniem cechuje się podregion lubelski, natomiast najniższym bialskopodlaski.

Sytuacja gospodarcza regionu

Jednym z najważniejszych działów gospodarki województwa lubelskiego jest rolnictwo. Świadczą o tym duże zasoby ziemi, wysoki udział ludności rolniczej oraz znacząca produkcja rolnicza w skali kraju. Ta wysoka pozycja rolnictwa w województwie jest wynikiem uwarunkowań (ukształtowanie powierzchni, korzystne warunki klimatyczne i glebowe) tworzących szansę dalszego rozwoju. Dlatego też znaczące miejsce na Lubelszczyźnie zajmuje przemysł spożywczy, w tym owocowo – warzywny, cukrowniczy,

¹ Źródło: *Urząd Statystyczny w Lublinie*

mleczarski, młynarski, piwowarski czy tytoniowy. Region Lubelski to również zaplecze pszczelarskie i zielarskie.

Poza sektorem rolno–spożywczym istotne miejsce zajmuje górnictwo. We wschodniej części Wyżyny Lubelskiej działa kopalnia Węgla Kamiennego Bogdanka. Funkcjonuje także duża liczba cementowni i zakładów materiałów budowlanych, wytwarzających cegłę tradycyjną i klinkierową, beton komórkowy i prefabrykaty betonowe. Bogactwem naturalnym są wody mineralne, z których słynie uzdrowisko Nałęczów. Gospodarkę regionu tworzy również przemysł chemiczny, drzewny i meblarski, metalowy i maszynowy, w tym przemysł lotniczy w Świdniku.

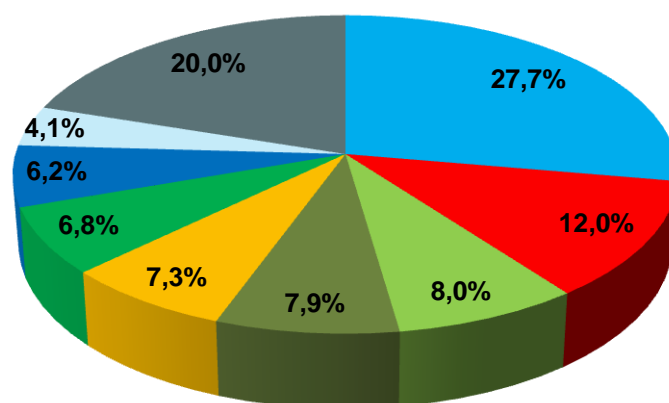
Podmioty gospodarki narodowej

Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie, w województwie lubelskim w końcu grudnia 2015 roku w rejestrze REGON było 173184 podmiotów. Oznacza to wzrost liczby podmiotów o 0,9% w stosunku do grudnia 2014 roku. Pod względem liczby podmiotów województwo lubelskie uplasowało się na 10 miejscu w kraju. Sektor prywatny stanowił 96,0% ogółu podmiotów i było w nim zarejestrowanych 166363 podmioty.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim przedstawiała się następująco:

- ✓ 74,8% ogółu stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (mniej o 0,6 pkt procentowe niż w 2014 roku),
- ✓ 12,9% - spółki (więcej o 0,5 pp),
- ✓ 0,7% - spółdzielnie (tyle samo, co w 2014 roku),
- ✓ 11,6% - pozostałe podmioty (m.in. państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, stowarzyszenia, związki zawodowe, wspólnoty mieszkaniowe).

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD. Stan w dniu 31 grudnia 2015 roku.

■ handel; naprawa pojazdów samochodowych	■ budownictwo
■ przetwórstwo przemysłowe	■ działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
■ pozostała działalność usługowa	■ transport i gospodarka magazynowa
■ opieka zdrowotna i pomoc społeczna	■ edukacja
■ pozostałe	

Aktywność ekonomiczna ludności

Urząd Statystyczny w Lublinie, w ramach ogólnopolskiego programu badań statystycznych, prowadzi Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności. Podmiotem badania są osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Udział pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15 lat i więcej określa tzw. poziom aktywności zawodowej.

W IV kwartale 2015 roku współczynnik aktywności zawodowej wyrażony udziałem pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15 lat i więcej, w ciągu roku zmalał i w IV kwartale 2015 roku wynosił 56,0%, co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, 56 było aktywnych zawodowo, czyli miało pracę lub jej poszukiwało. Liczba ludności pracującej w IV kwartale 2015 roku w porównaniu do IV kwartału 2014 roku wzrosła o 6,6%.

Miernikiem poziomu zatrudnienia jest wskaźnik zatrudnienia oznaczający udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W IV kwartale 2015 roku wynosił on 51,0%. W populacji osób pracujących przeważali mężczyźni (57,4%). Wśród osób mających pracę przeważali mieszkańcy wsi.

2 | Stan i struktura bezrobocia

2.1. Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego

Rynek pracy jest szczególnym obszarem, na którym spotykają się wszystkie zagadnienia dotyczące zatrudnienia, bezrobocia, polityki społecznej, ogniskują się wszystkie problemy gospodarek regionalnych. Wielkość podaży i popytu na pracę, stopa bezrobocia, wiek i struktura zawodowa osób pozostających bez pracy dostarczają istotnych informacji o niedostosowaniach strukturalnych i trudnościach restrukturyzacyjnych.

Proces transformacji ustrojowej – rozpoczęty w warunkach największej w powojennej historii kraju recesji gospodarczej – wywołał istotne zmiany w różnych obszarach rzeczywistości

społeczno-gospodarczej. Najbardziej dynamiczne i dotkliwe zmiany dokonały się w sferze zatrudnienia i rynku pracy. W bardzo krótkim czasie rynek pracy, który charakteryzował się w skali kraju i poszczególnych regionów nadwyżką popytu na pracę nad podażą zasobów ludzkich, przekształcił się w rynek poważnego niedoboru popytu. Pojawiło się masowe bezrobocie, które dotknęło różne kategorie ludności w miastach i na wsi.

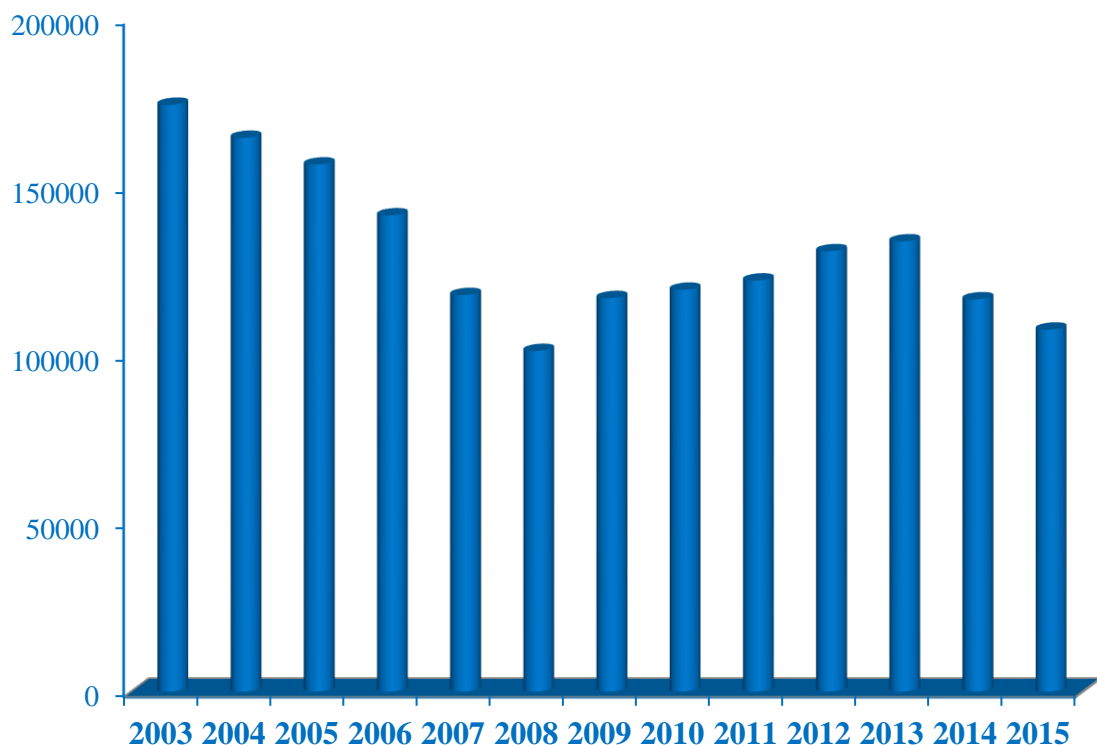
Tabela 1. Bezrobocie w województwie lubelskim na tle innych województw

Wyszczególnienie	Grudzień 2014 r.			Grudzień 2015 r.		
	województwa	liczba	poz.	województwa	liczba	poz.
Liczba bezrobotnych	POLSKA	1825180		POLSKA	1563339	
	Lubelskie	116869	8	Lubelskie	107895	6
	Mazowieckie	249777	1	Mazowieckie	216527	1
	Śląskie	175675	2	Śląskie	148508	2
	Małopolskie	139027	3	Podkarpackie	123514	3
	Podkarpackie	137932	4	Małopolskie	119601	4
	Kujawsko-Pomorskie	127111	5	Łódzkie	109510	5
Stopa bezrobocia	POLSKA	11,5		POLSKA	9,8	
	Lubelskie	12,7	8	Lubelskie	11,7	6
	Warmińsko-Mazurskie	18,9	1	Warmińsko-Mazurskie	16,3	1
	Kujawsko-Pomorskie	15,7	2	Kujawsko-Pomorskie	13,3	2
	Zachodniopomorskie	15,6	3	Zachodniopomorskie	13,3	2
	Podkarpackie	14,8	4	Podkarpackie	13,2	3
	Świętokrzyskie	14,2	5	Świętokrzyskie	12,5	4
			Podlaskie	11,8	5	
Liczba bezrobotnych kobiet	POLSKA	939648		POLSKA	816138	
	Lubelskie	56316	9	Lubelskie	52567	8
	Mazowieckie	119509	1	Mazowieckie	104684	1
	Śląskie	94101	2	Śląskie	80665	2
	Małopolskie	72800	3	Małopolskie	64189	3
	Podkarpackie	70305	4	Podkarpackie	63579	4
	Kujawsko-Pomorskie	70078	5	Kujawsko-Pomorskie	60367	5
Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi	POLSKA	812090		POLSKA	701594	
	Lubelskie	65353	4	Lubelskie	60189	4
	Mazowieckie	107807	1	Mazowieckie	95480	1
	Podkarpackie	87071	2	Podkarpackie	78005	2
	Małopolskie	75229	3	Małopolskie	63797	3
	Kujawsko-Pomorskie	59172	5	Kujawsko-Pomorskie	50537	5

W latach 2003 - 2008 obserwowano tendencję stałego spadku bezrobocia rejestrowanego. Najwyższą dynamikę spadku liczby bezrobotnych odnotowano w 2007 roku (16,7% w porównaniu do stanu z końca 2006 roku). Niestety w latach 2009-2013 sytuacja na rynku pracy pogorszyła się i liczba bezrobotnych systematycznie rosła. Od 2014 roku odnotowuje się spadek liczby bezrobotnych. Na koniec 2014 roku, w województwie lubelskim zarejestrowanych było 116869 osób bezrobotnych, tj. o 12,8% mniej w odniesieniu do 2013 roku. Rok 2015 przyniósł dalszy spadek bezrobocia. Na koniec 2015 roku liczba bezrobotnych wyniosła 107895 osób, czyli mniej o 7,7% niż w 2014 roku i mniej o 19,5% niż w 2013 roku.

Fluktuację stanu bezrobocia rejestrowanego w województwie na przestrzeni trzynastu lat obrazuje poniższy wykres:

Wykres 2. Bezrobotni w województwie lubelskim w latach 2003 - 2015

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2014 i 2015 roku w Powiatowych Urzędach Pracy przedstawia poniżej tabela nr 2.

Tabela 2. Stan bezrobocia w poszczególnych powiatach

PUP	Liczba bezrobotnych według stanu na koniec:			
	31.12.2014		31.12.2015	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	9959	4549	8821	4131
powiat grodzki	3572	1632	3218	1507
powiat ziemski	6387	2917	5603	2624
Bilgoraj	3951	1921	3783	1833
Chelm	9328	4890	8752	4772
powiat grodzki	3800	1979	3537	1868
powiat ziemski	5528	2911	5215	2904
Hrubieszów	5202	2485	5026	2314
Janów Lubelski	3233	1368	2981	1328
Krasnystaw	4506	2197	4396	2111
Kraśnik	6050	2867	5596	2681
Lubartów	5840	2814	5154	2456
MUP Lublin	14771	7169	13938	6770
PUP Lublin	6172	2831	5624	2678
Łęczna	2230	1208	2143	1159
Łuków	4852	2510	4008	2160
Opole Lubelskie	3853	1863	3542	1685
Parczew	1922	1002	1794	936
Puławy	5024	2395	4410	2154
Radzyń Podlaski	3627	1608	3295	1490
Ryki	3161	1503	2772	1353
Świdnik	3878	1851	3830	1803
Tomaszów Lubelski	4975	2354	4689	2298
Włodawa	3518	1773	3110	1606
Zamość	10817	5158	10231	4849
powiat grodzki	4364	2131	4031	1950
powiat ziemski	6453	3027	6200	2899
Ogółem	116869	56316	107895	52567

O zmianach na rynku pracy świadczy także kształtowanie się udziału bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo, czyli **stopa bezrobocia**. Od 2009 roku wraz ze wzrostem liczby bezrobotnych odnotowywany był systematyczny wzrost stopy bezrobocia. Na koniec

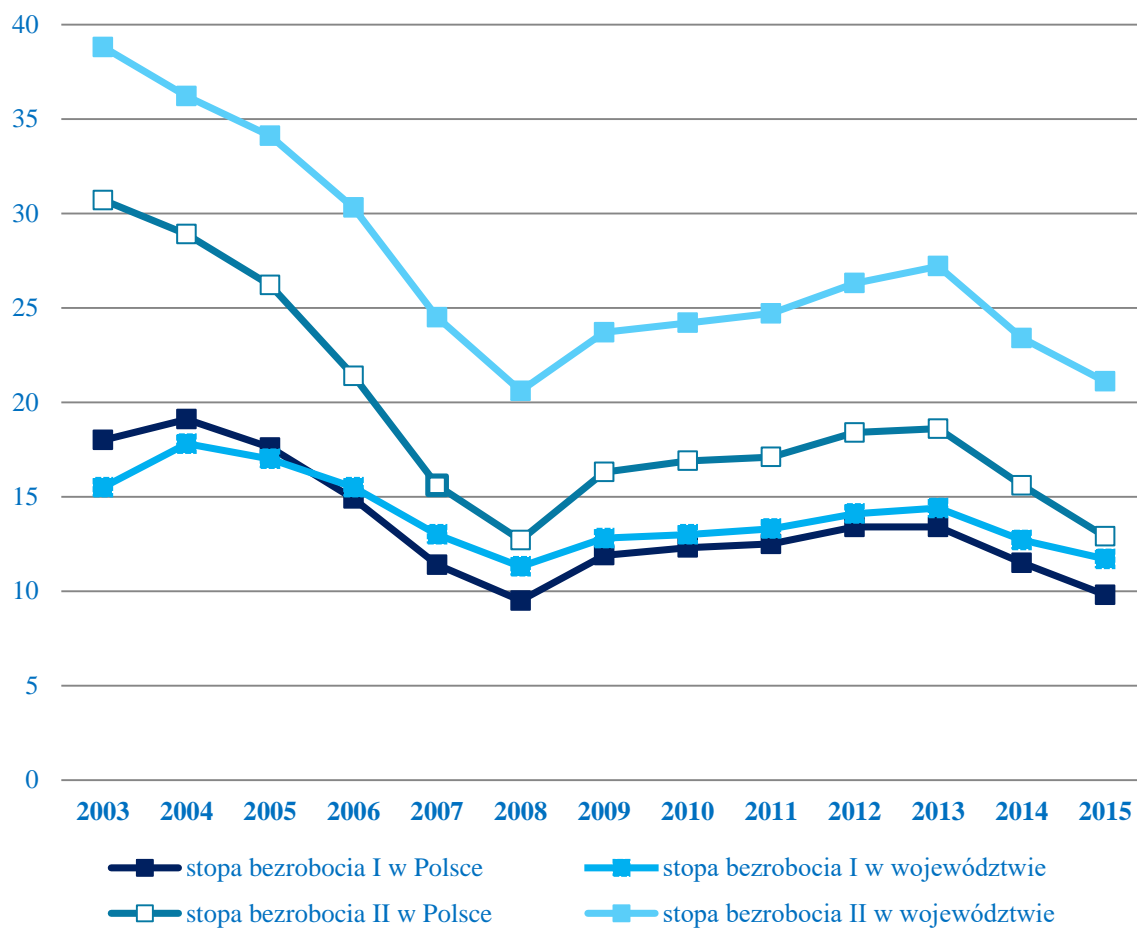
2013 roku udział bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo wyniósł 14,4% (w kraju 13,4%) i był wyższy w porównaniu z 2012 rokiem o 0,3 pkt procentowego. Po czteroletnim okresie wzrostu liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia, w 2014 roku nastąpił spadek omawianego wskaźnika. W końcu 2014 roku stopa bezrobocia w województwie lubelskim wyniosła 12,7% (w kraju 11,5%) i była niższa w porównaniu z 2013 rokiem o 1,7 pkt procentowego. Rok 2015 przyniósł dalszy spadek omawianego wskaźnika. W końcu 2015 roku stopa bezrobocia w województwie wyniosła 11,7% (w kraju 9,8%) i była niższa o 1,0 pkt procentowy w odniesieniu do 2014 roku.

Najwyższe natężenie bezrobocia występuje w powiatach: włodawskim (20,9%), hrubieszowskim (17,7%) oraz chełmskim ziemskim (17,1%) zaś najniższe w powiecie biłgorajskim (8,0%), mieście Lublinie oraz w powiecie łączyńskim (po 8,1%) i łukowskim (8,9%).

Bezrobocie nie stanowi większego problemu społecznego, gdy ma charakter przejściowy i frykcyjny (tzn. związany ze zmianą lub poszukiwaniem nowej, lepszej pracy lub przenoszeniem się osób do innej miejscowości), a jego stopa nie przekracza 3-4% czynnych zawodowo. Natomiast staje się problemem, kiedy przewyższa ten próg, bowiem funkcją ogólnej stopy bezrobocia i małej elastyczności rynku pracy jest udział bezrobocia długookresowego.

Zmiany natężenia bezrobocia w województwie i kraju ilustruje poniższy wykres:

Wykres 3. Stopa bezrobocia I i II w województwie i w kraju w latach 2003-2015

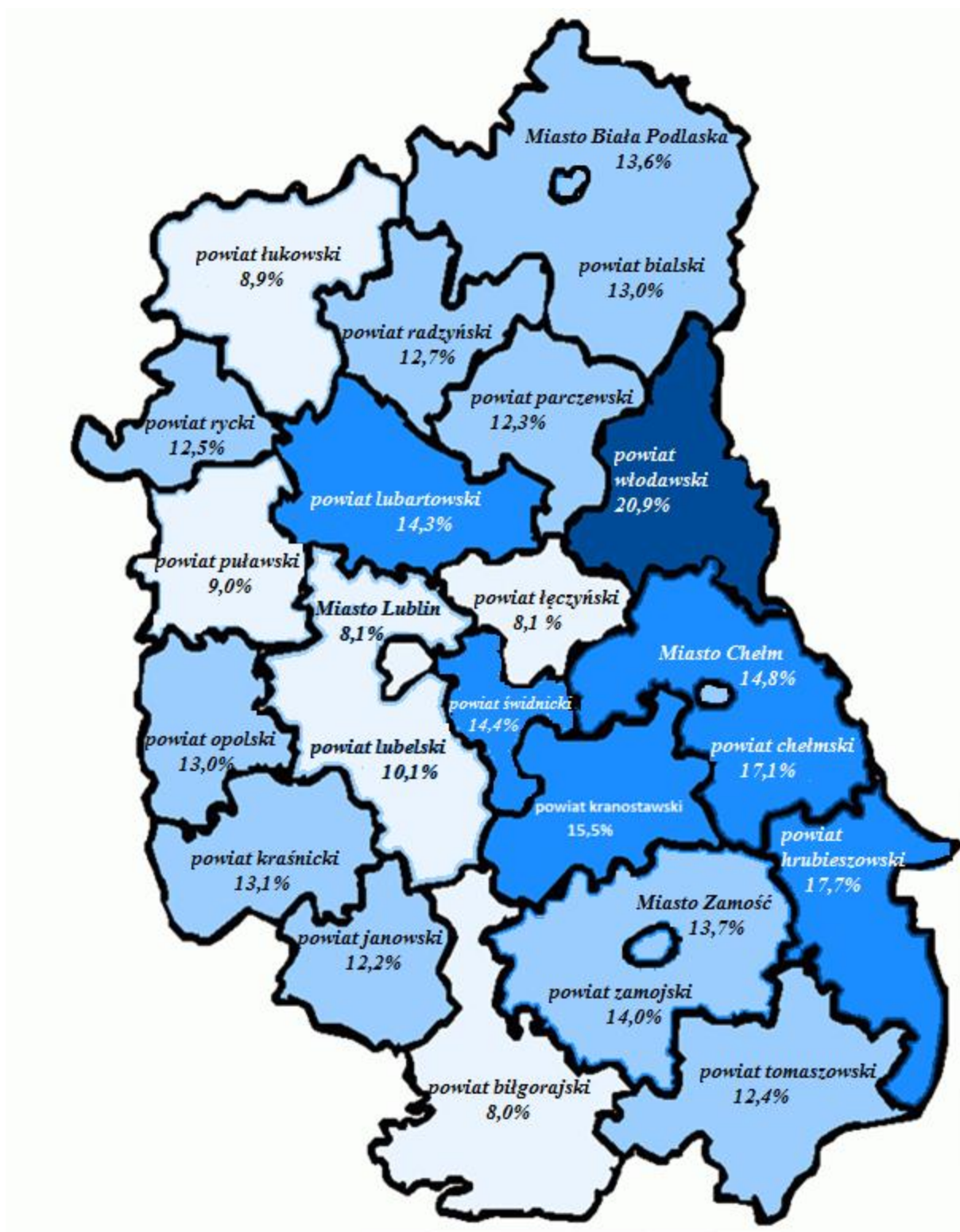

Udział bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo (stopa I) od lat utrzymywał się na poziomie poniżej średniej krajowej, jednak od 2006 roku obserwuje się sytuację odwrotną. W 2015 roku omawiany wskaźnik był wyższy od krajowego o 1,9 pkt procentowego i wynosił 11,7% (w kraju 9,8%).

Odsetek bezrobotnych w subpopulacji pracujących poza rolnictwem indywidualnym (stopa II) od lat jest znacznie wyższy od wskaźnika krajowego. W końcu 2015 roku w Polsce, wskaźnik ten wynosił 12,9%, w województwie 21,1%. Wysoka stopa II świadczy m.in.

o wysokim ukrytym bezrobociu, które występuje w województwie głównie na obszarach wiejskich.

Kartogram 1. Stopa bezrobocia I według powiatów. Stan w dniu 31 grudnia 2015 roku

2.2. Płynność bezrobocia

Płynność bezrobocia oznacza napływ do bezrobocia (nowo zarejestrowani) i odpływ z bezrobocia (wyrejestrowani).

Niekorzystną tendencją polskiego bezrobocia jest wzrost liczby bezrobotnych powracających do ewidencji. Te ponowne rejestracje są podstawowym składnikiem napływu do bezrobocia. W 2015 roku udział osób rejestrujących się po raz kolejny wyniósł 82,6% wobec 81,1% w 2014 roku.

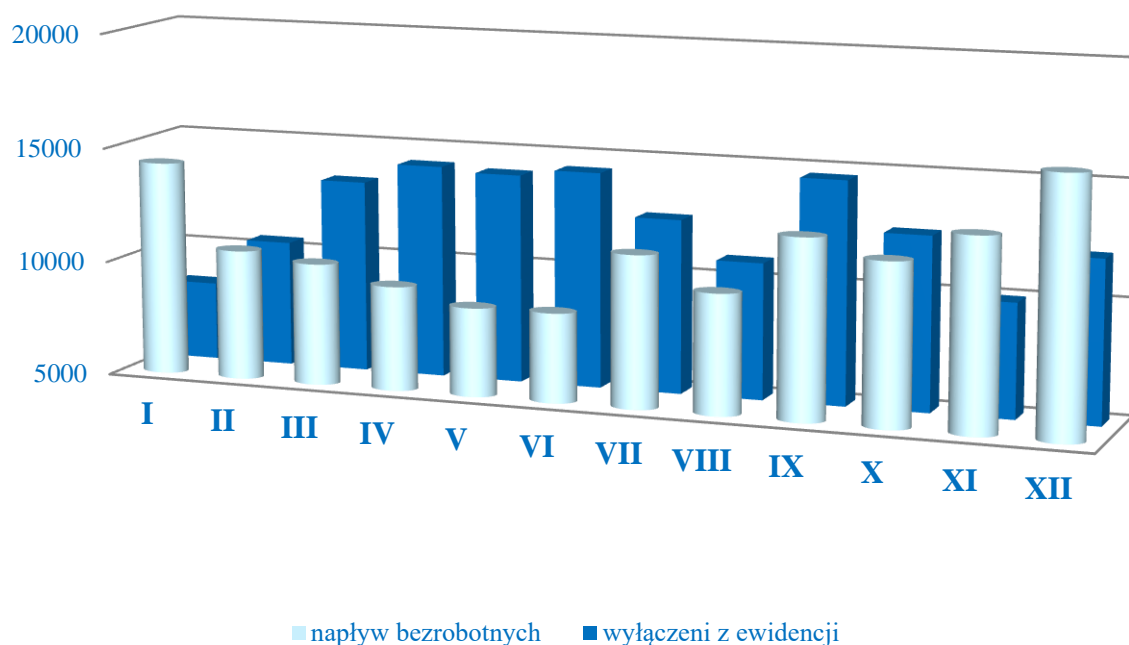
Jak to jest na Lubelszczyźnie i w kraju ilustruje poniższa tabela:

Tabela 3. Napływ i odpływ z bezrobocia w Polsce i w województwie lubelskim w 2015 roku

Wyszczególnienie		Przyrost/spadek liczby bezrobotnych	Napływ		Odpływ	
			ogółem	w tym po raz kolejny	ogółem	w tym do pracy
Styczeń	Polska	+93419	247265	207799	153846	77173
	Lubelskie	+5908	14294	12090	8286	3785
Luty	Polska	+128	189320	154489	189192	88481
	Lubelskie	+188	10634	8661	10446	4243
Marzec	Polska	-58083	187636	157132	245719	115588
	Lubelskie	-3062	10282	8569	13344	5855
Kwiecień	Polska	-78463	174998	145411	253461	124506
	Lubelskie	-4707	9529	7971	14236	6462
Maj	Polska	-80103	161351	129364	241454	113822
	Lubelskie	-5213	8844	7157	14057	5719
Czerwiec	Polska	-79802	163716	133321	243518	108129
	Lubelskie	-5485	8871	7219	14356	5884
Lipiec	Polska	-36609	194789	155536	231398	101479
	Lubelskie	-940	11597	9294	12537	5430
Sierpień	Polska	-22129	173515	141084	195644	88731
	Lubelskie	-698	10204	8262	10902	4732
Wrzesień	Polska	-24167	227646	171637	251813	129691
	Lubelskie	-1860	12789	9689	14649	7277
Październik	Polska	-22443	211399	170279	233842	115521
	Lubelskie	-505	12022	9522	12527	6111

Listopad	Polska	+13669	204706	172496	191037	100950
	Lubelskie	+3362	13306	11407	9944	5274
Grudzień	Polska	+32742	232414	207801	199672	119872
	Lubelskie	+4038	16053	14507	12015	7881
Ogółem	Polska	-261841	2368755	1946349	2630596	1283943
	Lubelskie	-8974	138425	114348	147399	68653

Wykres 4. Napływ i odpływ bezrobotnych w województwie lubelskim w poszczególnych miesiącach 2015 roku

W 2015 roku w urzędach pracy zarejestrowało się (napływ) 138425 osób (tj. o 3,8% więcej niż w 2014 roku). Liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych na Lubelszczyźnie w poszczególnych powiatach, w 2015 roku przedstawia poniżej tabela nr 4.

Tabela 4. Napływ bezrobotnych w poszczególnych kwartałach 2015 roku

PUP	Liczba rejestrujących się w poszczególnych kwartałach:							
	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	2650	1187	2193	968	2745	1407	3287	1540
powiat grodzki	968	417	774	362	1003	508	1128	533
powiat ziemski	1682	770	1419	606	1742	899	2159	1007
Biłgoraj	1726	747	1186	537	1613	872	2025	887
Chelm	2868	1302	2106	1048	2891	1567	3468	1655
powiat grodzki	1200	561	944	483	1293	710	1459	675
powiat ziemski	1668	741	1162	565	1598	857	2009	980
Hrubieszów	1540	685	1142	507	1498	735	2003	873
Janów Lubelski	825	395	576	251	927	448	921	374
Krasnystaw	1175	518	1092	509	1393	690	1320	580
Kraśnik	1437	601	1110	558	1479	802	1992	944
Lubartów	1560	640	1036	467	1439	790	1879	796
MUP Lublin	4378	2047	3775	1864	3840	1959	4484	2198
PUP Lublin	2145	924	1717	812	2127	1111	2352	1057
Łęczna	1019	532	750	366	926	508	822	389
Łuków	1791	789	1411	671	1556	791	1979	908
Opole Lubelskie	1119	445	787	335	1061	514	1315	572
Parczew	577	256	391	170	537	294	702	317
Puławy	1687	722	1254	535	1622	820	2004	866
Radzyń Podlaski	851	339	592	242	883	449	986	434
Ryki	1037	471	759	327	808	422	1071	485
Świdnik	1248	622	948	443	1193	639	1307	611
Tomaszów Lubelski	1541	603	1185	493	1646	881	2076	811
Włodawa	820	370	676	288	941	517	1195	611
Zamość	3216	1308	2558	1068	3465	1782	4193	1887
powiat grodzki	1243	506	1019	433	1375	708	1586	730
powiat ziemski	1973	802	1539	635	2090	1074	2607	1157
Ogółem	35210	15503	27244	12459	34590	17998	41381	18795

Od stycznia do grudnia 2015 roku z ewidencji urzędów pracy wyłączono 147399 osób bezrobotnych (tabela nr 5).

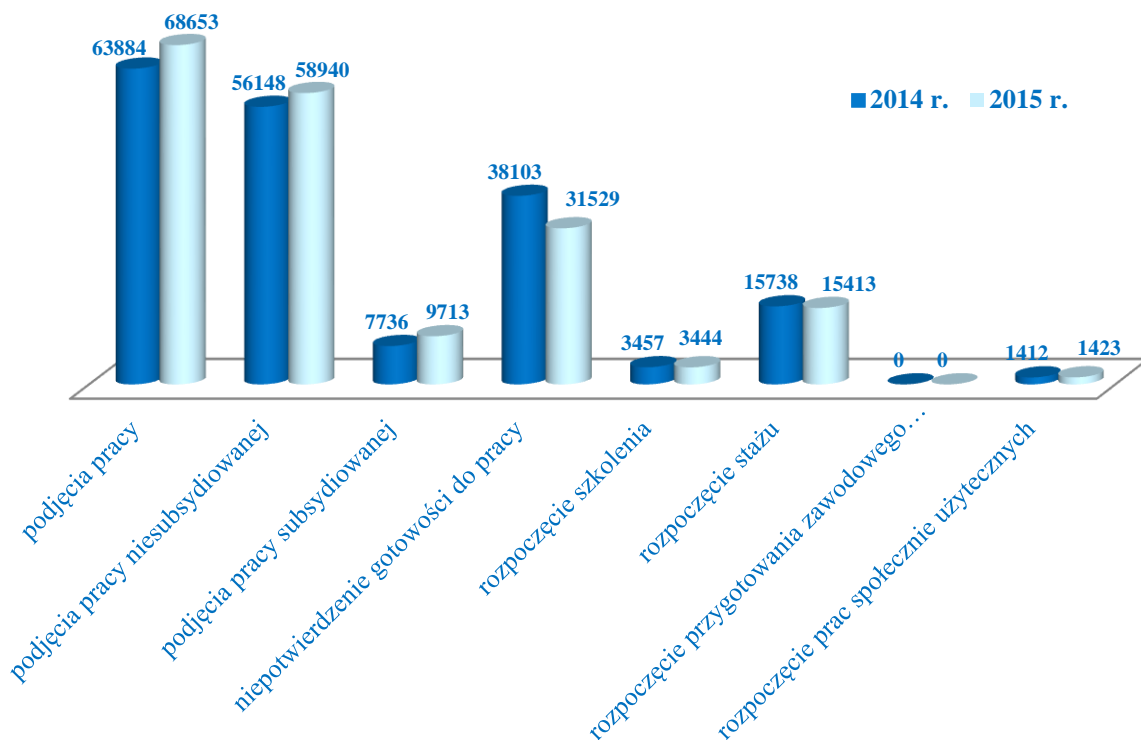
Tabela 5. Wylączeni z ewidencji urzędów pracy w poszczególnych kwartałach 2015 roku

PUP	Liczba wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy w poszczególnych kwartałach:							
	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	2345	1068	3380	1438	3170	1548	3188	1466
powiat grodzki	832	378	1165	495	1078	530	1152	542
powiat ziemski	1513	690	2215	943	2092	1018	1966	924
Bilgoraj	1616	771	1870	755	1801	886	1431	719
Chelm	2347	1140	3554	1567	3136	1567	2872	1416
powiat grodzki	1002	508	1438	632	1402	748	1317	652
powiat ziemski	1345	632	2116	935	1734	819	1555	764
Hrubieszów	1471	723	1660	662	1793	882	1435	704
Janów Lubelski	816	372	1032	407	901	412	752	317
Krasnystaw	1137	559	1433	598	1366	672	1154	554
Kraśnik	1427	675	2172	915	1532	817	1341	684
Lubartów	1481	624	2110	918	1480	764	1529	745
MUP Lublin	4121	2090	4740	2154	4201	2045	4248	2178
PUP Lublin	1927	894	2365	1003	2228	1037	2369	1123
Łęczna	837	436	996	491	1074	565	697	352
Łuków	1481	711	2573	1131	1900	889	1627	778
Opole Lubelskie	1016	508	1305	527	1281	553	991	456
Parczew	444	230	619	276	700	332	572	265
Puławy	1619	761	2199	928	1743	754	1620	741
Radzyń Podlaski	846	422	992	373	979	406	827	381
Ryki	743	375	1133	475	1069	504	1119	501
Świdnik	1153	601	1175	524	1361	702	1055	536
Tomaszów Lubelski	1344	534	2385	906	1711	805	1294	599
Włodawa	761	381	1166	539	1099	559	1014	474
Zamość	3244	1478	3790	1631	3563	1679	3421	1566
powiat grodzki	1271	619	1433	641	1461	682	1391	616
powiat ziemski	1973	859	2357	990	2102	997	2030	950
Ogółem	32176	15353	42649	18218	38088	18378	34486	16555

W latach 2002-2006 stopniowo zwiększała się liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji z powodu podjęcia pracy. Tendencja ta w 2007 roku załamała się i spadała do 2012 roku, z wyjątkiem 2010 roku, gdzie liczba podejmujących zatrudnienie wzrosła (w 2010 roku pracę podjęło 57625 osób, tj. o 11,8% więcej niż w 2009 roku). Od 2013 roku

odnotowuje się ponowny wzrost podjęć pracy przez osoby bezrobotne. W 2015 roku pracę podjęły 68653 osoby, tj. o 7,5% więcej niż w 2014 roku. Obok podejmowania zatrudnienia drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych jest nie potwierdzenie gotowości do pracy.

Wykres 5. Główne przyczyny odpływu bezrobotnych w 2014 i w 2015 roku

Liczbę podjęć pracy w 2014 r. oraz w poszczególnych kwartałach 2015 roku ilustruje tabela nr 6.

Tabela 6. Podjęcia pracy w województwie lubelskim

Wyszczególnienie		2014 r.	2015 r.				Razem
			I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	
Podjęcia pracy		63884	13883	18065	17439	19266	68653
Z tego	niesubsydiowanej	56148	12412	15192	14921	16415	58940
	w tym pracy sezonowej	5805	910	1022	509	31	2472
	subsydiowanej	7736	1471	2873	2518	2851	4344
	Z tego						
	prac interwencyjnych	1293	505	736	600	299	2140
	robót publicznych	1070	233	566	374	180	1353
podjęcie działalności gospodarczej	2943	261	588	643	971	2463	

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli zauważyć można, iż największe możliwości na znalezieniu zatrudnienia mieli bezrobotni w II, III jak i w IV kwartale 2015 roku.

Liczba podjęć pracy w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego zamieszczona jest w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wylączeni z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w poszczególnych kwartałach 2015 roku

PUP	Liczba wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy z powodu podjęcia pracy w poszczególnych kwartałach:							
	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	1044	518	1415	624	1598	881	1846	927
powiat grodzki	380	183	482	214	541	304	637	324
powiat ziemski	664	335	933	410	1057	577	1209	603
Bilgoraj	472	229	621	230	673	362	751	405
Chelm	1003	514	1205	509	1363	759	1569	859
powiat grodzki	472	254	458	205	651	397	714	394
powiat ziemski	531	260	747	304	712	362	855	465
Hrubieszów	624	326	482	165	731	390	831	431
Janów Lubelski	313	160	342	138	329	149	369	178
Krasnystaw	458	241	792	332	700	383	589	310
Kraśnik	602	276	723	242	678	363	761	412
Lubartów	843	320	994	376	842	440	998	544
MUP Lublin	1752	957	2414	1180	2091	1100	2564	1425
PUP Lublin	762	385	1089	493	925	461	973	518
Łęczna	448	248	473	250	485	265	367	203
Łuków	732	411	858	385	766	439	828	464
Opole Lubelskie	403	202	570	236	568	289	458	204
Parczew	177	102	236	101	349	195	370	175
Puławy	685	343	1017	447	799	414	801	404
Radzyń Podlaski	466	270	474	154	500	241	548	289
Ryki	376	190	578	239	611	322	780	389
Świdnik	624	325	680	294	664	354	734	405
Tomaszów Lubelski	507	212	955	361	619	309	598	300
Włodawa	340	159	475	194	455	236	548	280
Zamość	1252	574	1527	609	1693	844	1983	987
powiat grodzki	506	256	645	265	729	362	828	397
powiat ziemski	746	318	927	344	964	482	1155	590
Ogółem	13883	6962	18065	7559	17439	9196	19266	10114

3 | Zróżnicowanie bezrobotnych według cech demograficzno-społecznych

3.1. Zmiany w strukturze bezrobotnych

Głównymi cechami różnicującymi bezrobotnych są: płeć, wiek, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), poziom wykształcenia oraz rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy.

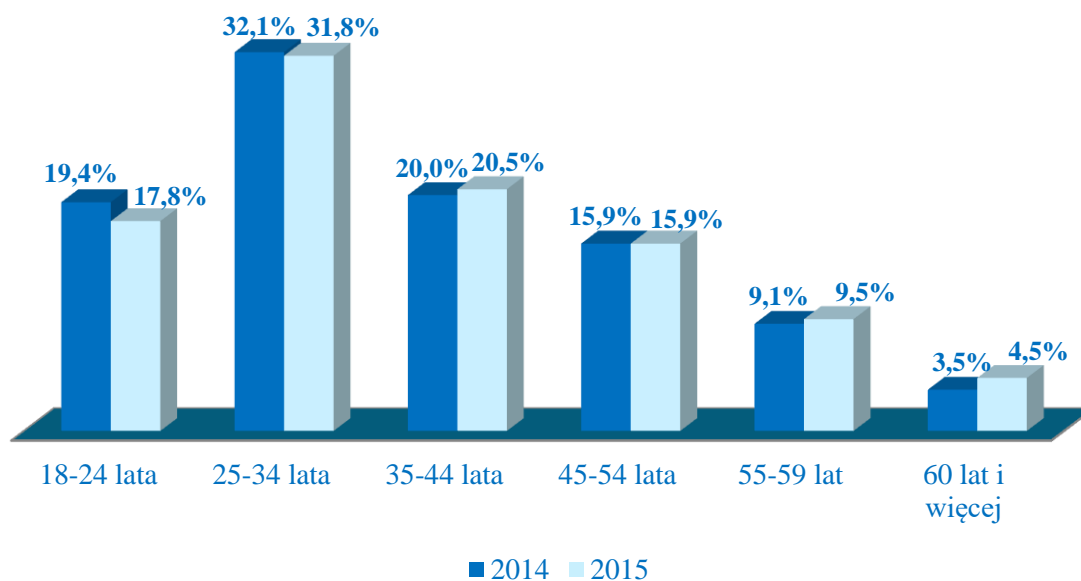
W latach 2002 – 2008 zdecydowanie szybciej zmniejszała się liczba bezrobotnych mężczyzn niż kobiet, co miało swoje odzwierciedlenie we wzroście odsetka kobiet wśród ogółu zarejestrowanych (z 48,6% w 2002 roku do 53,1% w końcu 2008 roku). Od 2012 roku odnotowuje się spadek udziału bezrobotnych kobiet. W końcu 2014 roku odsetek ten wyniósł 48,2% wobec 48,4% w 2013 roku. Niestety w 2015 roku, pomimo spadku liczby bezrobotnych, udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych wzrósł do poziomu 48,7%.

Tabela 8. Stan bezrobocia ze względu na płeć w latach 2011 – 2015

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kobiety	62189	50,8	64432	49,1	64852	48,4	56316	48,2	52567	48,7
Mężczyźni	60252	49,2	66693	50,9	69190	51,6	60553	51,8	55328	51,3
Ogółem	122441	100	131125	100	134042	100	116869	100	107895	100

Wśród ogółu bezrobotnych w woj. lubelskim stałą liczebną przewagę mają mieszkańcy wsi nad mieszkańcami miast (55,9% w 2014 r., a na koniec 2015 r. – 55,8%).

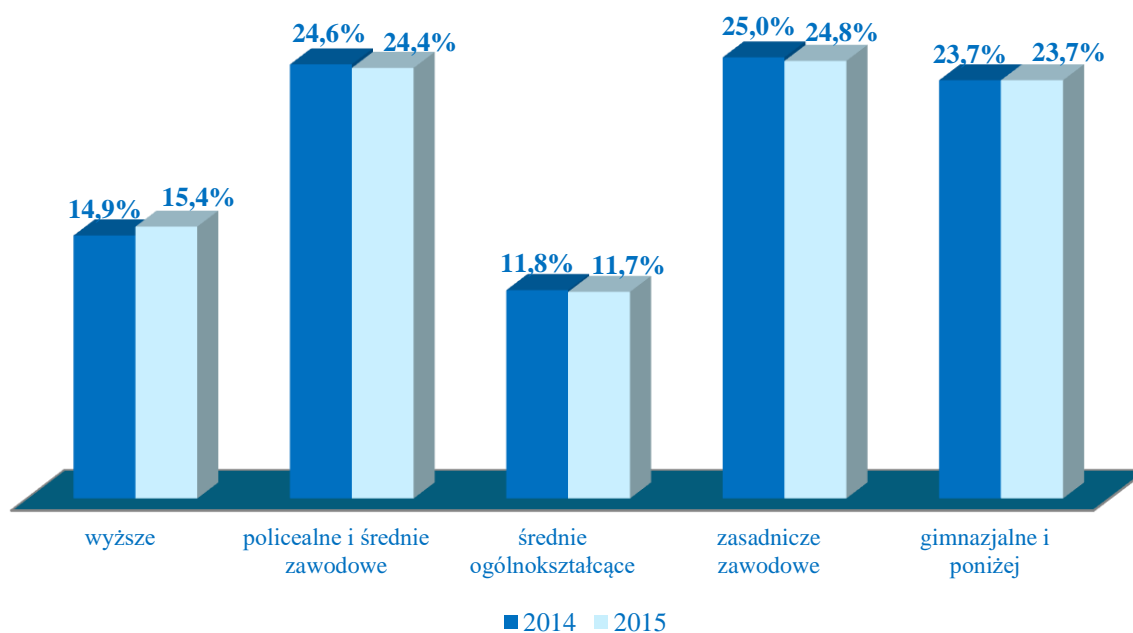
Wykres 6. Zmiany w strukturze bezrobotnych według wieku w latach 2014-2015

Począwszy od 2003 roku, dominującą grupę wiekową w województwie lubelskim stanowią osoby od 25 do 34 roku życia. W końcu 2015 roku udział ten wyniósł 31,8%, przy czym w tej kategorii wiekowej przeważają kobiety (56,0%).

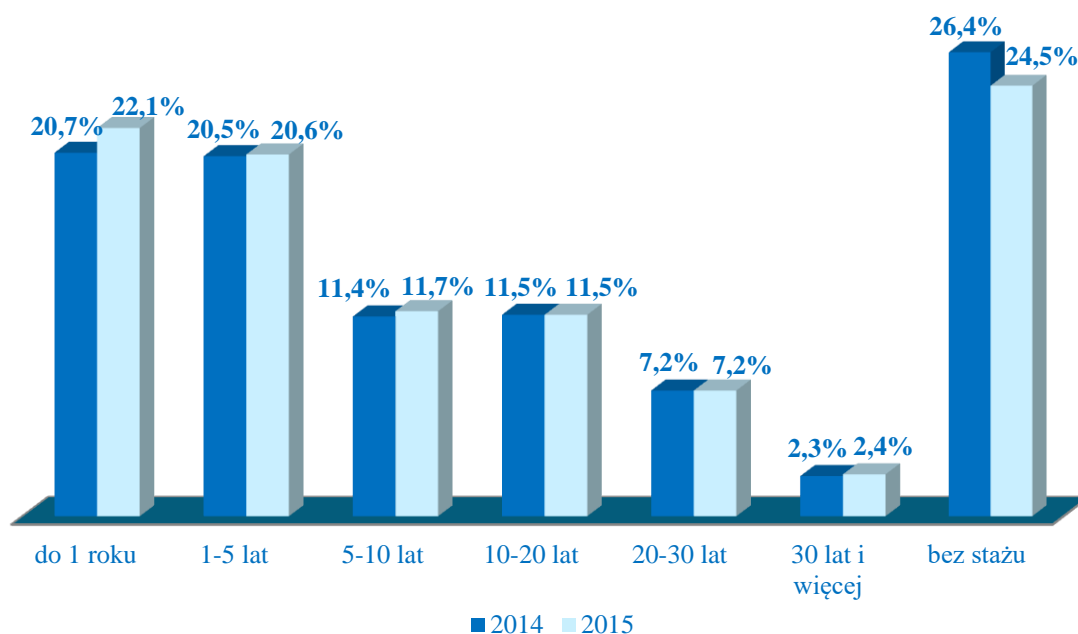
Z analizy struktury wieku bezrobotnych wynika, iż prawie połowa (49,5%) zarejestrowanych bezrobotnych nie przekroczyła 34 roku życia, a zdecydowana większość, bo 3/4 bezrobotnych jest w tzw. wieku mobilnym, tj. do 44 lat. Oznacza to, że większość zarejestrowanych bezrobotnych w regionie jest w wieku najwyższej aktywności zawodowej, wśród której dominuje młodzież.

Wykres 7. Zmiany w strukturze bezrobotnych według wykształcenia w latach 2014-2015

Bardzo ważnym wyznacznikiem pozycji na rynku pracy oraz szans na znalezienie zatrudnienia jest poziom wykształcenia. W końcu 2015 roku najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych w województwie stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym; policealnym i średnim zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, odpowiednio: 24,8%; 24,4% i 23,7%. Natomiast w kraju najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe - 27,7%. Prawie połowa (48,5%) populacji bezrobotnych w województwie lubelskim nie posiada średniego wykształcenia. Od lat w rejestrach urzędów pracy najmniej osób posiadało wykształcenie wyższe. Jednak od 2010 roku sytuacja uległa zmianie i najmniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. W 2015 roku udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym wyniósł 11,7%.

Wykres 8. Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w latach 2014-2015

Analizując strukturę bezrobotnych według stażu pracy widać utrzymującą się od lat tendencję, iż najliczniejszą subpopulację stanowią osoby bez doświadczenia zawodowego, w końcu 2015 roku (24,5%) oraz osoby ze stażem do 1 roku (22,1%).

Należy nadmienić, że aktualnie kobiety dominują w grupie osób bezrobotnych bez stażu pracy oraz wśród pracujących do 1 roku.

W najmniejszym stopniu zagrożone bezrobociem są osoby z najdłuższym stażem zawodowym (30 lat i więcej) zaledwie 2,4% populacji.

3.2. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Z winy zakładu, pracę w województwie lubelskim w 2015 roku utraciło 578 osób (tj. o 408 osób mniej niż w roku 2014), w tym 23 (4,0%) pracowników zwolnionych zostało z sektora publicznego i 555 (96,0%) z sektora prywatnego.

W urzędach pracy województwa lubelskiego w ciągu dwunastu miesięcy 2015 roku z przyczyn dotyczących zakładów pracy zostały zarejestrowane 4882 osoby, tj. o 545 mniej w odniesieniu do analogicznego okresu 2014 roku.

Natomiast na koniec 2015 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawały 4023 osoby, w tym 52,5% to kobiety. Bezrobotni z winy zakładu pracy stanowili 3,7% w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych (w roku wcześniejszym 3,8%).

Tabela 9. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2015 roku

Miesiąc/Kwartał	Nowo zarejestrowani	Stan na koniec	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)
styczeń	420	4509	3,7
luty	472	4565	3,7
marzec	452	4580	3,8
I kwartał	1344	X	X
kwiecień	360	4443	3,9
maj	460	4433	4,0
czerwiec	326	4322	4,1
	1146	X	X
lipiec	395	4261	4,1
sierpień	358	4196	4,1
wrzesień	396	4059	4,0
III kwartał	1149	X	X
październik	371	3957	3,9
listopad	395	3969	3,8
grudzień	477	4023	3,7
IV kwartał	1243	X	X

Największej grupowej redukcji zatrudnienia w 2015 r. (zgodnie z ustawą z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników Dz. U. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.) dokonały następujące zakłady: Przedsiębiorstwo Robót Specjalistycznych „WSCHÓD” S.A. Lublin (194 osoby

zwolniono); Polski Ogród Sp. z o.o. ZPOW w Rykach (160 osób zwolniono); Grupa PREFABET S.A. Oddział w Długim Kącie (50 osób); PAG Sp. z o.o. Bogdanka (45 osób); NOMI S.A. Kielce Oddział Zamość (31 osób); Przedsiębiorstwo „TECHNOBUD” Sp. z o.o. w Chełmie (30 osób).

Tabela 10. Zwolnienia planowane i dokonane

Miesiąc	Zwolnienia planowane				Zwolnienia dokonane			
	Sektor publiczny		Sektor prywatny		Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
Styczeń	0	0	3	4	0	0	4	13
Luty	0	0	1	58	0	0	0	0
Marzec	0	0	0	0	0	0	2	135
Kwiecień	0	0	1	26	0	0	3	84
Maj	0	0	2	47	0	0	2	4
Czerwiec	1	14	4	437	0	0	3	4
Lipiec	1	5	1	3	1	14	2	16
Sierpień	0	0	0	0	1	5	2	36
Wrzesień	2	2	1	30	1	1	0	0
Październik	1	2	0	0	1	2	0	0
Listopad	0	0	2	46	0	0	2	36
Grudzień	0	0	1	31	1	1	3	227
Razem	X	23	X	682	X	23	X	555

3.3. Bezrobotni według grup zawodów

Obecnie obowiązującym rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji Zawodów i Specjalności jest Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1145). Klasyfikacja grupuje poszczególne zawody (specjalności) w szczegółowo zagregowane grupy, ustala ich symbole i nazwy. Przyjęty system kodowy zgodnie z Międzynarodowym Standardem ISCO-08 przyjmuje symbol jednocyfrowy dla grup wielkich, dwucyfrowy – grup dużych, trzycyfrowy – średnich, czterocyfrowy – elementarnych. Zawód i specjalność oznaczono odpowiednio kodem sześciocyfrowym. Omawiana klasyfikacja zawiera 2443 zawody i specjalności.

Klasyfikacja stosowana jest w ramach pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych, innych działań związanych z polityką zatrudnienia i przeciwdziałania

bezrobociu. Ponadto, umożliwiła prowadzenie badań, analiz, prognoz, różnorodnych opracowań dotyczących rynku pracy.

W pierwszej wielkiej grupie zawodów „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” najliczniejszy napływ odnotowano w zawodach:

Tabela 11. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Kierownik działu sprzedaży 122102	62	68	42	37	29	40
Kierownik budowy 132301	36	40	18	24	26	26
Kierownik małego przedsiębiorstwa budowlanego 132302	24	24	35	33	1	0
Kierownik magazynu 132404	23	12	13	4	10	6
Prezes 112017	20	15	22	17	1	3
Kierownik działu marketingu 122101	16	14	20	25	0	0
Naczelnik/kierownik wydziału 121303	14	34	21	31	9	2
Dyrektor wykonawczy 112016	11	6	8	6	1	3
Dyrektor handlowy 112008	11	6	11	6	6	3
Kierownik lokalu gastronomicznego 141202	10	13	13	7	6	1

Najwyższy napływ do ewidencji bezrobotnych w grupie drugiej „Specjaliści” przedstawiał się następująco:

Tabela 12. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Specjalista administracji publicznej 242217	2023	1814	1106	1124	63	52
Pedagog 235921	1778	1857	990	1120	33	56
Ekonomista 263102	1181	1234	827	877	18	18
Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych 242113	731	646	375	395	12	9

Inżynier rolnictwa 213205	620	593	401	405	3	10
Fizjoterapeuta 229201	602	621	244	268	259	344
Politolog 263304	601	639	393	428	0	0
Socjolog 263204	512	478	309	317	0	0
Specjalista ochrony środowiska 213303	490	486	250	290	34	26
Specjalista ds. marketingu i handlu 243106	456	423	342	341	182	192

Trzecią grupę zawodów „Technicy i inny średni personel” reprezentowały następujące zawody:

Tabela 13. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Technik mechanik 311504	2303	2410	1742	2068	31	14
Technik ekonomista 331403	1918	1917	1618	1815	5	3
Technik informatyk 351203	1013	957	609	659	108	94
Technik budownictwa 311204	1007	1028	725	836	15	11
Technik rolnik 314207	865	841	834	946	2	2
Technik żywienia i gospodarstwa domowego 322002	854	864	651	767	2	0
Technik elektryk 311303	573	630	390	470	23	20
Technik technologii odzieży 311924	476	452	452	466	3	9
Technik administracji 334306	473	446	371	418	688	579
Przedstawiciel handlowy 332203	359	280	296	244	1062	1172

W grupie czwartej „Pracownicy biurowi” dominowały zawody:

Tabela 14. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Magazynier 432103	1010	844	785	703	1439	1077
Technik prac biurowych 411004	743	725	746	803	1901	1972
Technik hotelarstwa 422402	379	343	248	285	2	1
Sekretarka 412001	176	136	131	119	462	379
Technik obsługi turystycznej 422103	137	117	107	103	7	3
Asystent ds. księgowości 431101	101	131	99	119	425	338
Technik rachunkowości 431103	93	80	70	65	8	23
Recepcjonista 422602	93	87	67	68	182	125
Listonosz 441203	90	68	748	64	15	79
Asystent usług pocztowych 421101	75	65	57	48	5	5
Fakturzystka 431102	68	46	56	38	301	178

Najliczniejszy napływ bezrobotnych, których kwalifikacje stanowiły grupę piątą „Pracownicy usług i sprzedawcy” odnotowano w zawodach:

Tabela 15. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Sprzedawca 522301	6765	5975	6313	6092	3698	3196
Kucharz 512001	3461	1631	2964	1691	722	569
Robotnik gospodarczy 515303	1565	1326	1759	1492	3048	3519
Fryzjer 514101	1310	1121	1024	1017	388	392
Kelner 513101	681	574	538	527	564	439

Technik usług kosmetycznych 514207	434	357	282	243	17	20
Technik handlowiec 522305	420	420	398	455	252	244
Kasjer handlowy 523002	365	285	289	270	184	269
Technik usług fryzjerskich 514105	353	334	194	211	8	15
Barman 513202	327	276	267	226	290	231

W grupie szóstej „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” znaleźli się bezrobotni w zawodach:

Tabela 16. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Rolnik 613003	382	420	471	537	5	9
Ogrodnik terenów zieleni 611306	176	148	182	176	164	233
Ogrodnik 611303	145	137	123	111	45	72
Rolnik upraw polowych 611104	122	144	158	194	7	23
Robotnik leśny 621002	120	92	128	118	57	41
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby 633001	101	120	149	191	1	0
Zbieracz owoców, ziół i innych roślin 634002	87	78	52	43	11	131
Ogrodnik szkółkarz 611305	64	72	61	59	4	12
Drwal/pilarz drzew 621001	49	40	65	59	21	20
Ogrodnik – uprawa warzyw polowych 611309	49	56	73	95	0	0

Grupa siódma „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” była szczególnie liczna. Poniższa tabela obrazuje napływ według zawodów zakwalifikowanych do siódmej grupy:

Tabela 17. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Mechanik pojazdów samochodowych 723103	2177	1922	1435	1436	468	386
Ślusarz 722204	2114	2152	2148	2248	353	541
Murarz 711202	1609	1743	1813	2000	250	205
Krawiec 753105	1498	1423	1579	1758	143	132
Piekarz 751204	1114	1089	932	955	202	186
Cukiernik 751201	883	766	856	874	160	193
Stolarz 752205	792	716	696	645	195	196
Szwaczka ręczna 753303	725	832	763	899	196	589
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie 712904	685	656	456	507	107	136
Mechanik samochodów osobowych 723105	639	695	609	695	148	157

Grupa ósma „Operatorzy i monterzy” przedstawiała się następująco:

Tabela 18. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Kierowca samochodu ciężarowego 833203	672	587	542	479	1551	1450
Obuwnik przemysłowy 815605	385	420	389	459	39	47
Kierowca samochodu osobowego 832203	362	288	379	338	136	115
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103	309	311	327	343	4	3
Kierowca samochodu dostawczego 832202	296	254	200	155	315	274
Kierowca operator wózków jezdniowych 834401	230	215	163	141	342	214
Górnik eksploatacji podziemnej 811101	177	163	190	193	30	0
Kierowca ciągnika rolniczego 834101	145	128	206	170	24	34
Kierowca autobusu 833101	136	116	107	102	179	172

Operator urządzeń do przetwórstwa owocowo-warzywnego 816029	126	183	165	190	86	76
---	-----	-----	-----	-----	----	----

Grupa dziewiąta „Pracownicy przy pracach prostych” skupia grupy zawodów, wymagające niewielkich kwalifikacji oraz wykształcenia zawodowego bądź niższego. W analizowanym półroczu najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w ewidencji urzędów pracy w poniżej wyszczególnionych zawodach:

Tabela 19. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2014 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszone w ciągu 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszone w ciągu 2014 r.
	2015 r.	2014 r.				
Pomocniczy robotnik budowlany 931301	2465	2070	2406	2159	979	990
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym 932911	1194	1132	1168	1150	539	706
Sprzątaczką biurową 911207	901	726	1080	983	960	975
Pomocniczy robotnik drogowy 931205	703	531	584	463	248	291
Pakowacz ręczny 932101	522	449	461	430	522	312
Pomoc kuchenna 941201	424	354	415	360	1030	875
Sortowacz 932913	374	276	266	226	331	603
Robotnik magazynowy 933304	267	219	256	216	157	198
Dozorca 962902	220	214	320	315	106	75
Robotnik placowy 961302	198	168	277	282	116	195

Stosunkowo nieliczną grupę ze względu na rejestrowane bezrobocie odnotowuje się w grupie „Siły zbrojne”. W dniu 31 grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych w tej grupie wynosiła 54 osoby (więcej o 20 osób w stosunku do grudnia 2014 r.). W ciągu 2015 r. najliczniejszy napływ odnotowano w zawodzie żołnierz szeregowy 90 osób (w 2014 r. napływ w tej grupie zawodowej wyniósł 54 osoby). Dla tej grupy zawodów nie odnotowano wolnych miejsc pracy w ciągu 2015 roku.

Przedstawione w zestawieniach tabelarycznych zawody są zdecydowanie nadwyżkowe. Świadczy o tym wysoka skala napływu, wysoki końcowy stan liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz znikoma (lub całkowity ich brak) liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłaszanych do urzędów pracy w tych zawodach.

Tabela 20. Bezrobotni zarejestrowani w województwie lubelskim w latach 2013-2015 według grup zawodów

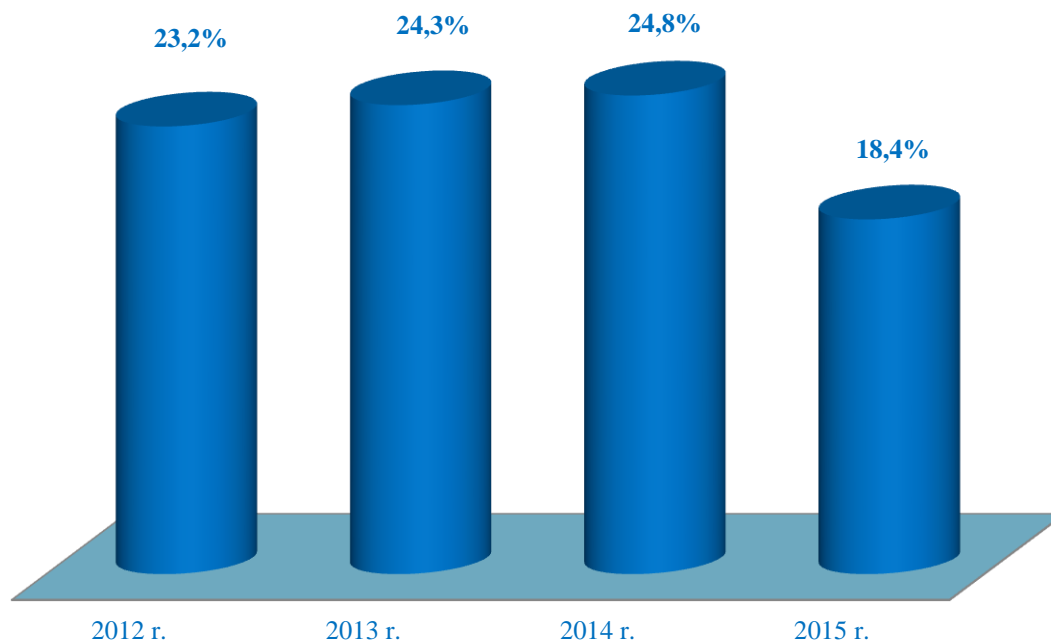
Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych na koniec:		
	2015 r.	2014 r.	2013 r.
Przedstawiciele władz publicznych	445	393	492
Specjaliści	13643	14052	16446
Technicy i inny średni personel	14154	15382	17909
Pracownicy biurowi	3651	3360	3946
Pracownicy usług i sprzedawcy	16870	16122	18420
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1954	2114	2392
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	22660	23894	27267
Operatorzy i monterzy	4947	4009	4735
Pracownicy przy pracach prostych	9652	8533	9840
Siły zbrojne	54	34	50

W ewidencji bezrobotnych, zarejestrowane są także osoby bez zawodu. Taką grupę tworzą bezrobotni nie posiadający świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nie posiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

W latach 2012 -2014 daje się zauważyć tendencję systematycznego wzrostu udziału osób bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych. W latach tych

osoby bez zawodu stanowiły ponad 20% zarejestrowanych bezrobotnych (odpowiednio: 23,2%; 24,3% oraz 24,8%). Natomiast w 2015 roku nastąpił znaczny spadek omawianego wskaźnika i wyniósł 18,4%.

Wykres 9. Udział bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2012-2015

3.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Stan i struktura bezrobocia według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Na koniec 2015 r. zbiorowość bezrobotnych poprzednio pracujących wyniosła 81410 osób tj. 75,5% ogółu populacji bezrobotnych i w odniesieniu do stanu z końca 2014 r. była niższa o 4579 osób (tj. o 5,3%), a w stosunku do grudnia 2013 r. niższa o 15287 osób.

Populacja bezrobotnych dotychczas niepracujących była 3-krotnie niższa od populacji bezrobotnych pracujących przed zarejestrowaniem w urzędzie pracy.

Restrukturyzacja i modernizacja różnych gałęzi przemysłu, których przyczyną był pogłębiający się kryzys ekonomiczny i gospodarczy, i związane z nią masowe zwolnienia spowodowały,

że wśród bezrobotnych najliczniejsza jest grupa osób, która przed zarejestrowaniem się pracowała w zakładach pracy należących do jedenastu sekcji działalności gospodarczej, a mianowicie:

- ✓ przetwórstwo przemysłowe (14116 na koniec 2015 r., w tym 12663 z sektora prywatnego),

- ✓ handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (13786 bezrobotnych, w tym 12409 z sektora prywatnego),
- ✓ budownictwo (9038 bezrobotnych, w tym 7753 z sektora prywatnego),
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (4425 bezrobotnych, w tym 602 z sektora prywatnego),
- ✓ działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (3484 bezrobotnych, w tym 3212 z sektora prywatnego),
- ✓ pozostała działalność usługowa (3099 bezrobotnych, w tym 2784 z sektora prywatnego),
- ✓ edukacja (2706 bezrobotnych, w tym 993 z sektora prywatnego),
- ✓ opieka zdrowotna i pomoc społeczna (2348 bezrobotnych, w tym 969 z sektora prywatnego),
- ✓ transport i gospodarka magazynowa (2335 bezrobotnych, w tym 1777 z sektora prywatnego),
- ✓ działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (2301 bezrobotnych, w tym 2103 z sektora prywatnego),
- ✓ rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (2217 bezrobotnych, w tym 1810 z sektora prywatnego).

Podkreślenia wymaga fakt, że w sekcjach tych zachodzą najistotniejsze przeobrażenia gospodarcze. Z jednej strony sekcje te generują bezrobocie, bowiem 73,5% bezrobotnych poprzednio pracujących zarejestrowanych na koniec 2015 roku pracowało w zakładach pracy należących do tych sekcji, z drugiej strony – tworzą miejsca pracy, ponieważ większość ofert zgłoszonych do urzędów pracy pochodzi od pracodawców prowadzących działalność w obrębie tych sekcji. Od stycznia do grudnia z wymienionych sekcji wpłynęło 49040 ofert pracy (tj. 87,2% ogółu zgłoszonych ofert). Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 r. z tych jedenastu sekcji wywodziło się 3111 zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 77,3% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących zwolnionych w tym trybie.

Bezrobotni według sekcji PKD

W 2015 r. do ewidencji urzędów pracy napłynęło 104792 (tj. o 6474 osoby mniej niż w 2014 r.) bezrobotnych poprzednio pracujących według sekcji PKD. W tym 15745 bezrobotnych wcześniej pracowało w sektorze publicznym (tj. 15,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio zatrudnionych). W sektorze prywatnym pracowało wcześniej 89047 bezrobotnych (tj. 85,0% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych).

W ciągu 2015 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w sekcji:

- ✓ handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 17621 (tj. 16,8% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio zatrudnionych),
- ✓ przetwórstwo przemysłowe – 16490 (tj. 15,7%),

- ✓ budownictwo – 10514 (10,0%).

Najmniejszą liczbę bezrobotnych odnotowano w sekcjach:

- ✓ organizacje i zespoły eksterytorialne – 5 osób,
- ✓ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 69 osób,
- ✓ Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do wkładów klimatyzacyjnych – 200 osób.

W ciągu 2015 r. zarejestrowane zostały 4882 osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 4,7% ogółu nowo zarejestrowanych. Większość osób w tej kategorii pochodziło z sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 1147, tj. 23,5%; przetwórstwo przemysłowe – 1033, tj. 21,2%; budownictwo – 407, tj. 8,3%.

Bezrobotne kobiety według PKD

Na koniec 2015 r. liczba bezrobotnych kobiet, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego wynosiła 38051 osób i w odniesieniu do 2014 roku populacja ta była niższa o 1724 osoby. Poprzednio pracujące kobiety stanowiły 46,7% ogółu bezrobotnych pracujących przed zarejestrowaniem (w końcu grudnia 2014 r. – 46,3%).

W omawianej populacji znajdowało się 2112 kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Subpopulacja ta stanowiła 5,6% (w 2014 r. – 5,7%) ogółu bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących.

Na uwagę zasługuje fakt, że już od paru lat prawie połowa zarejestrowanych bezrobotnych kobiet pracowała w zakładach pracy należących do dwóch sekcji gospodarki narodowej, a mianowicie: handlu hurtowego i detalicznego; napraw pojazdów samochodowych, włączając motocykle, w której poprzednio pracowało 8457 kobiet (tj. 22,2%) oraz sekcji przetwórstwo przemysłowe, z tej sekcji pochodziło 6441 kobiet (tj. 16,9% ogółu kobiet poprzednio pracujących). Liczba poprzednio pracujących kobiet w pozostałych sekcjach gospodarki narodowej na koniec 2015 roku kształtowała się w przedziale od 2036 kobiet (edukacja) do 3 (organizacje i zespoły eksterytorialne).

Bezrobotni poprzednio pracujący według sektorów własności

Twarde prawa ekonomii powodują większą fluktuację pracowników w sektorze prywatnym niż w sektorze publicznym.

Na koniec 2015 roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących w sektorze prywatnym wyniosła 51129 osób i była wyższa od zatrudnionych w sektorze publicznym o 36862 osoby.

W siedemnastu sekcjach działalności gospodarczej wystąpiła przewaga liczby bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali w sektorze prywatnym. Najwyższe różnice wystąpiły w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

Bezrobotni poprzednio pracujący według sektorów ekonomicznych

Na koniec 2015 r. największa liczba bezrobotnych pracowała przed nabyciem statusu bezrobotnego w jednostkach gospodarczych zaliczanych do sektora III – usług, tj. 40487 osób, stanowili oni 47,8% bezrobotnych poprzednio pracujących.

Należy podkreślić, że omawiana statystyka zmniejszyła się o 1539 osób, tj. o 3,8% w porównaniu do stanu z końca 2014 roku.

Na drugim miejscu pod względem zarejestrowanych bezrobotnych uplasował się sektor II – przemysłowy, inaczej zwany przetwórczym (sekcje: przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; górnictwo i wydobywanie) – 24231 osób, tj. 29,8% bezrobotnych uprzednio pracujących (w porównaniu z końcem grudnia 2014 mniej o 1848 osób, tj. o 7,1%).

Z sektora I – rolniczego (sekcje: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) na koniec 2015r. w ewidencji urzędów pracy znajdowało się 2217 bezrobotnych, tj. 2,7% ogółu zarejestrowanych wcześniej pracujących (w porównaniu z końcem grudnia 2014 r. – o 149 osób mniej).

Bezrobotni poprzednio pracujący według PKD i czasu pozostawania bez pracy

Procentowy wskaźnik długotrwale oczekujących na zatrudnienie w poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej przedstawiał się w przedziale od 31,9% do 69,2% (w grudniu 2014 r.: od 39,3% do 68,2%).

Najniższy udział procentowy długotrwale bezrobotnych odnotowano w sekcji: górnictwo i wydobywanie – 31,9% (rok wcześniej również najniższy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano w sekcji działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 33,3%).

Na koniec 2015 r. największa liczba długotrwale bezrobotnych pracowała poprzednio w sekcji: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby. W tej grupie osób 69,2% (68,2% w 2014 r.) oczekiwało na pracę ponad 12 miesięcy.

Sekcje gospodarki, w których w województwie lubelskim występuje największy odsetek długotrwale bezrobotnych, oprócz sekcji wcześniej wymienionej znalazły się :

- ✓ działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 48,8% (51,8% w 2014 r.);
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 48,6% (51,6% w 2014 r.);
- ✓ dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 45,9% (49,5%).

Tabela 21. Bezrobotni zarejestrowani według sekcji gospodarczych w 2015 roku

SEKCJE PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności)		Zarejestrowani bezrobotni na koniec		Nowo rejestrowani		Oferty pracy zgłoszone w 2015 roku
		2015 r.	w tym z sektora prywatnego	w 2015 r.	w tym z sektora prywatnego	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	2217	1810	2374	2082	759
Górnictwo i wydobywanie	02	213	169	370	310	113
Przetwórstwo przemysłowe	03	14116	12663	16490	15455	7920
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	153	103	200	151	95
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	711	394	838	479	619
Budownictwo	06	9038	7753	10514	9445	4604
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	07	13786	12409	17621	16418	11532
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	2301	2103	3185	2993	2227
Transport i gospodarka magazynowa	09	2335	1777	3583	2869	2829
Informacja i komunikacja	10	515	455	785	738	817
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	1064	822	1590	1283	1545
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	658	529	762	609	569
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	1500	1213	2385	2044	2316
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14	3484	3212	5679	5338	4463
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	4425	602	5136	711	5744

Edukacja	16	2706	993	4229	1714	3343
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	17	2348	969	3220	1413	3406
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	631	288	994	455	1077
Pozostała działalność usługowa	19	3099	2784	4556	4277	2213
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	20	91	76	69	51	12
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	5	5	5	5	4
Działalność niezidentyfikowana	22	16014	X	20207	X	X
Razem (w.01 do 22)	23	81410	51129	104792	89047	56207
Dotychczas niepracujący	24	26485	X	33633	X	X
Ogółem (w.23+24)	25	107895	51129	138425	89047	56207

W końcu 2015 roku najwyższy procentowy udział bezrobotnych, zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w poszczególnych sekcjach, w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, odnotowano w następujących sekcjach:

- ✓ handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 23,1% (22,6% w końcu 2014 roku),
- ✓ przetwórstwo przemysłowe – 22,7% (22,7% w końcu 2014 roku),
- ✓ budownictwo – 9,9% (11,6% w końcu 2014 roku).

3.5. Wybrane kategorie bezrobotnych

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Na koniec 2015 r. zarejestrowanych było 6141 osób (tj. 5,7% w ogólnej liczbie bezrobotnych) w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 3329 kobiet. Najwięcej osób tej kategorii zgłasza się do ewidencji powiatowych urzędów pracy we wrześniu (2403 osoby) oraz w październiku (1797 osób). Pracę w 2015 roku podjęło 5686 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 3253 kobiety.

Na koniec 2015 r. – 93 osoby tej kategorii bezrobotnych, w tym 73 kobiety pobierały zasiłek. W ogólnej liczbie uprawnionych do zasiłku populacja ta stanowiła 1,0%.

Tabela 22. Osoby do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki w poszczególnych miesiącach 2015 r.

Wyszczególnienie 2015 r.	Liczba osób w okresie do 12 m-cy od ukończenia nauki zarejestrowanych w miesiącu	Liczba osób w okresie do 12 m-cy od ukończenia nauki w końcu miesiąca		% udział kobiet w stosunku do ogółu osób w okresie do 12 m-cy od ukończenia nauki	% udział uprawnionych do zasiłku bezrobotnych do 12 m-cy od ukończenia nauki do ogólnej liczby osób tej kategorii
		Ogółem	Kobiety		
Styczeń	1387	7156	3789	52,9	1,7
Luty	1154	7100	3746	52,8	1,6
Marzec	1150	6649	3493	52,5	1,5
Kwiecień	1103	3867	2170	56,1	2,4
Maj	1077	4087	2337	57,2	2,7
Czerwiec	1057	2667	1588	59,5	2,9
Lipiec	1558	3068	1808	58,9	2,5
Sierpień	1292	3706	2229	60,1	2,5
Wrzesień	2403	4852	2739	56,5	2,1
Październik	1797	5383	2991	55,6	1,7
Listopad	1272	5766	3179	55,1	1,6
Grudzień	1599	6141	3329	54,2	1,5

Spośród 6141 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, pozostających w rejestrach urzędów pracy w końcu 2015 roku, 81,8% to osoby młode do 24 roku życia (5021 osób). Największą grupę, wśród omawianej kategorii bezrobotnych, stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 36,0%, zaś najmniej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 31 osób. 69,0% osób tej subpopulacji nie posiadało doświadczenia zawodowego.

Bezrobotni zamieszkali na wsi

Mieszkańcy wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, ponieważ oprócz bezrobocia rejestrowanego występuje na tych obszarach problem wysokiego bezrobocia ukrytego, wynikający głównie stąd, że duża część ludności wiejskiej nie spełnia kryterium niezbędnego do uzyskania statusu bezrobotnego, ponieważ posiada gospodarstwa rolne o powierzchni

większej niż przewidują przepisy prawne (art. 2 pkt. 2 lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy)

Ponad połowę populacji bezrobotnych w województwie stanowią mieszkańcy obszarów wiejskich. Procentowy wskaźnik bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w odniesieniu do ogółu bezrobotnych w województwie na koniec 2015 r. kształtował się na poziomie 55,8%. Natomiast w powiatowych urzędach pracy omawiany wskaźnik zawierał się w przedziale od 93,8% do 44,8%. Najwyższy odsetek, od lat, odnotowywany jest w następujących powiatach: chełmskim (93,8%), lubelskim (88,9%) i zamojskim (88,8%); najniższy zaś w: świdnickim (44,8%), puławskim (56,2%) i ryckim (56,8%).

W ciągu 2015 roku do ewidencji zgłosiło się 75655 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi i jest to więcej o 2972 osoby (tj. o 4,1%) niż w analogicznym okresie 2014 roku.

Z powodu różnych przyczyn ewidencję opuściło 80819 osób, czyli o 720 osób (tj. o 0,9%) mniej niż w 2014 r.

Od stycznia do grudnia 2015 roku spośród bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich Lubelszczyzny, z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystały 15768 osób (więcej o 6,2% w porównaniu z 2014 r.). W tym:

- ✓ 1276 osób zatrudnionych zostało w ramach prac interwencyjnych,
- ✓ 1023 osoby zatrudnione zostały w ramach robót publicznych,
- ✓ 1149 osób podjęło działalność gospodarczą, w tym 4 osoby w ramach bonu na zasiedlenie,
- ✓ 1196 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego,
- ✓ 519 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie,
- ✓ 83 osoby podjęły pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu zatrudnieniowego,
- ✓ 67 osób podjęło pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- ✓ 2084 osoby zamieszkałe na wsi skierowano na szkolenie, w tym 272 w ramach bonu szkoleniowego,
- ✓ 8371 osób rozpoczęło staż, w tym 327 w ramach bonu stażowego.

Bezrobotni mieszkańcy obszarów wiejskich napotykać na duże trudności w znalezieniu zatrudnienia. Wiąże się to przede wszystkim z brakiem wolnych stanowisk w ich miejscu zamieszkania, niskim poziomem wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych, które są najczęściej niedostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki rynkowej.

O szansach wyjścia z bezrobocia w dużym stopniu decyduje poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego. Dlatego w ewidencji urzędów pracy Lubelszczyzny na koniec grudnia 2015 r. najmniejszy odsetek stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (11,2%) oraz wyższym (11,6%). Natomiast największą grupę wśród

bezrobotnych stanowiła ludność wiejska z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,0%) oraz gimnazjalnym i niższym (26,1%). Bezrobotni mieszkańcy wsi zamieszkujący obszary naszego województwa są ludźmi młodymi, bo 55,6% nie przekroczyło 34 roku życia.

Wśród charakteryzowanej tu populacji dominuje kategoria bezrobotnych ze stażem bezrobocia powyżej 24 miesięcy, których odsetek wynosi 28,3%. Następną co do wielkości grupę stanowią bezrobotni pozostający bez pracy od 1 do 3 miesięcy - 18,1%. 70,0% zarejestrowanych mieszkańców wsi poprzednio pracowało, natomiast 30,0% nie zdobyło żadnego doświadczenia zawodowego.

Sytuacja na rynku pracy w znacznym stopniu zależy też od przeszłości zawodowej. Stąd wśród bezrobotnych na koniec grudnia 2015 roku dominowały osoby ze stażem pracy do 1 roku (22,3%) i od 1 roku do 5 lat (20,6% subpopulacji).

Trudna sytuacja na rynku pracy implikuje zarazem trudną sytuację finansową tych osób, ponieważ zdecydowana większość nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Na koniec 2015 r. zaledwie 7,2% osób zamieszkałych na wsi, na terenie województwa lubelskiego, posiadało prawo do zasiłku. Najwięcej bezrobotnych zamieszkałych na wsi z prawem do zasiłku odnotowano w powiatach: łukowskim (12,4%), włodawskim (11,1%) i puławskim (10,6%).

Pomimo swej odmienności, bezrobocie istniejące na obszarach wiejskich jest ściśle powiązane z deficytem miejsc pracy w regionach miejskich; wiejskie bezrobocie wzrasta wraz ze zwiększaniem się liczby bezrobotnych w miastach. Zła sytuacja na miejskich rynkach pracy wpływa na bezrobocie wiejskie poprzez ograniczanie możliwości pracy przez tzw. „dwuzawodowców”, którzy jak pokazuje praktyka, są zwalniani w pierwszej kolejności, oraz poprzez uniemożliwienie odpływu ludności wiejskiej do miast i generowanie migracji lub remigracji z miast na wieś.

Skutki bezrobocia w obszarach wiejskich uwidaczniają się w postaci upowszechniania się ubóstwa na wsi. Wieś zmniejsza swój popyt na artykuły przemysłowe i usługi tworzone w mieście.

Doświadczenia europejskie pozwalają na stwierdzenie, że nie można oddzielić ograniczania bezrobocia na wsi od ograniczania bezrobocia w całym województwie. Tak więc ograniczanie bezrobocia na wsi będzie zależne w głównej mierze od ekonomicznych uwarunkowań rozwoju Lubelszczyzny.

Na koniec 2015 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 60189 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w tym 29522 kobiety (tj. 49,0%). W porównaniu do grudnia 2014 roku nastąpił spadek liczby omawianej grupy bezrobotnych o 5164 osoby (tj. o 7,9%).

Tabela 23. Bezrobotni zamieszkali na obszarach wiejskich

Rok	Ogółem	Udział w liczbie bezrobotnych ogółem (%)	Kobiety	Udział kobiet w liczbie bezrobotnych ze wsi (%)	Napływ	Odływ
I kwartał 2014 r.	75839	55,6	35546	46,9	18305	16765
II kwartał 2014 r.	64885	54,6	31200	48,1	13110	24064
III kwartał 2014 r.	62484	54,8	31159	49,9	18834	21145
IV kwartał 2014 r.	65353	55,9	31467	48,1	22434	19565
I kwartał 2015 r.	66908	55,8	21556	47,2	19015	17460
II kwartał 2015 r.	56956	54,5	27747	48,7	14268	24220
III kwartał 2015 r.	55305	54,8	27776	50,2	19034	20685
IV kwartał 2015 r.	60189	55,8	29522	49,0	23338	18454

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

W ewidencji urzędów pracy na koniec 2015 r. zarejestrowane zostały 32493 osoby **bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych**. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 30,1%. W naszym województwie wśród zarejestrowanych bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych dotychczas przeważały kobiety. Od 2012 roku sytuacja uległa zmianie i w omawianej grupie bezrobotnych dominują mężczyźni. Prawo do zasiłku w 2015 roku posiadało 4,9% bezrobotnych tej kategorii. Od stycznia do grudnia 2015 roku do ewidencji urzędów pracy zgłosiły się 38593 osoby. Zatrudnienie znalazło 13950 osób bezrobotnych, w tym 6878 kobiet.

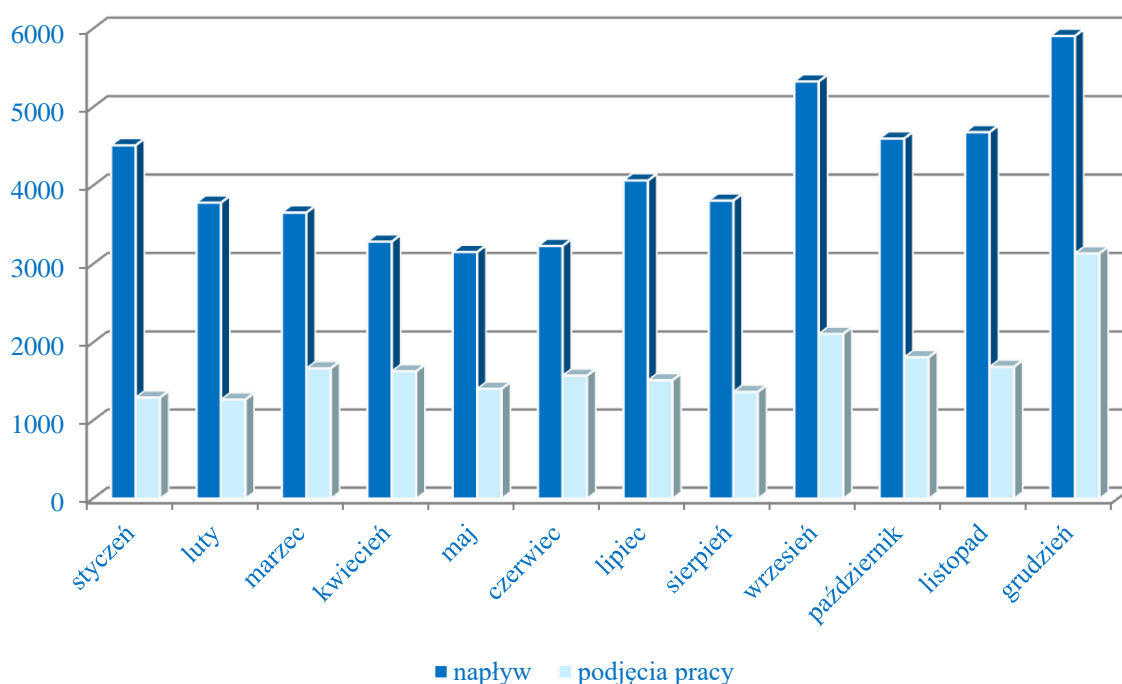
Tabela 24. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
rejestrowani ogółem	3669	3106	2916	2596	2628	2658	3062	2837	3727	3375	3619	4400	38593
w tym: kobiety	1478	1279	1316	1153	1239	1222	1562	1395	1764	1568	1627	1889	17492
podjęcia pracy ogółem	761	801	1233	1283	1166	1276	1179	965	1312	1208	1081	1685	13950
w tym: kobiety	399	418	592	503	490	584	544	501	715	630	565	937	6878

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

Na koniec 2015 r. liczba bezrobotnych **bez doświadczenia zawodowego** wynosiła 36695 osób, kobiety w tej liczbie stanowiły 54,2%. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych subpopulacja ta stanowiła 34,0%. W ciągu 2015 r. odnotowano 50027 osób nowo rejestrowanych. Zatrudnienie znalazły natomiast 20484 osoby bezrobotne.

Wykres 10. Napływ do ewidencji oraz podjęcia pracy przez bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w 2015 roku

Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Na koniec 2015 roku w województwie lubelskim zarejestrowane były 16124 bezrobotne **kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka**. Stanowiły one 30,7% ogółu zarejestrowanych kobiet.

W ciągu 2015 r. urzędy pracy zarejestrowały 9977 bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. W tym samym czasie pracę podjęło 4527 kobiet omawianej kategorii. W grupie zarejestrowanych osób prawo do zasiłku posiadało zaledwie 2,4% bezrobotnych kobiet.

Tabela 25. Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Rejestrowane kobiety	855	691	756	666	615	637	882	842	1007	828	1005	1193	9977
Podjęcia pracy przez kobiety	235	302	368	333	317	313	381	323	534	394	379	648	4527

3.6. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Dnia 27 maja 2014 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która na nowo zdefiniowała kategorie osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osobom tym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych.

Zgodnie z art.49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645), do „osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy” zaliczane są następujące osoby bezrobotne:

- ✓ do 30 roku życia;
- ✓ powyżej 50 roku życia;
- ✓ długotrwale bezrobotni;
- ✓ korzystające ze świadczeń pomocy społecznej;
- ✓ posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- ✓ posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- ✓ niepełnosprawni.

Wykres 11. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w dniu 31 grudnia 2015 r.

- ✓ W ewidencji urzędów pracy w końcu 2015 r. zarejestrowanych było 37995 osób (52,4% stanowiły kobiety) **bezrobotnych do 30 roku życia**. Bezrobotni tej grupy w odniesieniu do całej populacji bezrobotnych stanowili 35,2%. Procentowy udział uprawnionych do zasiłku w stosunku do wszystkich bezrobotnych tej grupy wynosił 5,1%, a w przypadku wszystkich bezrobotnych pobierających zasiłek udział procentowy wynosił 21,3%. W ciągu 2015 roku urzędy pracy zarejestrowały 71769 bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia, ponowne rejestracje stanowiły 73,7% rejestrujących się. W grupie powracających do ewidencji, a korzystających z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu należy wymienić m.in. staże (15,7%) oraz szkolenia (2,4%). W tym samym okresie z ewidencji wyłączone zostały 74063 osoby, z tego 34015 osób z powodu podjęcia pracy.

Pracę subsydiowaną uzyskało stosunkowo niewielu bezrobotnych bo 7575 osób, tj. zaledwie 13,5% zatrudnionych. Najliczniejszą grupę spośród wyłączonych odnotowano wśród osób, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy 15961, tj. 21,6%.

Tabela 26. Bezrobotni do 30 roku życia w województwie lubelskim

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Rejestrowani w miesiącu	7004	5485	5249	4798	4629	4543	5835	5289	7296	6401	6811	8429	71769
Wyłączeni z ewidencji	4203	5368	7036	6910	6974	7608	6036	5053	7285	6235	4867	6488	74063

w tym:

podjęcia pracy	2046	2221	2941	2968	2522	2649	2428	2204	3517	2993	2789	4737	34015
----------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------------

z tego:

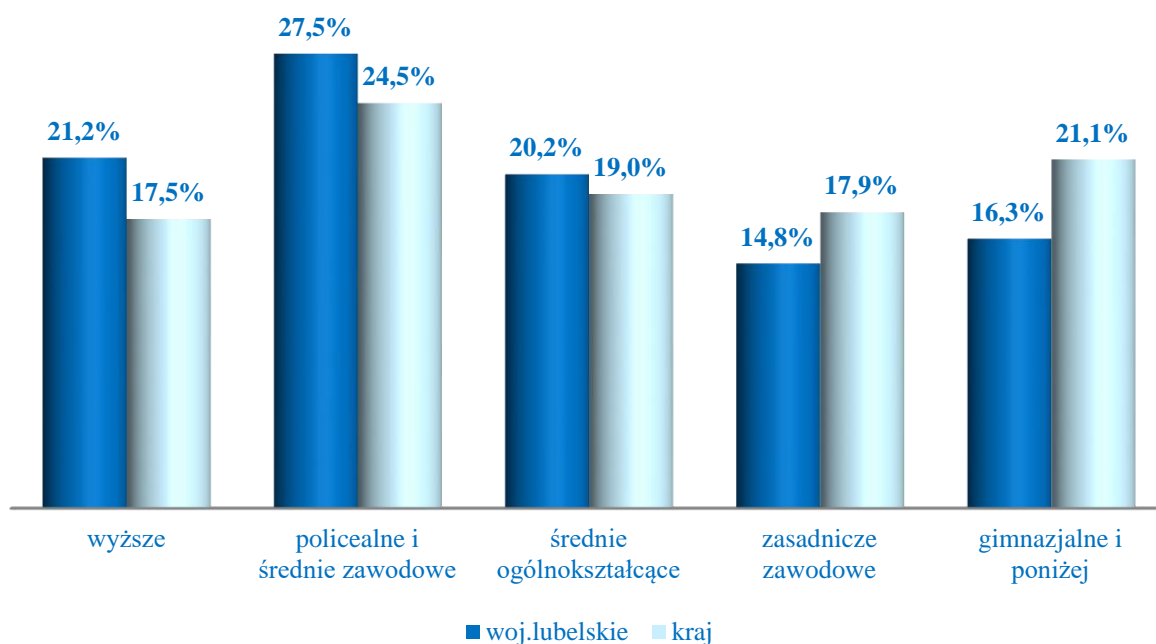
niesubsydiowanej	1930	2019	2563	2451	2112	2268	2025	1945	3010	2554	2409	4154	29440
subsydiowanej:	116	202	378	517	410	381	403	259	507	439	380	583	4575
w tym	prac interwencyjnych	37	45	99	142	85	73	88	29	96	59	40	823
	robót publicznych	17	24	27	55	15	8	14	12	52	33	15	281
	podjęcie działalności gospodarczej	9	35	74	88	111	137	152	88	153	148	105	1340
	podjęcie działalności gospodarczej w ramach bonu na zasiedlenie	0	1	3	0	1	1	2	0	1	0	0	11
	w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	24	28	68	129	97	72	66	63	85	74	70	948
	poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	24	56	85	75	84	77	61	46	102	115	147	1004
	w ramach bonu zatrudnieniowego	5	13	23	19	17	11	5	9	11	7	1	121
rozpoczęcia szkolenia	41	135	149	140	176	147	126	89	203	232	229	104	1771
w tym w ramach bonu szkoleniowego	10	43	48	42	31	32	25	26	31	43	47	14	392
rozpoczęcia stażu	173	974	1520	1093	1407	2027	1030	796	1112	504	268	120	11024
w tym w ramach bonu stażowego	22	110	184	104	51	31	12	4	11	3	9	0	541
nie potwierdzenia gotowości do pracy	1143	1226	1384	1478	1639	1689	1554	1217	1366	1324	983	958	15961

Na koniec 2015 r. najliczniejszą kategorię bezrobotnych do 30 roku życia pod względem czasu pozostawania bez pracy w województwie lubelskim stanowiły osoby ze stażem bezrobocia

od 1-3 miesięcy – 23,7%. Podobna sytuacja miała miejsce w skali kraju -osoby nie pracujące od 1-3 miesięcy stanowiły 26,2% omawianej kategorii bezrobotnych. Wśród bezrobotnych omawianej subpopulacji pod względem poziomu wykształcenia najczęściej osób legitymowało się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 27,5% oraz wyższym – 21,2%. Natomiast najmniej w ewidencji bezrobotnych do 30 roku życia było osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe – 14,8%.

Wśród bezrobotnych do 30 roku życia najczęściej było osób, które dotychczas nie pracowały – 17890 osób, tj. 47,1%.

Wykres 12. Bezrobotni do 30 roku życia według poziomu wykształcenia

W omawianej grupie osób do 30 roku życia:

- ✓ 50,5% stanowiły osoby do 25 roku życia;
- ✓ 46,9% długotrwale bezrobotni;
- ✓ 22,1% to osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- ✓ 1,6% niepełnosprawni;
- ✓ 0,2% osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej.

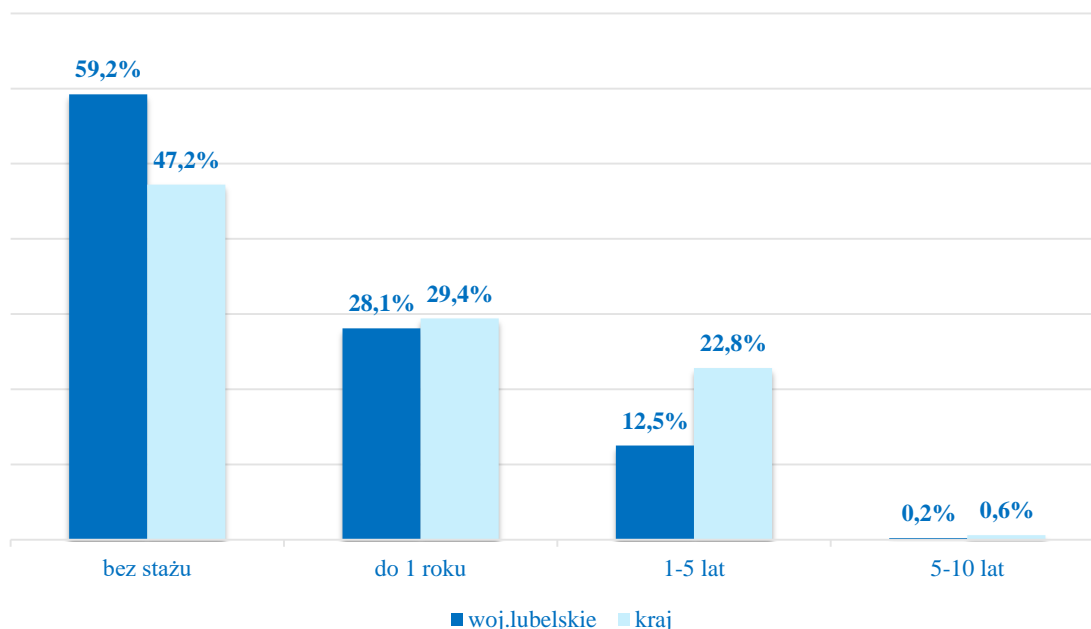
- ✓ W końcu grudnia 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 19179 osób bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 17,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Kobiety do 25 roku życia stanowiły 48,9% (9371 kobiet) omawianej subpopulacji. Prawo do zasiłku posiadało 2,8% omawianej grupy.

Od stycznia do lipca 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowało się 40606 osób bezrobotnych do 25 roku życia, natomiast wyłączonych zostało 40080 osób omawianej kategorii.

W ciągu 12 miesięcy 2015 roku pracę podjęło 16610 młodych bezrobotnych, tj. 24,2% wszystkich podejmujących zatrudnienie. Pracę niesubsydiowaną podjęły 14652 osoby do 25 roku życia (tj. 88,2% ogółu zatrudnionych do 25 roku życia w omawianym okresie 2015 roku). Gotowości do pracy nie potwierdziło 9648 osób do 25 roku życia (tj. 24,1% wszystkich wyłączonych do 25 roku życia).

W ramach zatrudnienia subsydiowanego 396 osób młodych zatrudniono w ramach prac interwencyjnych, 102 w ramach robót publicznych, 498 osób podjęło działalność gospodarczą. Szkolenie od stycznia do grudnia 2015 roku rozpoczęły 943 osoby młode, staż 6440 osób.

Wykres 13. Bezrobotni do 25 roku życia według stażu pracy

Pod względem poziomu wykształcenia wśród młodych do 25 roku życia bardziej wyróżniającą się grupą są osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (32,0%). Najmniej było osób z wykształceniem wyższym 10,0%.

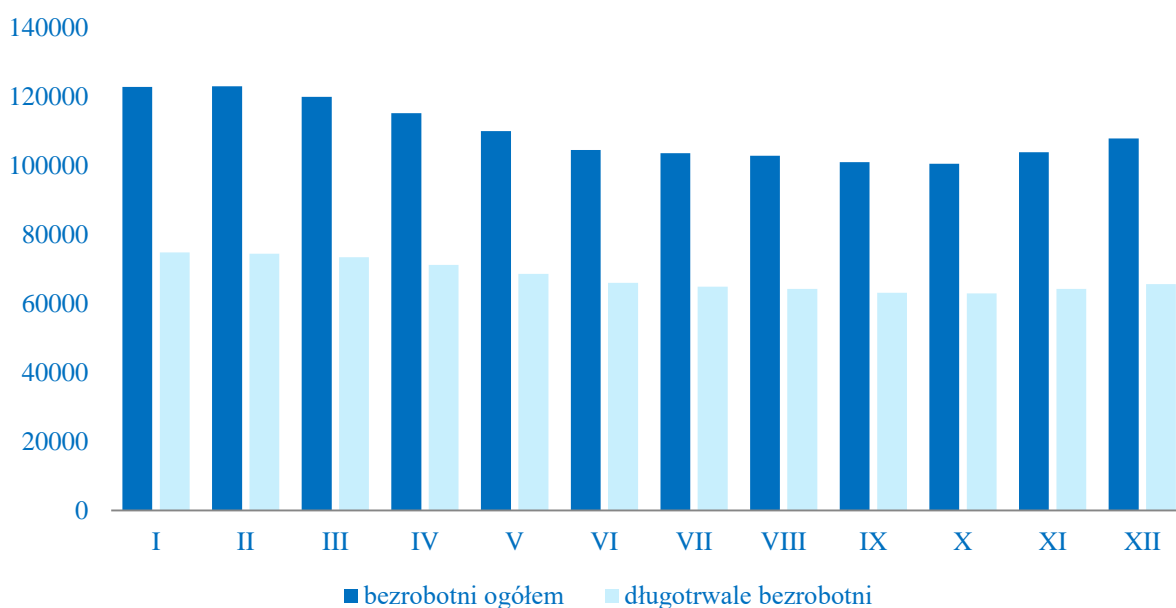
Wśród populacji bezrobotnych do 25 roku życia ponad połowa (59,2%) osób nie posiada doświadczenia zawodowego. Najmniej było osób, które legitymowały się stażem pracy 5-10 lat (30 osób).

✓ Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w ewidencji bezrobotnych łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Na koniec 2015 r. w województwie 65635 osób (tj. 51,1% stanowiły kobiety) pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 60,8% ogółu populacji. W porównaniu do 2014 roku liczba długotrwale pozostających bez pracy zmniejszyła się o 7391 osób (tj. o 10,1%). W ciągu 2015 r. zarejestrowane zostały 55752 osoby długotrwale bezrobotne, wyłączono natomiast 63143 bezrobotnych, z czego 25455 osób (tj. 40,3%) podjęło pracę. Należy nadmienić, że bezrobotni tej populacji najczęściej podejmowali zatrudnienie niesubsydiowane 21859 osób (85,9% zatrudnionych). W wyniku działań urzędów pracy subsydiowane zatrudnienie rozpoczęło 3596 osób, szkolenie 1522, staże 6095.

Największy udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2015 r. odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w: Krasnymstawie (69,3%), Hrubieszowie (68,5%) i Janowie Lubelskim (68,2%), najmniej zaś w Powiatowych Urzędach Pracy w: Biłgoraju (44,8%), Łęcznej (47,6%) i Łukowie (49,1). W skali kraju na koniec 2015 r. bezrobotni tej subpopulacji stanowili 56,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, z czego ponad połowę stanowiły kobiety.

Wykres 14. Bezrobotni ogółem oraz długotrwale pozostający bez pracy w 2015 roku

Wśród długotrwale bezrobotnych najliczniejszą kategorię wiekową stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat – 30,5% oraz od 35 do 44 lat – 22,7%, natomiast najmniej jest osób starszych z przedziału wiekowego: 60 lat i więcej – 5,6%.

Jeżeli chodzi o kraj to podobnie, jak w województwie lubelskim, dominuje grupa w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat – 25,5%.

Struktura długotrwale bezrobotnych według wieku na koniec 2015 r. przedstawiała się następująco:

Tabela 27. Długotrwale bezrobotni wg wieku

Grupy wiekowe	Województwo Lubelskie		Kraj	
	Liczba	%	Liczba	%
18-24 lata	7516	11,5	82744	9,4
25-34 lata	20017	30,5	224159	25,5
35-44 lata	14868	22,7	201453	22,9
45-54 lata	12215	18,6	186629	21,2
55-59 lat	7312	11,1	121991	13,8
60 lat i więcej	3707	5,6	63310	7,2
Ogółem	65635	100	880286	100

Na koniec 2015 r. ponad połowa długotrwale bezrobotnych (54,2%) nie posiadała średniego wykształcenia (gimnazjalne i niższe – 27,3% oraz zasadnicze zawodowe – 26,9%). Natomiast najniższy procentowy udział odnotowano w grupie osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – 10,7%.

W skali kraju z omawianej subpopulacji bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 31,5% i zasadniczym zawodowym – 28,8%.

Na koniec 2015 r. struktura długotrwale bezrobotnych według wykształcenia w województwie lubelskim przedstawiała się następująco:

Tabela 28. Długotrwale bezrobotni wg poziomu wykształcenia

Wykształcenie	Województwo lubelskie		Kraj	
	Liczba	%	Liczba	%
wyższe	7748	11,8	86773	9,9
policealne i średnie zawodowe	15279	23,3	179956	20,4
średnie ogólnokształcące	7036	10,7	82389	9,4
zasadnicze zawodowe	17626	26,9	253772	28,8
gimnazjalne i niższe	17946	27,3	277396	31,5
Ogółem	65635	100	880286	100

W ewidencji długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim dominowały osoby, które dotychczas nie pracowały oraz z niewielkim (do 1 roku) stażem pracy.

Tabela 29. Długotrwale bezrobotni wg stażu pracy

Staż pracy	Województwo lubelskie		Kraj	
	Liczba	%	Liczba	%
do 1 roku	14518	22,1	161389	18,3
1-5 lat	13075	19,9	188467	21,4
5-10 lat	7627	11,6	125853	14,3
10-20 lat	8140	12,4	142110	16,2
20-30 lat	4894	7,5	95045	10,8
30 i więcej lat	1103	1,7	24820	2,8
bez stażu	16278	24,8	142602	16,2
Ogółem	65635	100	880286	100

Tabela 30. Napływ i odpływ z ewidencji bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Rejestrowani w miesiącu	5380	4278	4484	3965	3825	3763	4452	4227	4937	4874	5424	6143	55752
Wyłączeni z ewidencji	3629	4566	5541	6167	6443	6365	5609	4821	6074	5088	4102	4738	63143

w tym:

podjęcia pracy	1408	1611	2166	2267	2162	2303	2133	1844	2579	2242	1918	2822	25455
----------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------------

z tego:

niesubsydiowanej	1332	1461	1854	1801	1812	2019	1781	1610	2208	1948	1656	2377	21859	
subsydiowanej:	76	150	312	466	350	284	352	234	371	294	262	445	3596	
w tym	prac interwencyjnych	22	68	116	115	93	79	92	48	72	42	31	17	795
	robót publicznych	19	27	55	168	88	42	51	28	93	51	19	5	646
	podjęcie działalności gospodarczej	10	18	56	45	63	78	87	59	85	84	91	153	829
	w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	18	20	46	66	59	46	58	53	89	90	99	254	898
	poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	3	9	15	21	16	13	11	3	10	12	13	11	137
	w ramach bonu zatrudnieniowego	1	3	4	4	5	6	1	3	2	3	0	0	32
	w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego pow. 50 roku życia	2	4	5	23	12	10	4	2	2	3	3	4	74
rozpoczęcia szkolenia	12	65	89	78	100	83	79	70	259	330	270	87	1522	
w tym w ramach bonu szkoleniowego	3	11	16	12	8	8	4	5	5	17	12	3	104	
rozpoczęcia stażu	105	593	730	591	704	909	613	644	737	252	145	72	6095	
w tym w ramach bonu stażowego	8	31	38	34	14	11	4	1	4	1	2	0	148	
nie potwierdzenia gotowości do pracy	1083	1164	1123	1368	1446	1583	1496	1206	1222	1138	915	856	14600	

- ✓ Na koniec 2015 r. liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wynosiła 24113 osób, kobiety w liczbie tej stanowiły 36,6%. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych ta subpopulacja stanowiła 22,3%. Od stycznia do grudnia 2015 r. odnotowano 20514 osób nowo zarejestrowanych. Podobnie jak w przypadku wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych, tak i w tej grupie ponowne rejestracje stanowiły przeważającą część 88,7%. Z ewidencji wyłączono 20430 osób, w tym 7941 (tj. 38,9%) z powodu otrzymania zatrudnienia.

Na koniec 2015 r. wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą kategorię pod względem czasu pozostawania bez pracy w województwie lubelskim stanowiły osoby powyżej 24 miesięcy (39,8%). Natomiast pod względem wykształcenia zdecydowaną większość stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym po 34,9%. Najmniej osób legitymowało się wyższym wykształceniem, bo zaledwie 4,6%. W ewidencji bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominowały osoby ze stażem pracy 20-30 lat (27,1%) jak również 10-20 lat pracy (26,0%).

Wykres 15. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy

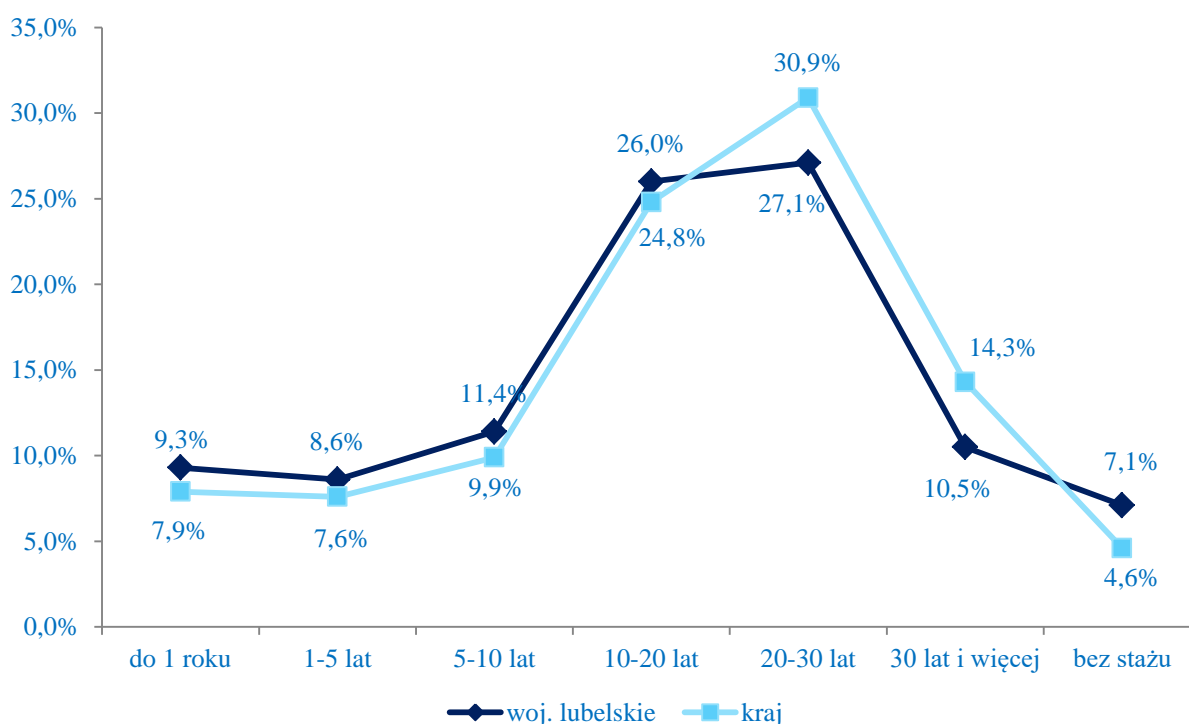

Tabela 31. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Rejestrowani w miesiącu	2215	1654	1615	1489	1362	1369	1610	1348	1547	1776	1898	2271	20154
Wylączeni z ewidencji	1272	1414	1713	2095	1947	1841	1747	1660	1934	1819	1418	1570	20430
w tym:													
podjęcia pracy	426	442	641	843	790	752	664	577	792	784	520	710	7941
z tego:													
niesubsydiowanej	383	387	500	608	605	622	552	489	657	656	444	588	6491
subsydiowanej:	43	55	141	235	185	130	112	88	135	128	76	122	1450
w tym	prac interwencyjnych	18	25	61	42	42	34	23	14	22	7	11	326
	robót publicznych	16	16	43	126	88	33	38	21	56	39	13	491
	podjęcie działalności gospodarczej	4	5	9	10	11	15	12	4	11	19	25	150
	w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2	3	7	8	18	11	13	17	31	30	24	242
	w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego pow. 50 roku życia	3	5	12	36	23	31	12	7	9	8	5	156
rozpoczęcia szkolenia	2	11	19	11	9	16	10	36	59	80	73	15	341
rozpoczęcia stażu	28	108	102	77	84	149	136	178	173	60	40	19	1154
rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	18	42	71	91	46	78	34	25	37	35	7	14	498
nie potwierdzenia gotowości do pracy	264	293	284	359	357	354	379	340	289	281	220	229	3649

- ✓ W ewidencji urzędów pracy na koniec 2015 roku zarejestrowanych zostało 498 osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 0,5%. W naszym województwie wśród zarejestrowanych bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przeważają kobiety (w 2015 roku – 58,0%). Prawo do zasiłku posiadało zaledwie 2,8% bezrobotnych tej kategorii. Od stycznia do grudnia do ewidencji urzędów pracy zgłosiło się 555 osób nowo zarejestrowanych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Zatrudnienie znalazły 123 osoby, w tym 85 kobiet.

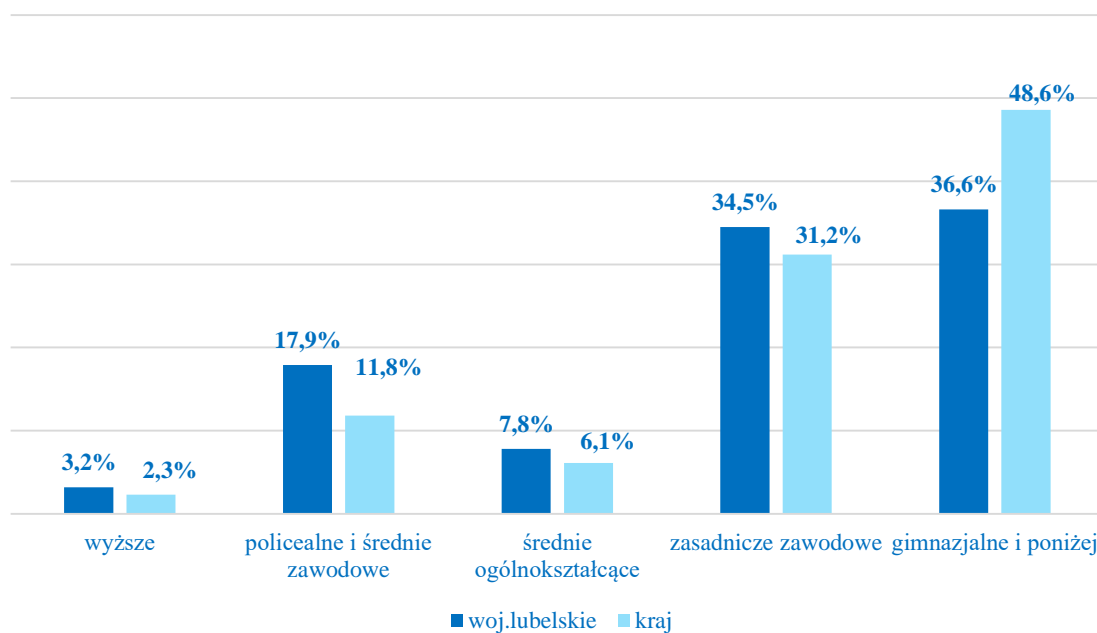
Tabela 32. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
rejestrowani ogółem	33	20	38	37	27	28	45	32	51	32	121	91	555
w tym: kobiety	26	11	28	24	14	17	28	23	33	21	76	51	352
podjęcia pracy ogółem	5	4	27	13	11	12	6	11	9	5	9	11	123
w tym: kobiety	4	3	21	5	6	7	5	6	7	5	8	8	85

Wśród bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej najliczniejszą kategorię pod względem oczekiwania na pracę stanowią osoby ze stażem bezrobocia powyżej 24 miesięcy (33,1%). Natomiast pod względem wieku zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku od 35 do 44 lat (25,9%) oraz od 25 do 34 lat (25,3%).

W ewidencji bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej dominują osoby z krótkim stażem pracy do 1 roku – 27,7%. Najdłuższy, bo ponad 30 letni staż pracy posiadało zaledwie 5 osób.

Wykres 16. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej według wykształcenia

- ✓ W województwie lubelskim na koniec 2015 roku w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 17340 osób bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia. Kobiety prawie całkowicie zdominowały tę populację bezrobotnych, na koniec 2015 roku stanowiły 77,9% ogółu (tj. 13512 kobiet). W grupie zarejestrowanych osób, prawo do zasiłku posiadało 9,3% bezrobotnych. Od stycznia do grudnia 2015 roku zarejestrowano 18909 osób posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia. Zatrudnienie w tym okresie podjęły 9463 osoby tej kategorii, w tym 62,7% stanowiły kobiety.

Tabela 33. Bezrobotni posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia

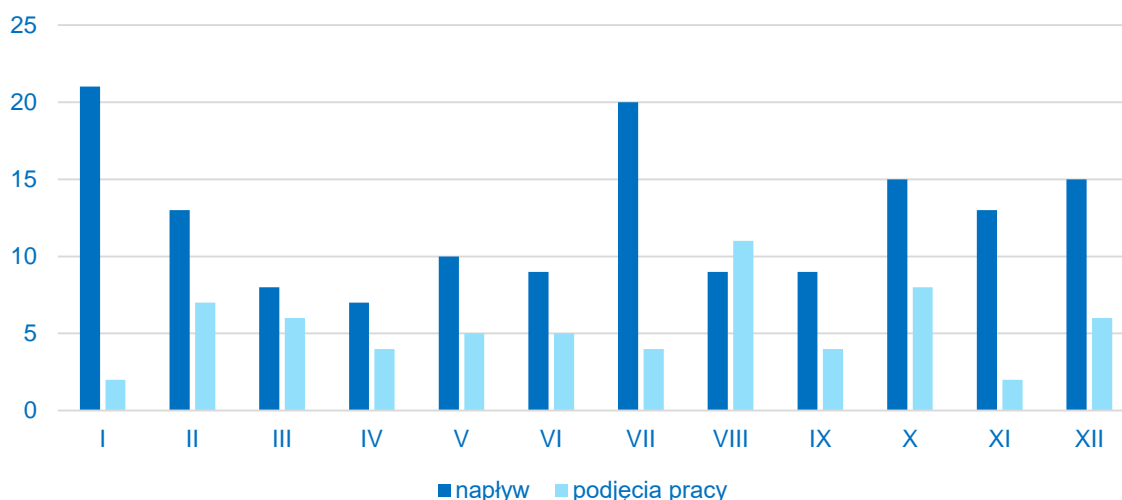
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
zarejestrowani ogółem	1936	1464	1582	1327	1243	1279	1589	1453	1693	1524	1763	2056	18909
w tym: kobiety	1175	897	997	846	780	854	1119	1003	1164	961	1057	1263	12116
podjęcia pracy ogółem	480	595	839	898	760	728	785	642	1091	804	732	1109	9463
w tym: kobiety	303	393	481	453	389	398	484	428	803	518	499	788	5937

Na koniec 2015 roku pod względem oczekiwania na pracę wśród bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia dominują osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (29,5%) pod względem kategorii wiekowej zdecydowaną większość stanowią ludzie młodzi od 25 do 34 lat – 59,5%.

W ewidencji bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia dominują osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 25,0%.

- ✓ Na koniec 2015 roku liczba bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wynosiła 103 osoby, kobiety w tej liczbie stanowiły 84,5%. W ciągu 2015 roku odnotowano 149 osób nowo rejestrowanych. Zatrudnienie znalazły natomiast 64 osoby bezrobotne.

Wykres 17. Napływ do ewidencji oraz podjęcia pracy przez bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Jeżeli chodzi o przedział wiekowy bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, to najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby od 35 do 44 lat (54,4%). Natomiast jeżeli chodzi o poziom wykształcenia omawianej kategorii bezrobotnych, to dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,2%) oraz gimnazjalnym i niższym (26,2%). Ponad połowa subpopulacji (54,4%) nie posiada średniego wykształcenia.

Pod względem stażu pracy omawianej kategorii bezrobotnych, dominują osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (27,2%).

- ✓ **Osoby niepełnosprawne** mimo powszechnego charakteru bezrobocia, są niewątpliwie kategorią ludności najsilniej odczuwającą trudności związane z pozyskiwaniem, wykonywaniem i utrzymaniem pracy, dla których praca stanowi nie tylko źródło utrzymania, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno – zawodowej.

Problem aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych nabierał w ostatnich latach różnego znaczenia, co podyktowane było przede wszystkim ogólną sytuacją społeczno – gospodarczą rzutującą na całokształt życia społeczeństwa. Tendencje dotyczące aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych są przede wszystkim wypadkową struktury wieku i stanu zdrowia tej populacji. Z przyczyn zdrowotnych osoby niepełnosprawne

są z założenia znacznie mniej aktywne zawodowo niż osoby sprawne. Jednak nie znaczy to, że bierność zawodowa osób niepełnosprawnych, zwłaszcza będących w wieku aktywności zawodowej jest zjawiskiem prawidłowym. Znaczna część tych osób może i powinna pracować zawodowo w odpowiednich warunkach. Niestety nie zawsze osoby niepełnosprawne gotowe podjąć pracę są w stanie ją zdobyć, zasilając tym samym szeregi bezrobotnych. Z drugiej strony stosunkowo liczna pozostaje grupa osób niepełnosprawnych,

które przekroczyły wiek emerytalny, lecz nadal pracują. Dotyczy to zwłaszcza mieszkańców wsi i jest zapewne konsekwencją specyfiki pracy w gospodarstwie rolnym.

W dniu 31 grudnia 2015 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 6129 osób niepełnosprawnych (42,4% kobiet). Liczba ta obejmowała 4795 osób bezrobotnych i 1334 poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu. Prawo do zasiłku posiadało 9,2% subpopulacji bezrobotnych niepełnosprawnych.

W ciągu 2015 roku zarejestrowane zostały 7422 osoby niepełnosprawne (46,4% kobiet), w tym 6365 (85,8%) bezrobotnych i 1057 (14,2%) poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu.

Spośród pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy przed zarejestrowaniem pracowało 66,5% bezrobotnych oraz 13,7% poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu. Zdecydowaną większość zarejestrowanych osób niepełnosprawnych stanowili mieszkańcy miast (3641, tj. 59,4%).

Spośród zarejestrowanych niepełnosprawnych w ciągu 2015 r. wyrejestrowano 7737 osób, przy czym z powodu podjęcia pracy – 2434 osoby, tj. 31,5% odpływu. W ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudnienie otrzymało 362 niepełnosprawnych; z tego dla 40 osób dokonano refundacji ze środków PFRON.

Istotną cechą różnicującą bezrobotnych niepełnosprawnych jest stopień niezdolności do pracy określony orzeczeniem stopnia niepełnosprawności:

Tabela 34. Niepełnosprawni według stopnia niepełnosprawności zarejestrowani w końcu 2015 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Stopień niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu	Ogółem	% udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych niepełnosprawnych
Znaczny	77	262	339	5,5
Umiarkowany	1238	844	2082	34,0
Lekki	3480	228	3708	60,5
Ogółem	4795	1334	6129	100

Wśród ogółu niepełnosprawnych figurujących w rejestrach dominują osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności – 60,5%. Wysokie bezrobocie tej kategorii wynika z faktu, że cechuje

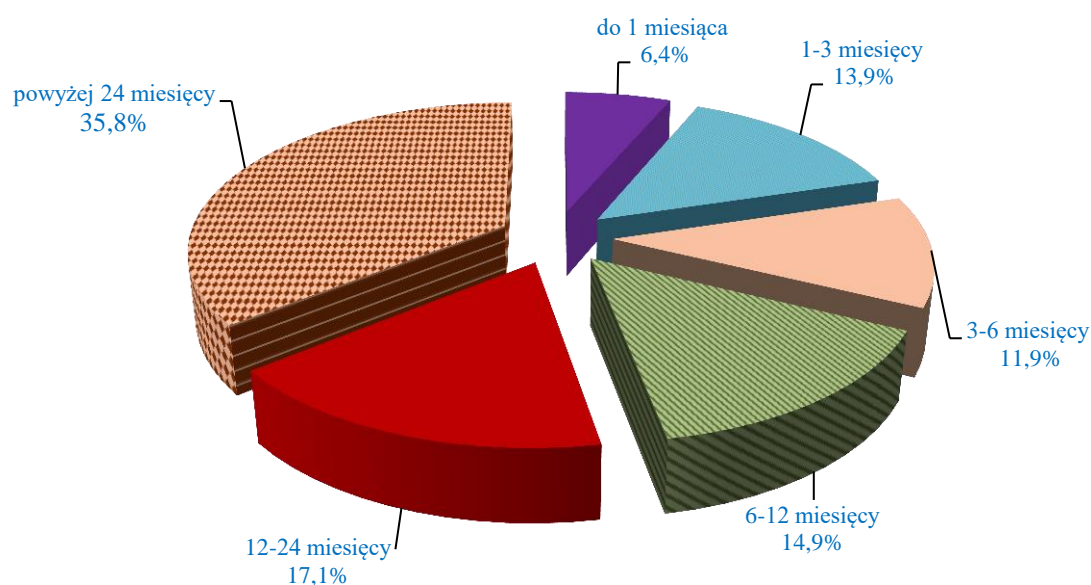
ją najwyższa aktywność zawodowa, a tym samym większa podatność na utratę pracy i trudności związane z ponownym zatrudnieniem.

Czas pozostawania bez pracy osób niepełnosprawnych znajdujących się w ewidencji urzędów pracy na koniec grudnia 2015 r. zamieszczono w poniższej tabeli:

Tabela 35. Niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy zarejestrowani w końcu 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Staż bezrobocia	Bezrobotni niepełnosprawni		Poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		Ogół zarejestrowanych niepełnosprawnych	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
do 1 miesiąca	341	7,1	52	3,9	393	6,4
1-3 miesięcy	694	14,5	162	12,2	856	13,9
3-6 miesięcy	584	12,2	146	10,9	730	11,9
6-12 miesięcy	722	15,0	189	14,2	911	14,9
12-24 miesięcy	824	17,2	223	16,7	1047	17,1
powyżej 24 miesięcy	1630	34,0	562	42,1	2192	35,8
Ogółem	4795	100	1334	100	6129	100

Wykres 18. Osoby niepełnosprawne według czasu pozostawania bez pracy

Pod względem oczekiwania na pracę największą grupę wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych, tak jak i w całej populacji bezrobotnych, stanowiły osoby długotrwanie poszukujące pracy (powyżej 12 miesięcy) – 52,9%, najmniej liczną grupę stanowili niepełnosprawni z krótkim stażem bezrobocia, bo do 1 miesiąca – 6,4%.

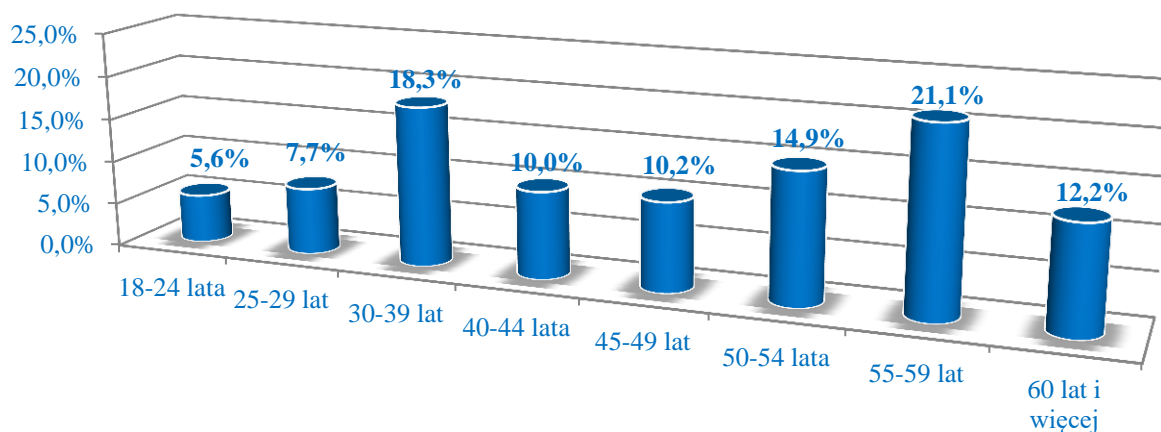
Sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy różnicuje również ich struktura wiekowa:

Tabela 36. Struktura wiekowa niepełnosprawnych zarejestrowanych w końcu 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Grupy wiekowe	Niepełnosprawni bezrobotni		Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		Ogół zarejestrowanych niepełnosprawnych	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
18-24 lata	286	5,9	59	4,4	345	5,6
25-29 lat	324	6,8	146	10,9	470	7,7
30-39 lat	757	15,8	365	27,4	1122	18,3
40-44 lata	464	9,7	150	11,3	614	10,0
45-49 lat	481	10,0	143	10,7	624	10,2
50-54 lata	779	16,2	133	10,0	912	14,9
55-59 lat	1106	23,1	187	14,0	1293	21,1
60 lat i więcej	598	12,5	151	11,3	749	12,2
Ogółem	4795	100	1334	100	6129	100

Najliczniejszą grupę wiekową wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku 55-59 lat – 21,1%, natomiast najmniej jest osób z przedziału wiekowego: 18-24 lata - 5,6%.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne według wieku

Dodatkowym czynnikiem wpływającym na sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest poziom wykształcenia, którego struktura przedstawiała się następująco:

Tabela 37. Struktura wykształcenia niepełnosprawnych zarejestrowanych w końcu 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Wykształcenie	Niepełnosprawni bezrobotni		Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		Ogół zarejestrowanych niepełnosprawnych	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
wyższe	378	7,9	197	14,8	575	9,4
policealne i średnie zawodowe	1095	22,8	331	24,8	1426	23,3
średnie ogólnokształcące	407	8,5	133	10,0	540	8,8
zasadnicze zawodowe	1486	31,0	372	27,9	1858	30,3
gimnazjalne	68	1,4	22	1,6	90	1,5
podstawowe i podst. nieukończone	1361	28,4	279	20,9	1640	26,7
Ogółem	4795	100	1334	100	6129	100

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepełnosprawne legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 30,3% oraz podstawowym i podstawowym nieukończonym – 26,7%, natomiast najmniej jest osób, które posiadają wykształcenie gimnazjalne – 1,5%.

4 Działania powiatowych urzędów pracy w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia

4.1. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej

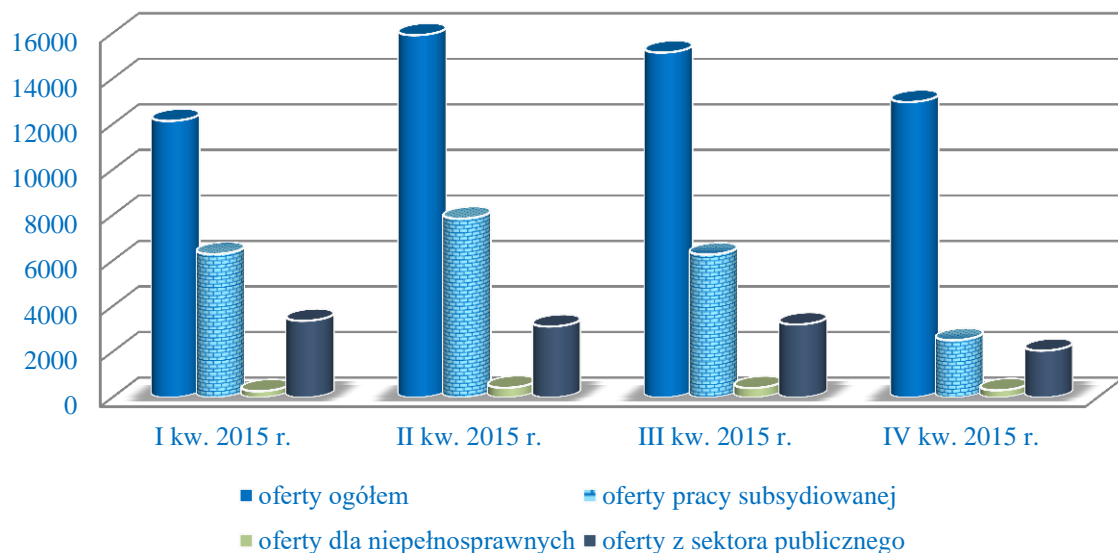
Zmiany liczby ofert pracy jakimi dysponują powiatowe urzędy pracy mają wyraźnie sezonowy charakter i ulegają corocznym wahaniom. W 2015 roku odnotowano wzrost oferowanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej o 6,1% (tj. o 3245) w odniesieniu do 2014 roku.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w województwie lubelskim wykazuje, że nie pokrywają one zapotrzebowania wynikającego z napływu osób bezrobotnych.

Tabela 38. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej

Rok / kwartał	Liczba ofert pracy		Liczba ofert pracy do pracy subsydiowanej	Liczba ofert dla niepełnosprawnych	Liczba ofert dla osób do 12 m-cy od ukończenia nauki	Liczba ofert z sektora prywatnego	Liczba ofert z sektora publicznego
	Ogółem	Wzrost/spadek					
2015	56241	+3245	23001	1474	1265	44446	11795
I kwartał	12159	+1130	6311	284	342	8780	3379
II kwartał	15928	+3769	7870	438	336	12799	3129
III kwartał	15163	-765	6291	426	402	11944	3219
IV kwartał	12991	-2172	2529	326	185	10923	2068

Wykres 20. Wolne miejsca pracy w województwie lubelskim

Liczbę wolnych miejsc pracy pozyskanych przez poszczególne powiatowe urzędy pracy w czterech kwartałach 2015 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 39. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej w poszczególnych powiatach

PUP	Liczba wolnych miejsc pracy w:				
	I kwartale	II kwartale	III kwartale	IV kwartale	Razem
Biała Podlaska	782	1234	1354	1262	4632
powiat grodzki	265	472	400	422	1559
powiat ziemski	517	762	954	840	3073
Bilgoraj	496	712	689	538	2435
Chelm	929	1029	978	783	3719
powiat grodzki	424	638	540	478	2080
powiat ziemski	505	391	438	305	1639
Hrubieszów	711	630	745	587	2673
Janów Lubelski	302	309	372	271	1254
Krasnystaw	304	304	357	412	1377
Kraśnik	391	760	625	598	2374
Lubartów	606	808	603	640	2657
MUP Lublin	1651	2378	1957	1760	7746

PUP Lublin	762	1195	1140	1126	4223
Łączna	260	323	290	289	1162
Luków	521	858	783	761	2923
Opole Lubelskie	357	455	412	239	1463
Parczew	268	340	251	237	1096
Puławy	480	699	555	422	2156
Radzyń Podlaski	355	425	354	340	1474
Ryki	384	545	744	554	2227
Świdnik	339	450	376	171	1336
Tomaszów Lub.	483	547	447	445	1922
Włodawa	301	454	438	299	1492
Zamość	1477	1473	1693	1257	5900
powiat grodzki	1058	1055	1095	842	4050
powiat ziemski	419	418	598	415	1850
Ogółem	12159	15928	15163	12991	56241

Zdecydowana większość ofert zatrudnienia pochodzi z sektora prywatnego, stanowią one 79,0% wszystkich ofert, pozostających w dyspozycji administracji pracy.

4.2. Formy wsparcia klientów urzędów pracy

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych oznacza prowadzoną przez powiatowe urzędy pracy aktywizację zawodową osób w nich zarejestrowanych. Przejawia się ona między innymi w:

- ✓ szkoleniach,
- ✓ kierowaniu na dotowane z Funduszu Pracy – prace interwencyjne, roboty publiczne,
- ✓ stażach,
- ✓ pożyczkach,
- ✓ doradztwie zawodowym.

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych

Zatrudnienie osób bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych w województwie lubelskim charakteryzowała tendencja wzrostu. W ciągu 2015 roku 2140 osób skierowano do prac interwencyjnych, to o 847 osób więcej w porównaniu z 2014 rokiem.

Tabela 40. Bezrobotni skierowani do prac interwencyjnych w poszczególnych kwartałach 2014 i 2015 roku

Kwartał	Bezrobotni nowo zatrudnieni w ramach prac interwencyjnych		w tym kobiety
	ogółem	wzrost / spadek	
2014 r.	1293	-113	695
I kwartał	301	+84	167
II kwartał	414	+113	167
III kwartał	332	-82	218
IV kwartał	246	-86	143
2015 r.	2140	+847	1173
I kwartał	505	+259	289
II kwartał	736	+231	320
III kwartał	600	-136	390
IV kwartał	299	-301	174

Powiatowe Urzędy Pracy w razie braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnych mogą inicjować oraz finansować prace interwencyjne. W zamian za uzyskiwaną z urzędu częściową refundację kosztów wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne pracodawca zatrudnia bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zatrudnienie w ramach robót publicznych

Jedną z form sukcesywnego spadku odpływu z bezrobocia jest podejmowanie pracy w ramach robót publicznych. Większość skierowanych przez administrację pracy do tej formy aktywności zawodowej to mężczyźni.

Tabela 41. Bezrobotni skierowani do robót publicznych w poszczególnych kwartałach 2014 i 2015 roku

Kwartał	Bezrobotni nowo zatrudnieni w ramach robót publicznych		w tym kobiety
	ogółem	wzrost / spadek	
2014 r.	1070	-3	411
I kwartał	124	+73	43
II kwartał	495	-371	83
III kwartał	300	-195	203
IV kwartał	151	-149	82
2015 r.	1353	+283	503
I kwartał	233	+82	100
II kwartał	566	+333	115
III kwartał	374	-192	203
IV kwartał	180	-194	85

Prace interwencyjne i roboty publiczne są jedną z form pomocy bezrobotnym i pracodawcom. Podjęcie nawet czasowej pracy zachęca do dalszych poszukiwań, pozwala bezrobotnym uaktywnić się zawodowo – być pracownikiem. Te formy subwencionowanego zatrudnienia korzystne są z wielu względów (przy stosunkowo niskich kosztach), m.in.:

- ✓ powstają nowe miejsca pracy, dające szansę na stałe zatrudnienie bezrobotnych,
- ✓ ogranicza się bezrobocie długotrwałe,
- ✓ daje się tymczasowe zatrudnienie bezrobotnym,
- ✓ wyzwala się bezrobotnych z psychicznej depresji.

Szkolenia

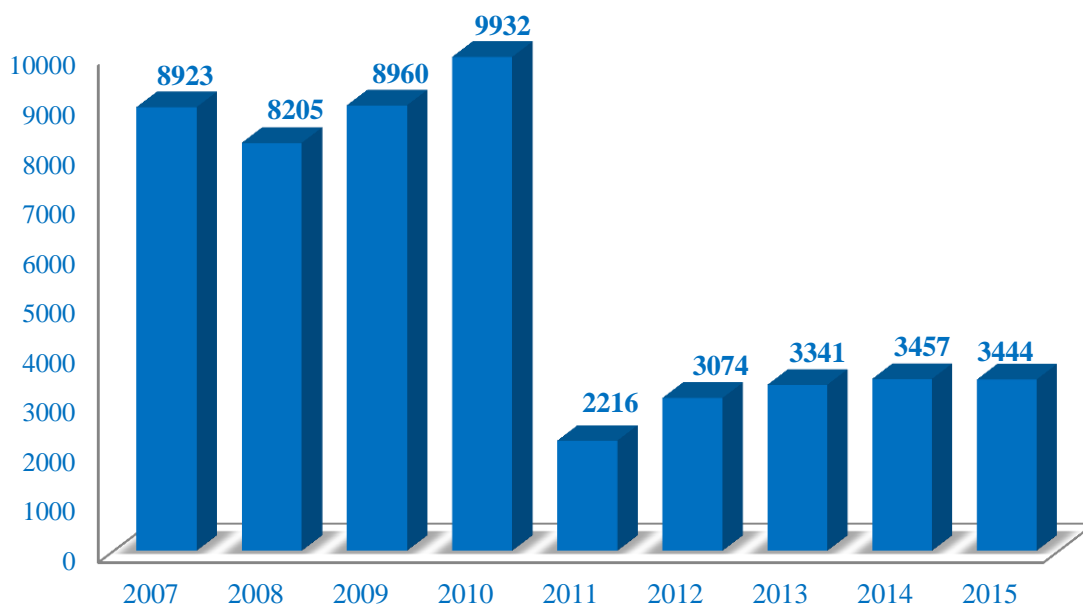
Przekwalifikowania i przyuczenia do zawodu organizowane przez urzędy pracy adresowane są do bezrobotnych, którzy nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych

lub są przygotowani do wykonywania zawodów nadwyżkowych, w których brakuje wolnych miejsc pracy. Dotychczasowe doświadczenia dowodzą, iż organizowane szkolenia dla bezrobotnych to bardzo korzystny instrument oddziaływania na rynek pracy.

Szkolenia osób bezrobotnych są tańsze w porównaniu z innymi aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu. Stanowią one istotną formę pomocy zarówno dla bezrobotnego jak i pracodawcy, gdy na rynku pracy brakuje fachowców o poszukiwanych kwalifikacjach. Mają na celu podwyższenie jakości zasobów siły roboczej, i co się z tym wiąże, na rozwój gospodarczy regionu. I wreszcie, szkolenia zwiększają konkurencyjność na rynku pracy, niosą więc ładunek aktywizujący i mobilizujący do podejmowania działań niezbędnych do zdobycia zatrudnienia.

Najwięcej bezrobotnych skorzystało z możliwości bezpłatnego uczestnictwa w szkoleniach w 2010 r. (9932 osoby), najmniej zaś w 2011 r. – 2216 bezrobotnych. W 2015 roku dzięki powiatowym urządzeniom pracy szkolenia rozpoczęły 3444 osoby bezrobotne, tj. o 13 osób mniej niż w 2014 roku.

Wykres 21. Bezrobotni skierowani na szkolenie

5 | Województwo lubelskie w ujęciu sumarycznym

W końcu 2015 roku liczba bezrobotnych w województwie lubelskim wyniosła 107895 osób, czyli w skali roku spadek wyniósł 8974 osoby (tj. 7,7%).

W końcu 2015 roku w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 52567 kobiet. W porównaniu do stanu z końca 2014 roku populacja kobiet zmniejszyła się o 3749 kobiet (tj. o 6,7%).

Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 5,3%, zaś liczba dotychczas niepracujących zmniejszyła się o 14,2%.

W końcu 2015 roku w porównaniu do końca 2014 roku poziom bezrobocia zmniejszył się we wszystkich województwach. Z czego najwyższy dotyczył województwa wielkopolskiego a najniższy lubelskiego.

Pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych nasz region plasuje się na 6 pozycji wśród innych województw (patrząc od największej liczby bezrobotnych).

Stopa bezrobocia w końcu 2015 roku wyniosła 11,7% i była niższa niż w końcu 2014 roku o 1,0 pkt procentowy. Jeżeli chodzi o powiaty o najwyższym wskaźniku to tutaj sytuacja nie uległa zmianie porównując dane z 2014 i 2015 roku.

W 2015 roku zakłady pracy województwa lubelskiego zgłosiły 705 osób do zwolnienia (tj. więcej o 41 osób w porównaniu z 2014 rokiem), a zwolniły 578 osób (tj. o 41,4% mniej niż w 2014 roku).

W województwie lubelskim dominującą grupę wiekową stanowiły osoby od 25 do 34 roku życia. W końcu 2015 roku udział ten wyniósł 31,8% wobec 32,1% w końcu 2014 roku. W naszym województwie w tej kategorii wiekowej, jak wynika z danych, przeważają kobiety.

W 2015 roku w urzędach pracy zarejestrowało się (napływ) 138425 osób (tj. o 3,8%) więcej niż w 2014 roku. Z ewidencji bezrobotnych wyłączono natomiast 147399 osób, czyli o 3135 osób mniej niż w 2014 roku.

W całym 2015 roku pracę podjęły 68653 osoby bezrobotne, tj. o 7,5% więcej niż w 2014 roku. Liczba osób podejmujących prace niesubsydiowane wzrosła o 5,0% a subsydiowane o 25,6%.

Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 31529 osób w całym 2015 roku (spadek o 17,3%).

W 2015 roku pracodawcy zgłosili 56241 ofert pracy (tj. o 6,1% więcej niż w 2014 roku). Zdecydowana większość ofert zatrudnienia pochodzi z sektora prywatnego, stanowiąc 79,0% w 2015 roku i 77,9% w 2014 roku.

6 Zadania realizowane przez samorząd województwa lubelskiego w zakresie polityki rynku pracy

6.1. Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy

„Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy – kontynuacja”

Projekt „Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy – kontynuacja” był realizowany od 1 września 2013 r. do końca lipca 2015 r. w Wydziale Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Głównym celem projektu był wzrost wiedzy na temat zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy województwa lubelskiego oraz na temat dobrych praktyk radzenia sobie z wymaganiami rynku pracy wśród uczniów szkół, osób niepełnosprawnych, osób powyżej 50. roku życia, matek powracających na rynek o pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka, użytkowników wirtualnego doradcy oraz instytucji kreujących ofertę szkoleniową i doradczą, w tym Wojewódzkiego Urzędu Pracy, powiatowych urzędów pracy, firm szkoleniowych, Ochotniczych Hufców Pracy, projektodawców Regionalnego Programu Operacyjnego i innych instytucji.

W trakcie realizacji projektu zrealizowano kilkanaście ścieżek badawczych. Część z nich była kontynuacją badań rozpoczętych w poprzednich edycjach projektu („Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy – pilotaż” i „Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy”) a część stanowiła nowe badania, których tematyka w dużej mierze została opracowana dzięki rekomendacjom z dotychczas zrealizowanych badań oraz licznych spotkań.

Najważniejsze informacje i wnioski ze zrealizowanych badań:

Monitoring ofert pracy w województwie lubelskim

Badanie, realizowane w latach 2013-2015, polegało na ciągłym monitoringu ofert pracy z wykorzystaniem metody analizy treści. Badano przede wszystkim strukturę poszukiwanych zawodów występującą w ogłoszeniach o pracę pochodzących z różnych źródeł (m.in. oferty pracy zamieszczone w Internecie, oferty w posiadaniu powiatowych urzędów pracy i agencji zatrudnienia oraz biur karier, ogłoszenia zamieszczone w biuletynach informacji publicznej, na portalach społecznościowych oraz w prasie). Oprócz struktury poszukiwanych zawodów, analizowano również oczekiwania potencjalnych pracodawców wobec kandydatów, a także badano ofertę firm i instytucji poszukujących pracowników.

W całym okresie zbierania ofert w ramach 42678 analizowanych propozycji pracy odnotowano 61862 wolnych stanowisk.

Oferty były analizowane zgodnie z podziałem przyjętym w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (Dz.U. z 2014 r., poz.1145). Dane na najbardziej ogólnym poziomie agregacji wskazują, iż 27% ofert dotyczyło specjalistów. W dalszej kolejności wskazywane były takie grupy jak: pracownicy usług i sprzedawcy, a także technicy i inny średni personel.

W całym okresie poddanym analizie najczęściej poszukiwani byli pracownicy w następujących zawodach:

- ✓ przedstawiciel handlowy,
- ✓ sprzedawca,
- ✓ programista aplikacji,
- ✓ specjalista do spraw sprzedaży,
- ✓ doradca klienta,
- ✓ kierownik działu sprzedaży,
- ✓ kierowca samochodu ciężarowego,
- ✓ kierowca ciągnika siodłowego (TIRa),
- ✓ inżynier sprzedaży,
- ✓ magazynier,
- ✓ kucharz,
- ✓ księgowy,
- ✓ właściciel małego sklepu (franczyzobiorca),
- ✓ przedstawiciel medyczny,
- ✓ pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani.

Wymagania dotyczące kwalifikacji wskazane zostały w przypadku blisko 84% ogłoszeń. Najczęściej wymagane było doświadczenie zawodowe. Druga w kolejności była wiedza

ogólnozawodowa, wiedza branżowa i ukierunkowana wiedza fachowa. Wśród wymagań pracodawców określających kompetencje potencjalnych pracowników najczęściej wskazywano na komunikatywność, zaangażowanie, orientację na cel, organizację pracy, a także samodzielność.

Potrzeby i oczekiwania przedsiębiorstw

Badania wśród mikroprzedsiębiorstw województwa lubelskiego zostały zaprojektowane na dwóch poziomach i w dwóch częściach. Pierwszy to badania ilościowe, zlecone wykonawcy zewnętrznemu. Drugi poziom to badania jakościowe, za realizację których odpowiadali diagności zatrudnieni przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

Raport przedstawia wyniki badania mikroprzedsiębiorstw, które dotyczą [identyfikacji branż najlepiej odpowiadających na potrzeby rynku, określenia potencjałów rozwojowych branż, identyfikacji branż z najwyższym potencjałem zatrudnieniowym oraz określenia zróżnicowania potrzeb szkoleniowych](#).

Według respondentów prowadzenie własnej działalności gospodarczej stanowi doskonałe rozwiązanie do podjęcia aktywności na rynku pracy. W przypadku wielu osób może być to najlepsza odpowiedź na problemy ze znalezieniem pracy.

W ponad połowie firm (63,1%) biorących udział w badaniach w ciągu ostatniego roku nie prowadzono procesów rekrutacyjnych. W pozostałych 36,9% firm przeprowadzono co najmniej jeden proces rekrutacyjny. Łącznie w badanych mikrofirmach przeprowadzono 292 rekrutacje. 52 rekrutacje nie zostały zakończone sukcesem. Najczęstszą przyczyną nieznaledzenia odpowiednich pracowników był brak kandydatów posiadających odpowiednie kwalifikacje oraz wymagane doświadczenie.

Najpopularniejsze zawody w analizowanych rekrutacjach to:

- ✓ sprzedawca (21 rekrutacji),
- ✓ kierowca samochodu ciężarowego (19 rekrutacji),
- ✓ księgowy (13 rekrutacji),
- ✓ technik prac biurowych (12 rekrutacji).

Badanie wykazało, że największą barierą dla przedsiębiorców w zatrudnianiu nowych pracowników są wysokie pozapłacowe koszty pracy rozumiane jako różnego rodzaju obciążenia podatkowe i składki ZUS.

Potrzeby i oczekiwania pracodawców zatrudniających co najmniej 10 pracowników

Badanie o charakterze ilościowym, zrealizowano wśród 500 podmiotów gospodarki narodowej mających siedzibę w województwie lubelskim, zatrudniających co najmniej 10 pracowników. Celem badania była [identyfikacja zawodów i specjalności oraz wymagań z nimi związanych, na które rekrutowano w ciągu ostatnich 12 miesięcy, diagnoza](#)

zapotrzebowania na profile i kierunki szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, określenie potencjału zatrudnieniowego przedsiębiorstw, a także ustalenia planów dotyczących przyszłych rekrutacji.

Zrealizowane badania pozwoliły na wskazanie obszarów, których funkcjonowanie wymaga poprawy.

- ✓ Biura karier powinny zbierać informacje na temat losów zawodowych absolwentów szkół i na podstawie otrzymywanych danych przygotowywać rekomendacje zmian w zakresie kompetencji i efektów kształcenia uzyskiwanych przez absolwentów lubelskich szkół.
- ✓ Warto podejmować działania nakierowane na diagnozę zarówno oczekiwań pracodawców, jak i diagnozę ewentualnych braków pracowników w zakresie kluczowych kompetencji miękkich.
- ✓ Zwiększenia wymaga intensywność działań mających na celu zbliżenie sektora pracodawców z sektorem naukowym.
- ✓ Należy zwiększyć i zmodyfikować zakres współpracy instytucji rynku pracy z pracodawcami.
- ✓ Istotnym zagadnieniem jest zaangażowanie osób poszukujących pracy już na etapie kształcenia w świadomy proces wyboru zawodu oraz poszerzenia kompetencji i kwalifikacji. Aby było to w pełni możliwe, osoby poszukujące pracy muszą mieć możliwość efektywnej diagnozy swoich kompetencji i predyspozycji, a następnie możliwość poszerzenia i udoskonalania ich, zarówno na szczeblu szkolnym, jak i po wkroczeniu na rynek pracy.

Szanse na rynku pracy osób 50+

Badanie „Szanse na rynku pracy osób 50+” miało na celu **identyfikację dobrych praktyk radzenia sobie na rynku pracy osób w wieku 50+**. W badaniu jakościowym, które zostało zrealizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, wzięło udział 30 osób.

Zrealizowane badania pozwoliły na wskazanie obszarów, których funkcjonowanie wymaga poprawy.

- ✓ Wymagane jest wsparcie aktywności na rynku pracy osób w wieku 50+, które powinno uwzględniać indywidualną sytuację
- ✓ Powodzenie aktywizacji osób 50+ zależy od zaangażowania obydwu stron: otrzymującego wsparcie i wspierającego.

- ✓ Pracodawcy powinni mieć możliwość uzyskania wsparcia/ dofinansowania na przeszkolenie pracownika w wieku 50+ powracającego z dłuższego zwolnienia lekarskiego w dowolnym zakresie, cykliczne szkolenia pracowników 50+ przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu oraz badania profilaktyczne i wszelkie formy wsparcia kondycji zdrowotnej pracowników 50+.
- ✓ Utrzymanie i wprowadzanie rozwiązań na poziomie regionu, które umożliwiłyby refundację obciążeń fiskalno-społecznych osób fizycznych w wieku powyżej 50 roku życia, wykonujących działalność gospodarczą, zwłaszcza zatrudniających pracowników 50+.
- ✓ Zwiększenie nakładów na kampanie społeczne zawierające pozytywny przekaz o zatrudnianiu osób w wieku 50+, mocnych stronach takich kandydatów do pracy i pracowników, o dobrych praktykach pracodawców.

Godzenie obowiązków zawodowych i rodzinnych

Badanie dotyczące godzenia obowiązków zawodowych i rodzinnych przez rodziców małych dzieci zostało przeprowadzone metodami jakościowymi na próbie 30 osób i stanowiło badanie własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie. Zostało rozszerzone o zogniskowany wywiad grupowy z przedstawicielami instytucji i przedsiębiorstw.

Badanie miało na celu **identyfikację dobrych praktyk organizacyjnych dotyczących godzenia pracy i opieki nad dzieckiem**, w tym wykorzystywania przez ojców i matki urlopów przysługujących im w związku z urodzeniem dziecka i/lub jego wychowaniem, wpływem ich nieobecności na funkcjonowanie firmy bądź instytucji oraz wynikającej z tego faktu polityce personalnej.

Zrealizowane badania pozwoliły na wskazanie obszarów, których funkcjonowanie wymaga poprawy.

- ✓ Należy zwiększać dostęp pracowników do elastycznego czasu i systemu pracy poprzez rozwiązania na poziomie ustawowym
- ✓ Umożliwienie rodzicom pracującym dostępu do różnych możliwości opieki nad małym dzieckiem dostosowanych do godzin pracy rodziców.
- ✓ Zwiększanie możliwości i aktywności powiatowego oraz gminnego samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia godzenia ról rodzicielskich z pracą zawodową.
- ✓ Umożliwienie pracodawcy uzyskania wsparcia/dofinansowania na zatrudnienie pracownika na zastępstwo, przeszkolenie rodzica powracającego do pracy z urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego lub wychowawczego.
- ✓ Zwiększenie nakładów na kampanie informacyjne o rynku pracy, zawierające pozytywny przekaz o godzeniu ról rodzicielskich i zawodowych, o rozwiązaniach dotyczących uprawnień pracowników jako rodziców, o przyjaznych rodzinie dobrych praktykach pracodawców.

Prognoza rozwoju rynku pracy województwa

Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego to badanie prognostyczne zrealizowane metodą delficką. Wzięło w nim udział 31 ekspertów regionalnego rynku pracy, którzy niezależnie od siebie, przewidywali przyszłą sytuację na rynku pracy do roku 2020.

W dwóch rundach uzgadniali stanowiska w zakresie **wskazania branż (sektorów) z najwyższym potencjałem zatrudnieniowym oraz określania zawodów o wysokim popycie, a ściślej popycie na zestawy kwalifikacji i kompetencji.**

Na podstawie badania zostały określone branże (sektory) z najwyższym potencjałem zatrudnieniowym. Są to:

- ✓ sektor rolno-spożywczy
- ✓ sektor usług outsourcingowych
- ✓ sektor informatyczny

W każdym z tych sektorów zostały określone kluczowe kompetencje i kwalifikacje, na które prognozowany jest popyt.

W sektorze rolno-spożywczym są to:

- ✓ zarządzanie przedsiębiorstwem rolno-spożywczym
- ✓ identyfikowanie i wdrażanie innowacji
- ✓ kompetencje interpersonalne

W sektorze usług outsourcingowych są to:

- ✓ języki obce
- ✓ kompetencje analityczne
- ✓ zarządzanie zespołem projektowym

W sektorze informatycznym są to:

- ✓ kluczowe kwalifikacje i kompetencje
- ✓ programowanie informatyczne, informatyczne wspomaganie biznesu,
- ✓ zarządzanie projektami informatycznymi, programowanie mobilnych aplikacji

Losy absolwentów. Podsumowanie badań jakościowych (2012-2015)

Badania jakościowe wśród absolwentów szkół województwa lubelskiego realizowano w latach 2012-2015. Zostały zaprojektowane na kilka etapów. W każdym z nich respondentami było 30 osób, zawsze byli to przedstawiciele jednej z trzech kategorii: absolwenci szkół zawodowych/policealnych z roku 2012, absolwenci techników/liceów z roku 2012 lub absolwenci szkół wyższych z roku 2012. Były to badania własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, za ich realizację w terenie odpowiadali ankieterzy – diagności.

W raporcie z badania przedstawiono analizę wybranych aspektów ostatniego etapu, podsumowanie dyskusji w gronie doradców zawodowych i osób wspierających aktywność

osób młodych na rynku pracy, dotycząca mocnych stron absolwentów poszczególnych typów szkół. Zasadniczą częścią raportu z badania jest prezentacja ścieżek karier 17 absolwentów, którzy uczestniczyli w badaniu co roku, od 2012 r.

Losy absolwentów szkół województwa lubelskiego

Losy absolwentów szkół województwa lubelskiego to badanie ilościowe zrealizowane wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i techników. Celem badania była **identyfikacja losów edukacyjno-zawodowych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i techników z województwa lubelskiego**.

- ✓ Edukacji po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej nie kontynuował prawie co czwarty absolwent. Pozostała część badanych podjęła kolejne kroki w swojej karierze edukacyjnej. Największą popularnością cieszyła się nauka w technikum uzupełniającym.
- ✓ 63,9% absolwentów zasadniczych szkół zawodowych zmieniłoby swoje wybory edukacyjne (inna szkoła lub inny profil). Wśród absolwentów techników odsetek ten wyniósł 42,5%.
- ✓ 18% absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i 14,8% absolwentów techników prowadzi własną działalność gospodarczą
- ✓ 51% respondentów, którzy ukończyli szkołę zawodową i 47,7% absolwentów techników nie pracuje.
- ✓ Największe bariery w podjęciu pracy dostrzegane przez niepracujących absolwentów zasadniczych szkół zawodowych to niskie zapotrzebowanie na absolwentów w zawodzie wyuczonym (38,4%).
- ✓ W swoim poszukiwaniu zatrudnienia respondenci po ZSZ najczęściej skupiali się na przeglądaniu ogłoszeń. Korzystali w tym celu z Internetu (84,9% odpowiadających), informacji dostępnych publicznie w urzędach pracy (75,3%) oraz prasy (71,2%). Internet okazał się dla absolwentów techników najpopularniejszym narzędziem przy poszukiwaniu pracy (95,6% badanych z niego korzystało). Kolejne miejsca zajęły: przeglądanie ofert w urzędzie pracy (70,9%), przeglądanie ogłoszeń w prasie (64,6%).

Sytuacja osób z niepełnosprawnością na rynku pracy województwa lubelskiego – aktualne wyzwania

Było to badanie w całości zrealizowane przez zespół LORP. W indywidualnych wywiadach pogłębionych wzięło udział 30 osób z niepełnosprawnościami, pracujących lub prowadzących własne firmy, badanie zostało uzupełnione zogniskowanym wywiadem grupowym zrealizowanym z ekspertami instytucji, działającymi w województwie lubelskim,

wspomagającymi osoby z niepełnosprawnością. Celem było [zaprezentowanie dobrych praktyk radzenia sobie na regionalnym rynku pracy tej grupy osób, na podstawie ich osobistych doświadczeń.](#)

Na podstawie zdiagnozowanych podczas badania problemów i zaproponowanych przez samych zainteresowanych sposobów ich rozwiązania, sformułowano następujące rekomendacje:

- ✓ Umożliwienie finansowania wyposażenia technicznego instytucji oświaty, kształcenia i szkoleniowych, zgodnie z potrzebami procesu kształcenia osób z niepełnosprawnościami.
- ✓ Utworzenie dodatkowego systemu zachęt do powstawania Zakładów Aktywności Zawodowej. Umożliwienie przekształcania Warsztatów Terapii Zajęciowej w Zakłady Aktywności Zawodowej. Ułatwienia w przechodzeniu osób z rynku pracy chronionego na otwarty.
- ✓ Stworzenie poradnika korzystania z usług instytucji rynku pracy i pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością.
- ✓ Refundacja części obciążeń fiskalnych osób fizycznych (z niepełnosprawnością) wykonujących działalność gospodarczą.
- ✓ Organizacja kampanii społecznych połączonych ze szkoleniami dla pracodawców z uwarunkowań i korzyści z zatrudniania niepełnosprawnych.
- ✓ Większe uznanie roli i wpływu rodziny na sytuację zawodową niepełnosprawnych.

Poza realizacją badań rynku pracy w projekcie „Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy – kontynuacja” został podjęty szereg działań mający na celu upowszechnianie wyników zrealizowanych badań wśród jak największego grona odbiorców.

Pierwszym z przedsięwzięć były [warsztaty wiedzy o rynku pracy](#), na które zaproszono uczniów, studentów i nauczycieli. Podczas warsztatów uczestnikom przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań, a także usługi jakie świadczą instytucje rynku pracy. Efektem warsztatów są rekomendacje dotyczące modelu współpracy pomiędzy uczniami, władzami szkół i pracodawcami, który mógłby zaowocować wspieraniem młodych ludzi w przechodzeniu na rynek pracy.

Z kolei [„Badania i analizy rynku pracy województwa lubelskiego”](#) to [czasopismo internetowe](#). Celem opracowania tego wydawnictwa było włączenie różnych grup tematycznych w obszar wiedzy o rynku pracy. Aby pokazać szerszą perspektywę rynku pracy, w szczególności gospodarczą i ekonomiczną zaproszono do współpracy przedstawicieli środowisk naukowych z całego województwa, którzy mieli okazję podzielić się prowadzonymi przez siebie badaniami i analizami.

Wirtualny Doradca (wirtualnydoradca.wup.lublin.pl), który stanowił komponent wdrożeniowy projektu. Jest to kompendium wiedzy z wszystkich badań Obserwatorium. Jest skierowany przede wszystkim do osób które planują rozpoczęcie kolejnego etapu kształcenia i poszukują informacji na temat kariery osób, które taki kierunek już ukończyły. Mogą z niego również korzystać osoby, które z różnych powodów chcą się przekwalifikować a także wszystkie osoby zainteresowane ścieżkami zawodowymi osób spełniających określone kwalifikacje.

Jego najważniejszą zaletą jest dostarczanie precyzyjnych, krótkich informacji szytych na miarę użytkownika.

Aby mieć możliwość przekazywania wiedzy o rynku pracy w jak najbardziej przyjazny dla odbiorców sposób powstał również cykl filmów. Każdy z wyprodukowanych odcinków dotyczy innego tematu poruszanego w badaniach i daje okazję do wypowiedzi osób, które z analizowaną w badaniu problematyką spotykają się na co dzień. Wszystkie odcinki zostały przekazane do szkół w województwie lubelskim a także są dostępne na stronie www.lorp.wup.lublin.pl.

W projekcie została również powołana **Rada Programowa**, składająca się z kilkunastu ekspertów, reprezentujących różne instytucje związane z rynkiem pracy. Spotkania Rady Programowej były okazją do wymiany doświadczeń a także stanowiły wsparcie założeń i realizacji planowanych badań. Pozwoliły na spojrzenie na planowane przedsięwzięcia badawcze z perspektywy wszystkich interesariuszy projektu.

Badania realizowane na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

W drugiej połowie 2015 r. w Wydziale Badań i Analiz były realizowane dwa badania, które zostały zleczone do realizacji wszystkim wojewódzkim urządóm pracy na mocy umów zawartych pomiędzy samorządami województw a Ministrem Pracy i Polityki Społecznej. Oba badania były po raz pierwszy realizowane w skali ogólnopolskiej.

Badanie satysfakcji klienta

Realizacja badania na poziomie ogólnopolskim

WUP w Lublinie pełnił funkcję ogólnopolskiego koordynatora badania i przygotował raport ogólnopolski z badania. Wraz z 14 raportami regionalnymi stanowią materiał analityczny przydatny dla instytucji obsługujących rynek pracy. Przyniosło wartość dodaną w postaci sieci zadaniowej współpracy między wszystkimi wojewódzkimi urządami pracy. Przedsięwzięcie jest istotnym punktem odniesienia dla organizacji kolejnych badań satysfakcji klienta urzędów pracy, o jednolitej metodyce w skali kraju.

Istniały trzy możliwości sposobu przeprowadzenia badania: zatrudnienie ankietatorów zewnętrznych (woj. lubelskie), zatrudnienie pracowników WUP jako ankietatorów (woj. świętokrzyskie), zlecenie firmie badawczej (pozostałe województwa). 14 WUP zrealizowało badanie zgodnie z założeniami, a 2 wypowiedziały umowy wykonawcom (woj. podkarpackie i mazowieckie), przez co nie wykonały badania.

Zgodnie z umowami do badań pozyskano od 5 do 10% klientów każdego PUP. W skali kraju było to 138 928 bezrobotnych, 19 903 poszukujących pracy oraz 7 803 pracodawców. Łącznie 146 731 respondentów, którzy byli klientami różnych urzędów pracy, byli zróżnicowani ze względu na wiek, płeć, wykształcenie, czas pozostawania w rejestrze urzędu, profil pomocy nadany w urzędzie pracy (bezrobotni), sektor i czas działalności, liczbę zatrudnionych pracowników (pracodawcy). Badanie pozwoliło na uzyskanie między innymi następujących informacji:

Jak urzędy pracy zapewniają oczekiwane wsparcie swoim klientom?

- ✓ **Wobec bezrobotnych:**
 - ✓ Ubezpieczenie zdrowotne – 96% oczekujących otrzymało je,
 - ✓ Zasiłek – otrzymało go 60% oczekujących,
 - ✓ Poradnictwo zawodowe – otrzymało je 4 na 10 oczekujących,
 - ✓ Staż i krajowa oferta pracy – ok. 33% oczekujących otrzymało je.

- ✓ **Wobec poszukujących pracy:**
 - ✓ Poradnictwo zawodowe – 4 na 10 oczekujących otrzymało jakąś formę porady,
 - ✓ Oferta pracy w kraju – 34% oczekujących ją otrzymało, przy czym poszukujących pracy oczekujących krajowej oferty pracy jest najwięcej,
 - ✓ Kształcenie – 26%,
 - ✓ Oferta pracy za granicą – 15%.

- ✓ **Wobec pracodawców.** Otrzymują ofertę bardziej dopasowaną do oczekiwań.
 - ✓ Organizacja stażu – 85% oczekujących tej formy wsparcia otrzymało ją,
 - ✓ Udzielenie informacji/poradnictwa – 81%,
 - ✓ Kształcenie pracowników – 36%.

Ocena otrzymanej formy wsparcia

- ✓ **Bezrobotni najwyżej ocenili:**
 - ✓ ubezpieczenie zdrowotne,
 - ✓ finansowanie kosztów przejazdów/ zakwaterowania.
- ✓ **Bezrobotni najniżej ocenili:**

- ✓ ofertę pracy w kraju,
- ✓ ofertę pracy za granicą.
- ✓ **Poszukujący pracy najwyższej ocenili:**
 - ✓ poradnictwo zawodowe.
- ✓ **Poszukujący pracy najniższej ocenili:**
 - ✓ ofertę pracy za granicą.

- ✓ **Pracodawcy najwyższej ocenili:**
 - ✓ organizację robót publicznych/prac interwencyjnych/przygotowania zawodowego dorosłych.
- ✓ **Pracodawcy najniższej ocenili:**
 - ✓ znalezienie kandydata do pracy.

Największe znaczenie i najlepsze oceny miały takie wymiary obsługi klienta jak: kultura osobista i życzliwość, wiedza i kompetencje pracowników, komunikacja na miejscu z doradcą klienta, zaangażowanie pracowników oraz przystępność.

Mniejsze znaczenie i wyższe oceny osiągnęły takie wymiary jak: komunikacja telefoniczna i komunikacja na stronie internetowej.

Największe znaczenie i niższe oceny otrzymały: czas obsługi i oczekiwania na nią, skuteczność w rozwiązaniu sprawy, dostępność form wsparcia.

Najmniejsze znaczenie i najniższe oceny otrzymała komunikacja e-mail.

Postrzeżenie zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia (odpowiadali klienci współpracujący z PUP przed VI 2014 r.)

Pracodawcy częściej niż inni klienci dostrzegli większe możliwości wsparcia po nowelizacji ustawy – prawie połowa (45,6%). Ok. 33% każdej z grup (tj. bezrobotnych, poszukujących pracy, pracodawców) nie miało zdania na ten temat, a kolejne 20-30% uznało, że możliwości wsparcia zmieniły się.

Realizacja badania na poziomie województwa

Głównym celem badania, realizowanego na poziomie lokalnym, w województwie lubelskim badania, była ocena jakości obsługi klienta Miejskiego oraz Powiatowych Urzędów Pracy w województwie lubelskim.

W badaniu uczestniczyły osoby bezrobotne, poszukujące pracy oraz pracodawcy. Na etapie szacowania próby uwzględniono, że liczba respondentów będzie odpowiadać 10% liczby osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz 10% liczby pracodawców obsługiwanych przez dany PUP w I kwartale 2015 r. W okresie od sierpnia do października 2015 roku ankieterzy zatrudnieni przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie przeprowadzili 13 131

wywiadów

na terenie całego województwa lubelskiego (12 456 z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy oraz 675 z pracodawcami).

Z przeprowadzonego badania w województwie lubelskim wynika, iż bezrobotni najczęściej oczekiwali wsparcia w postaci uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego (96,1% wskazań) oraz znalezienia oferty pracy na terenie kraju (80,3). Z kolei osoby poszukujące pracy największe nadzieje wiązały ze znalezieniem pracy w kraju (87,0%) i z możliwością odbycia szkoleń oraz stażu (57,8%). Pracodawcy najczęściej oczekiwali pomocy w formie organizacji stażu (84,6% wskazań) oraz w znalezieniu odpowiedniego kandydata do pracy (61,0%).

Z badania wynika, iż występują różnice pomiędzy oczekiwanymi a otrzymanymi formami wsparcia przez klientów urzędów pracy. Osoby bezrobotne najczęściej otrzymywały wsparcie, poza ubezpieczeniem zdrowotnym, w postaci stażu (20,9% wskazań) oraz poradnictwa zawodowego (20,7%). Blisko co trzeci klient zarejestrowany w urzędzie jako poszukujący pracy otrzymał ofertę pracy (29,3%) oraz poradnictwo zawodowe (21,2%).

Oczekiwania pracodawców spełnione zostały w największej skali. Najczęściej uzyskiwali wsparcie w postaci organizowanych staży (78,1%) oraz znalezienia kandydatów do pracy (45,8%).

Badanie satysfakcji klienta powiatowych urzędów pracy w województwie lubelskim pozwoliło uzyskać cenne informacje dotyczące oceny wymiarów obsługi klienta. Zdaniem wszystkich respondentów najistotniejsze wymiary obsługi to przede wszystkim kultura osobista i życzliwość (ocena 4,87 w 5 stopniowej skali). Równie istotna była wiedza i kompetencje pracowników (4,82) oraz dostępność form wsparcia (4,82). Z kolei komunikacja e-mail (2,26) oraz komunikacja na stronie internetowej (3,59) okazały się najmniej istotne dla uczestników badania.

Osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy najwyżej oceniły w urzędach kulturę osobistą i życzliwość (4,55) oraz komunikację telefoniczną (4,35).

Pracodawcy także wysoko ocenili kulturę osobistą i życzliwość (4,75) oraz przystępność (4,64) powiatowych urzędów pracy.

Zgromadzone wyniki wskazują, iż pracodawcy lepiej niż pozostali respondenci ocenili wszystkie wymiary obsługi klienta.

Barometr Zawodów

Badanie jest krótkookresową prognozą, wypracowaną przez ekspertów regionalnego rynku pracy, dotyczącą zapotrzebowania na pracowników w roku 2016. W ramach badania w województwie lubelskim zorganizowanych zostało 21 paneli eksperckich, które odbyły się w siedzibach Miejskiego i Powiatowych Urzędów Pracy. W spotkaniach we wrześniu i październiku 2015 r. udział wzięło łącznie 103 pracowników urzędów pracy oraz 4 przedstawicieli prywatnych agencji zatrudnienia (przedstawiciele firm Randstad,

Manpower, Consultor oraz Tradma wzięli udział w panelu zorganizowany w MUP w Lublinie).

Odpowiedzi uczestników badania pozwoliły na zaklasyfikowanie zawodów do jednej z trzech kategorii:

- ✓ zawodów deficytowych, w których nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników o odpowiednich kwalifikacjach – niewielka,
- ✓ zawodów zrównoważonych, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się),
- ✓ zawodów nadwyżkowych, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Dzięki temu powstały zestawienia, osobno dla każdego powiatu oraz dla całego województwa, prezentujące sytuację poszczególnych zawodów na rynku pracy województwa lubelskiego.

Tabela 42. Zawody najczęściej uznawane za zrównoważone w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest w równowadze
kelnerzy i barmani	19
bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	18
brukarze	18
magazynierzy	18
pracownicy myjni	18
zaopatrzeniowcy i dostawcy	18
fakturzyści	17
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	17

Tabela 43. Zawody najczęściej uznawane za nadwyżkowe w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest nadwyżkowy
pedagodzy	24
politologzy, historycy i filozofowie	23
technicy mechanicy	23
ekonomiści	22
pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej	22
technicy informatycy	22
specjaliści technologii żywności i żywienia	21
rolnicy i hodowcy	20
socjologzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	20
specjaliści administracji publicznej	20
specjaliści ochrony środowiska	20

Tabela 44. Zawody najczęściej uznawane za deficytowe w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy
samodzielni księgowi	22
kierowcy ciągnika siodłowego	17
przedstawiciele handlowi	17
diagności samochodowi	15
spawacze metodą MIG/MAG	15
kierowcy autobusów	14
lakiernicy samochodowi	14
pielęgniarki	14
spawacze metodą TIG	13
szefowie kuchni	13

Dodatkowo eksperci w trakcie paneli prognozowali czy w roku 2016 w jakiś sposób zapotrzebowanie na pracowników w poszczególnych zawodach może ulec zmianie (rosnąć, maleć) czy pozostanie bez zmian. W zdecydowanej większości przypadków pracownicy twierdzili, że utrzyma się ono na stałym poziomie.

Zawody, w których w największej liczbie powiatów wskazywano na wzrost zapotrzebowania na pracowników:

- ✓ kierowcy ciągnika siodłowego – w 9 powiatach;
- ✓ przedstawiciele handlowi – w 9 powiatach;
- ✓ nauczyciele przedmiotów zawodowych – w 8 powiatach;
- ✓ opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej – w 8 powiatach;
- ✓ pielęgniarki – w 8 powiatach;
- ✓ pracownicy sprzedaży internetowej – w 7 powiatach;
- ✓ sprzedawcy i kasjerzy – w 7 powiatach;
- ✓ lekarze – w 6 powiatach.

Zawody, w których w największej liczbie powiatów wskazywano na spadek zapotrzebowania na pracowników:

- ✓ palacze kotłów CO – w 10 powiatach;
- ✓ nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących – w 6 powiatach;
- ✓ spawacze ręczni gazowi – w 6 powiatach;
- ✓ spawacze ręczni łukiem elektrycznym – w 6 powiatach;

Wyniki badania pokazują, w których zawodach znalezienie pracy jest trudne, w których można spodziewać się zwiększonego zapotrzebowania na pracowników oraz jak jest ono zróżnicowane na terenie województwa lubelskiego. Osobom planującym swoją karierę zawodową wiedza ta pomoże wybrać kierunek kształcenia, który da im największe szanse na znalezienie pracy. Bezrobotnym może pokazać w jakich powiatach istnieje popyt na pracowników w posiadanym przez nich zawodzie oraz zachęcić do mobilności przestrzennej i zawodowej. Obie te grupy mogą także wykorzystać informacje pochodzące z badania *Barometr zawodów* wybierając dodatkowe aktywności mające na celu zdobywanie pożądaných na rynku pracy kwalifikacji i kompetencji. Odbiorcą wyników badania są także instytucje rynku pracy kształtujące ofertę edukacyjną, szkoleniową i doradczą.

Informacje te prezentowane są w publikacji *Barometr zawodów 2016. Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim* oraz na stronie internetowej barometrzwodow.pl.

6.2. ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH

Zlecenie działań aktywizacyjnych jest rozwiązaniem, wynikającym z art. 66 d.- 66 j. Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wsparcie kierowane jest do osób długotrwale bezrobotnych, dla których został ustalony profil pomocy II lub III.

Agencja zatrudnienia, legitymująca się doświadczeniem w świadczeniu usług pośrednictwa pracy, realizuje działania aktywizacyjne na rzecz osób bezrobotnych w celu podjęcia i utrzymania przez nie odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej.

W wyniku postępowania przetargowego, ogłoszonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, w dniu 26 marca 2015r. podpisano umowę o zamówienie publiczne z realizatorem oraz umowę o świadczenie działań aktywizacyjnych pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie, Powiatowymi Urzędami Pracy w: Białej Podlaskiej, Kraśniku, Lubartowie, Łukowie oraz realizatorem- „Instytutem Badawczo- Szkoleniowym” Sp. z o. o w Olsztynie.

Umowę podpisano na okres od 26.03.2015r. do 30.11.2016r., na łączną kwotę 11.343.420 PLN.

Sposób wynagradzania realizatora:

- ✓ 20% wynagrodzenia realizator otrzymuje za przeprowadzenie diagnozy sytuacji osób bezrobotnych oraz zaplanowanie dla nich stosownych działań aktywizacyjnych,
- ✓ 80% jest płatnością „za efekt” w postaci doprowadzenia osób bezrobotnych do zatrudnienia trwającego min. 14 dni a następnie utrzymanie przez nie zatrudnienia przez okres 90 oraz 180 dni.

Wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej, tj. doprowadzenie osoby bezrobotnej do zatrudnienia trwającego co najmniej 14 dni, wymagany do osiągnięcia przez realizatora to **50%**.

Minimalny **wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu** przez osoby bezrobotne przez 90 dni wynosi **40%**.

Działaniami agencji zatrudnienia zostanie objęte **1000 osób długotrwale bezrobotnych (w tym 400 osób 30+, dla których określono II profil pomocy oraz 600 osób, dla których określono III profil pomocy)**. Powiatowe urzędy pracy skierują po 250 osób bezrobotnych do realizatora.

W ramach umowy działania realizatora składają się z etapów:

- ✓ opracowanie diagnozy sytuacji osoby bezrobotnej oraz zaplanowanie dla niej ścieżki kariery: kwiecień- czerwiec 2015r.,
- ✓ realizacja działań aktywizacyjnych, których celem będzie doprowadzenie osoby bezrobotnej do zatrudnienia, a następnie utrzymania w zatrudnieniu: kwiecień 2015-maj 2016r.,
- ✓ wspieranie uczestnika działań aktywizacyjnych w utrzymywaniu zatrudnienia- do końca października 2016r.,
- ✓ rozliczenie umowy – do końca listopada 2016r.

Dodatkowo realizator ma obowiązki:

- ✓ utworzenia 4 Punktów Aktywizacyjnych- po jednym w każdym powiecie, w których obsługiwane będą osoby bezrobotne,
- ✓ zapewnienia każdemu uczestnikowi stałego doradcy-opiekuna osoby bezrobotnej,
- ✓ zapewnienia każdemu uczestnikowi 3 form wsparcia,
- ✓ zapewnienia elastycznego czasu pracy i form kontaktu, które pozwolą uczestnikom na udział w aktywizacji w dogodnych terminach,
- ✓ zapewnienia zwrotu kosztów dojazdu dla osób spoza miejscowości, w którym znajduje się Punkt Aktywizacyjny,
- ✓ zapewnienia opieki nad dziećmi,
- ✓ zapewnienia dostępu do komputera, Internetu, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych.

Na koniec grudnia 2015 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie dokonał płatności na rzecz realizatora w kwocie 2.245.993,20 PLN, za przeprowadzenie diagnozy sytuacji oraz zaplanowanie działań aktywizacyjnych dla 990 osób.

Przeprowadzono 4 kontrole na miejscu: dwie w powiatowych urzędach pracy oraz dwie w miejscu świadczenia działań aktywizacyjnych.

Analiza osiągnięcia wymaganych wskaźników przez realizatora będzie przeprowadzona zgodnie z harmonogramem wynikającym z umowy w 2016 roku.

6.3. DZIAŁALNOŚĆ WYDZIAŁU POLITYKI RYNKU PRACY

Działania Wydziału Polityki Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie skupiają się wokół kreowania lokalnego rynku pracy m.in. poprzez dialog społeczny, tj. szeroko rozumianą współpracę z uczestnikami lokalnego rynku pracy oraz realizację poszczególnych zadań, zgodnych z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Środki Funduszu Pracy

Fundusz Pracy jako państwowy fundusz celowy stanowi podstawowe źródło finansowania przedsięwzięć rynku pracy w Polsce, a tym samym finansowe narzędzie realizacji zadań instytucji rynku pracy w zakresie promocji zatrudnienia oraz łagodzenia skutków bezrobocia. Plan wydatków Funduszu Pracy każdego roku zostaje ujęty w tzw. Planie Finansowym Funduszu Pracy stanowiącym integralną część ustawy budżetowej. Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (DZ.U. poz. 1294).

W 2015 roku dla województwa lubelskiego zostały przyznane środki na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w kwocie 214138,8 tys. zł.

W wielkości tej ujęto kwotę 100519,4 tys. zł., przeznaczoną na finansowanie programów współfinansowanych z *Europejskiego Funduszu Społecznego* w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- ✓ 8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020: 38364,7 tys. zł,
- ✓ 8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk zmarginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: 62154,7 tys. zł.

Pozostałą część przedmiotowych środków, tj.: 113619,4 tys. zł stanowią środki przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, przy czym w tej kwocie zostały uwzględnione programy regionalne realizowane przez 10 samorządów powiatowych woj. lubelskiego, na łączną kwotę 10 232,2 tys. zł, w szczególności:

- ✓ PUP Hrubieszów – 839,0 tys. zł,
- ✓ PUP Janów Lubelski – 1160,4 tys. zł,
- ✓ PUP Krasnystaw – 921,4 tys. zł,
- ✓ PUP Kraśnik – 932,6 tys. zł,
- ✓ PUP Lublin – 2382,6 tys. zł,
- ✓ PUP Łuków – 490,0 tys. zł,
- ✓ PUP Opole Lubelskie – 880,9 tys. zł,
- ✓ PUP Radzyń Podlaski – 800,0 tys. zł,
- ✓ PUP Tomaszów Lubelski – 1101,7 tys. zł,
- ✓ PUP Włodawa – 723,6 tys. zł.

Na inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatowe, w tym m.in. opracowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowych oraz wyposażenie w celu prowadzenia pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i Ochotnicze Hufce Pracy, koszty związane z organizowaniem partnerstwa lokalnego na rzecz rynku pracy, została przyznana kwota 12949,2 tys. zł.

Środki Funduszu Pracy w kwocie 748,1 tys. zł. zostały przyznane na zadania realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, w tym m.in. badania, opracowywanie programów, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy, a także wydawanie i rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku pracy, dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców.

Tabela 45. Rozdysponowanie środków Funduszu Pracy w województwie lubelskim w 2015 roku (w tys. zł).

ROZDYSPONOWANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY W 2014 ROKU W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM – stan na dzień 31.12.2015 r.
(zgodnie z informacją finansową przesłaną przez MPiPS)

Jednostka	Środki Funduszu Pracy aktywne podział algorytmem (bez EFS)	Przesunięcia środków z fakultatywnych na aktywne	Programy EFS – PO WER 8ii	Programy EFS - Po WER 8i	Razem aktywne formy (algorytm i przesunięcia)	REZERWA MINISTRA										ŚRODKI FAKULTATYWNE			AKTYWNE Razem (algorytm+rezerwa)	RZAEM (aktywne+fakultatywne)
						25 minus	50 plus	30 minus	PAI	Roboty publiczne	Bezrobotni 30-50 lat	Art. 49	Spółdzielnie społeczne	Aktywizacja bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników	Razem rezerwa Ministra	Środki fakultatywne – podział algorytmem	Inne środki fakultatywne	Razem środki fakultatywne		
Biała Podlaska	8167,6		4910,2	3030,8	16108,6	488,0	165,4			120,0	2300,0	750,7	150,0		3974,1	1099,3		1099,3	20082,7	21182,0
Biłgoraj	3473,8		2088,4	1289,1	6851,3	388,0	370,0	207,5	0,0		552,5	598,5		200,0	2316,5	408,0	153,0	561,0	9167,8	9728,8
Chełm	8312,3		4997,3	3084,5	16394,1	488,0	455,5		0,0		600,0	831,5	110,2		2485,2	1040,9	56,2	1097,1	18879,3	19976,4
Hrubieszów**	5553,5		2834,2	1749,4	10137,1	488,0	840,0			1004,5	1219,0	174,0			3725,5	569,2	70,0	639,2	13862,6	14501,8
Janów Lubelski**	4086,3		1759,0	1085,8	6931,1	188,0	280,0				456,0	333,5			1257,5	359,7	60,1	419,8	8188,6	8608,4
Krasnystaw**	4860,5		2368,1	1461,7	8690,3	188,0					352,0	371,9			911,9	502,9	117,2	620,1	9602,2	10222,3
Kraśnik**	6019,3		3058,0	1887,5	10964,8		254,0	752,5			662,8	150,7	75,6		1895,6	660,8		660,8	12860,4	13521,2
Lubartów	7144,1	40,0	4294,9	2651,0	14130,0									0,0	578,3			578,3	14130,0	14708,3
MUP Lublin	11641,2		6998,6	4319,9	22959,7	188,0	200,0				771,1	859,9			2019,0	1714,7		1714,7	24978,7	26693,4
PUP Lublin**	7686,4		3188,5	1968,1	12843,0	438,0	200,0				530,8	849,1			2017,9	703,5	23,0	726,5	14860,9	15587,4
Łączna	2098,8		1261,7	778,8	4139,3	138,0	65,0				150,0	568,8			921,8	250,8	58,8	309,6	5061,1	5370,7
Łuków**	4356,7		2324,6	1434,8	8116,1	138,0					125,0	295,3			558,3	552,7	41,3	594,0	8674,4	9268,4
Opole Lubelskie**	3982,5		1864,7	1150,9	6998,1	188,0	134,4				575,2	714,8			1612,4	424,6		424,6	8610,5	9035,1
Parczew	1798,9		1081,6	667,8	3548,3	236,5	377,0	269,2			485,8	342,7			1711,2	222,3	49,5	271,8	5259,5	5531,3
Puławy	4600,7		2765,9	1707,2	9073,8	188,0					150,0	638,5			976,5	566,1		566,1	10050,3	10616,4
Radzyń Podlaski**	3653,5		1715,5	1058,8	6427,8						200,0	150,7			350,7	401,0	86,7	487,7	6778,5	7266,2
Ryki	2729,4		1640,8	1012,8	5383,0	488,0	200,0					655,7			1343,7	346,1		346,1	6726,7	7072,8
Świdnik	4662,8		2803,2	1730,2	9196,2		74,6				506,9	333,5	22,5		937,5	420,3	150,0	570,3	10133,7	10704,0
Tomaszów Lubelski**	5330,2		2542,1	1569,1	9441,4		195,0	100,0			579,1	333,5			1207,6	558,1	25,0	583,1	10649,0	11232,1
Włodawa**	4001,0		1970,3	1216,1	7187,4	197,0	152,4			54,6	261,5	255,9			921,4	367,5	35,0	402,5	8108,8	8511,3
Zamość	9459,9		5687,1	3510,4	18657,4	488,0	381,3	1006,7	86,5		1023,9	4383,0			7369,4	1162,4	24,0	1186,4	26026,8	27213,2
Razem	113619,4		62154,7	38364,7	214138,8	4915,5	4344,6	2335,9	86,5	1179,1	11501,6	13592,2	358,3	200,0	38513,7	12909,2	67,8	12977,0	252652,5	265629,5

**PUP-y, które realizują programy regionalne w 2015 roku na łączną kwotę 10 232,2 tys. zł

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

KFS to środki Funduszu Pracy, które przeznaczone są na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców.

Oferta skierowana jest do pracodawców i ma na celu wzmocnienie pozycji firm

poprzez inwestycję w kwalifikacje pracowników, zgodne z aktualnymi wymogami rynku pracy. **W 2015 roku** środki KFS były przeznaczone na wsparcie kształcenia ustawicznego **osób pracujących w wieku 45 lat i więcej**.

**Krajowy
Fundusz
Szkoleniowy**

W 2015 roku dla województwa lubelskiego zostały przyznane środki na finansowanie kształcenia ustawicznego w ramach KFS w kwocie 6522,1 tys. zł.

Powiatowe urzędy pracy przyznawały środki KFS na **kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców**:

- ✓ przedsiębiorcom, którzy zatrudniają **mniej niż 10-ciu pracowników**, a roczny obrót lub bilans firmy nie przekracza 2 mln EUR – wówczas przysługuje im **100%** kosztów kształcenia pracodawcy i jego pracowników,
- ✓ przedsiębiorcom, którzy zatrudniają **więcej niż 10-ciu pracowników** – wówczas otrzymają **80%** środków na kształcenie dla siebie i swoich pracowników.

Całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

Środki KFS otrzymane w 2015 roku z powiatowego urzędu pracy pracodawca mógł przeznaczyć na:

- ✓ określenie potrzeb firmy w zakresie kształcenia ustawicznego, które ma być dofinansowane,
- ✓ kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- ✓ egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- ✓ badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ✓ ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Tabela 46. Podział środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w województwie lubelskim w 2015 roku

Nazwa powiatowego/miejskiego urzędu pracy	Kwota przyznanego limitu (w tys. zł)	Zwiększenie limitu	Zwiększenie limitu	Zwiększenie limitu RAZEM	Zmniejszenie limitu	Zmniejszenie limitu	Zmniejszenie limitu RAZEM	rezerwa	Limit po korektach
PUP Biała Podlaska	510,0	90,0		90,0			0,0		600,0
PUP Biłgoraj	280,5			0,0		115,4	115,4	58,6	223,7
PUP Chełm	700,0			0,0			0,0	84,0	784,0
PUP Hrubieszów	114,7			0,0		71,9	71,9	5,3	48,1
PUP Janów Lubelski	170,0			0,0			0,0		170,0
PUP Krasnystaw	300,0			0,0		93,3	93,3		206,7
PUP Kraśnik	363,0			0,0	53,0	164,3	217,3		145,7
PUP Lubartów	150,0			0,0			0,0		150,0
MUP Lublin	300,0	100,0		100,0			0,0		400,0
PUP Lublin	200,0	50,0		50,0			0,0	100,0	350,0
PUP Łęczna	200,0			0,0	100,0		100,0		100,0
PUP Łuków	430,0			0,0			0,0		430,0
PUP Opole Lubelskie	260,0			0,0	80,0	6,2	86,2	80,0	253,8
PUP Parczew	100,0			0,0		11,5	11,5		88,5
PUP Puławy	156,0	113,0	66,2	179,2			0,0		335,2
PUP Radzyń Podlaski	220,0			0,0		32,9	32,9		187,1
PUP Ryki	186,0			0,0		86,4	86,4	9,9	109,5
PUP Świdnik	255,0		117,7	117,7			0,0		372,7
PUP Tomaszów Lubelski	298,0			0,0		28,4	28,4	30,0	299,6
PUP Włodawa	250,0			0,0		49,5	49,5	9,0	209,5
PUP Zamość	1 000,0	80,0	60,0	140,0	200,0		200,0	118,0	1 058,0
Razem	6 443,2	433,0	243,9	676,9	433,0	659,8	1 092,8	494,8	6 522,1

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia (RPD) jest dokumentem o charakterze operacyjnym, który określa i koordynuje politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w regionie. Ideą dokumentu jest coroczna ocena sytuacji na regionalnym rynku pracy, a następnie wyznaczenie obszarów priorytetowych dla podejmowanych działań na najbliższy rok. Praca nad regionalnym planem działań na rzecz zatrudnienia wymaga szeregu przygotowań uwzględniających zarówno szerokie społeczne konsultacje, jak i analizę sytuacji na regionalnym rynku pracy. Ponadto dokument musi być zgodny z założeniami krajowego planu działań na rzecz zatrudnienia.

Przez ostatnie kilka lat Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie tworząc RPD, koncentrował się na szeroko rozumianej przedsiębiorczości. W 2013 roku RPD poruszał problem rozwijania postaw i kompetencji przedsiębiorczych wśród młodzieży na różnych etapach edukacji, w 2014 roku dokument w całości poświęcony był zagadnieniom przedsiębiorczości, zaś w 2015 koncentrował się na innowacjach w obszarze rynku pracy, w znaczącej części z zakresu edukacji przedsiębiorczości.

Przedsiębiorczość z elementami innowacyjnymi definiowana jest w dokumencie szeroko – zarówno z perspektywy psychologiczno-edukacyjnej (jako pewien model myślenia i działania) oraz jako gotowość do podejmowania inicjatyw o charakterze przedsiębiorczym, czyli postawa przedsiębiorcza. Skupiamy się na tych elementach definicji, ponieważ przedsiębiorczość w znaczeniu gospodarczym nie jest domeną instytucji zajmujących się rynkiem pracy i zatrudnieniem. Gospodarczy wymiar przedsiębiorczości wiąże się z ofertą inwestycyjną, korzystnym środowiskiem dla powstawania nowych i rozwijania już istniejących firm na danym obszarze, tymczasem regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, jako dokument dotyczący polityki rynku pracy z zasady nie wykracza poza tę tematykę.

W **RPD/2015** przedsiębiorczość potraktowana została zatem jako cel dla działań innowacyjnych powiązanych bezpośrednio z rynkiem pracy.

Myśl przewodnią **RPD/2015** stanowiły innowacje dotyczące rynku pracy w dwóch obszarach tematycznych, tj. „Ludzie młodzi” i „Przedsiębiorczość”.

Obszar I dotyczy młodych ludzi na różnych etapach edukacji oraz bezpośrednio po jej zakończeniu i wskazuje na konieczność poszukiwania oraz wdrażania rozwiązań innowacyjnych skierowanych przede wszystkim do grup wymagających szczególnego wsparcia takich jak: gimnazjaliści, młodzież NEET oraz absolwenci różnego typu szkół.

Ta część dokumentu rekomenduje inicjatywy dotyczące działań mających na celu profilaktykę bezrobocia wśród młodzieży, w tym doradztwo zawodowe na poziomie gimnazjum oraz naukę przedsiębiorczości. Wskazuje również na konieczność poszukiwania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych skierowanych przede wszystkim do grup szczególnie zagrożonych bezrobociem i w konsekwencji trwałym oddaleniem od rynku pracy.

Obszar II obejmuje innowacje dotyczące szeroko rozumianej przedsiębiorczości, w tym w zakresie edukacji formalnej, kształcenia ustawicznego osób w wieku 50+, ekonomii społecznej oraz w firmach rodzinnych.

W tej części rekomendowane są przedsięwzięcia o charakterze innowacyjnym dotyczące sfery edukacji przedsiębiorczości (w zakresie samego procesu oraz technik nauczania), kształcenia ustawicznego (zwłaszcza promocji i budowania pozytywnego odbioru społecznego edukacji ustawicznej), ale także innych typów przedsiębiorczości, tj. przedsiębiorstw społecznych

i firm rodzinnych, które stanowią doskonały obszar dla wprowadzania i promowania innowacji społecznych z zakresu rynku pracy.

Formuła opracowywania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia zakłada monitoring dokumentu, prowadzony w okresach półrocznych. W 2015 roku zwiększono nacisk zarówno na planowanie zadań podmiotów realizujących rekomendacje wraz z początkiem roku, jak i na monitorowanie rzeczywistej aktywności jednostek oraz oddzielenie inicjatyw jednostek nadrzędnych i podległych. Zwrócono też szczególną uwagę na jakość działań (uwzględnianie tylko tych inicjatyw, które rzeczywiście nawiązują do RPD oraz nie należą do ustawowych obowiązków podmiotu). Rozwiązanie to pozwoliło na zwiększenie skuteczności działań ewaluacyjnych i monitorujących.

RPD/2015 dostępny jest na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie <http://wuplublin.praca.gov.pl>, w dziale Rynek Pracy/Strategie i dokumenty programowe.

Zakładając logiczną ciągłość tematyki podejmowanej w omawianym dokumencie, również podczas opracowywania wstępnej koncepcji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok (RPD/2016), postanowiliśmy kontynuować promocję przedsiębiorczości i zatrudnienia, tym razem na obszarach wiejskich.

Program regionalny „Ludzie młodzi”

Koncepcja programu regionalnego „Ludzie młodzi” powstała na podstawie diagnozy sytuacji na lubelskim rynku pracy. Program „Ludzie Młodzi” w 2015 roku opierał się na realizacji założeń określonych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok dla województwa lubelskiego, w którym jednym z głównych priorytetów jest wsparcie młodych osób bezrobotnych, z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych wypracowanych na rynku pracy.

Głównym celem przedsięwzięcia była aktywizacja osób bezrobotnych do 30 roku życia, zamieszkałych na obszarach wiejskich, którym poza formami aktywizacji przewidzianymi w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zaproponowane zostaną również rozwiązania o charakterze innowacyjnym.

W Programie „Ludzie Młodzi” udział wzięło 1160 osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych obszary wiejskie województwa lubelskiego. Poprzez zastosowanie innowacyjnych form wsparcia przez większość powiatowych urzędów pracy uczestniczących w Programie, wypracowana została bardzo wysoka **efektywność zatrudnieniowa, tj. ponad 84%** (liczona jako iloraz liczby uczestników programu, którzy po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskali, w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęli działalność gospodarczą oraz liczby uczestników programu, którzy zakończyli udział w programie) przy niskiej efektywności kosztowej ok. 11160,0 zł (liczonej jako iloraz ogólnej kwoty środków FP, przeznaczonych na realizację Programu oraz liczby uczestników, którzy po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskali w okresie 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęli działalność gospodarczą).

Koszt realizacji Programu wyniósł 9925,9 tys. zł

Program regionalny „Ludzie młodzi” w 2015 roku realizowany był przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy:

*Powiatowy Urząd Pracy w Hrubieszowie,
Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim,
Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie,
Powiatowy Urząd Pracy w Kraśniku,
Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie,
Powiatowy Urząd Pracy w Łukowie,
Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim,
Powiatowy Urząd Pracy w Radzynie Podlaskim,
Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Lubelskim,
Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie.*

Tabela 47. Wydatkowanie środków w ramach Programu regionalnego „Ludzie młodzi” w 2015 roku.

Lp.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota
1	PUP Hrubieszów	839,00
2	PUP Janów Lubelski	1 160,4
3	PUP Krasnystaw	921,4
4	PUP Kraśnik	932,6
5	PUP Lublin	2 382,6
6	PUP Łuków	490,0
7	PUP Opole Lubelskie	880,9
8	PUP Radzyń Podlaski	800,0
9	PUP Tomaszów Lubelski	1 101,7
10	PUP Włodawa	723,6

Partnerstwo lokalne na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych

Zasadność prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych potwierdzają wyniki badań prowadzonych w związku z realizacją w 2013/2014 roku *Projektu Pilotażowego*, w dziesięciu szkołach gimnazjalnych powiatu ryckiego i lubelskiego ziemskiego. Na podstawie ankiet jakie zostały przeprowadzone wśród młodzieży dowiedzieliśmy się, że ponad 80% ankietowanych uczniów gimnazjów nigdy nie korzystało z doradztwa zawodowego. Jednocześnie, najwięcej uczniów wskazało doradcę zawodowego jako osobę skutecznie wspomagającą ucznia w wyborze drogi zawodowej.

Zakres tematyczny zajęć doradztwa zawodowego opracowany w ramach **Standardu prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego** na poziomie szkoły gimnazjalnej odpowiadał oczekiwaniom uczniów. Ankietowana młodzież zdecydowanie dostrzegła potrzebę prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum a przedstawione dane świadczą o potrzebie realizacji ujednoczonej usługi poradnictwa zawodowego oraz aktywnego włączenia rodziców w proces wyboru ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej ludzi młodych.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nakłada na wszystkie gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne obowiązek realizacji działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, polegających na wspieraniu uczniów w planowaniu własnej ścieżki kształcenia i kariery zawodowej. Tymczasem w większości szkół działaniami z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego obciąża się pedagoga lub psychologa szkolnego, dla których oznacza to realizację jednego z wielu zadań, osoby prowadzące zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych nie dysponują podstawą programową, która pozwoliłaby ujednoczyć system doradztwa zawodowego w szkołach. Ponadto, jeśli w szkole lub placówce nie ma doradcy zawodowego, funkcję tę pełni nauczyciel wyznaczony przez dyrektora, który często nie posiada kwalifikacji do wykonywania obowiązków doradcy zawodowego. Szkoły często stosują praktykę wykorzystywania nieobecności nauczyciela do przeprowadzenia zajęć poradnictwa zawodowego.

Program **„Przedsiębiorczy gimnazjalista”** realizowany w roku szkolnym 2015/2016 uwzględnia założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2015, wskazując na przedsiębiorczość jako konieczny element edukacji zawodowej młodzieży, poprzez rozwijanie własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności i zainteresowań.

W dniu 16 czerwca 2015 roku w Lublinie nastąpiło uroczyste podpisanie ***Porozumienia w sprawie utworzenia i funkcjonowania w powiecie białskim, chełmskim, tomaszowskim, zamojskim oraz Miastach Chełm i Zamość Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych „Przedsiębiorczy***

gimnazjalista", które pozwoliło na realizowanie zajęć poradnictwa zawodowego w kolejnych 25 szkołach województwa lubelskiego.

Zakres merytoryczny modułów tematycznych obejmuje:

- ✓ *samopoznanie (z elementami przedsiębiorczości),*
- ✓ *informacje o zawodach i lokalnym rynku pracy,*
- ✓ *ofertę edukacyjną na poziomie ponadgimnazjalnym oraz zmiany w systemie kształcenia zawodowego,*
- ✓ *organizacja dwóch spotkań o charakterze informacyjnym dla rodziców i opiekunów uczniów klas III;*
- ✓ *kolportaż „Edukacyjno - zawodowego NIEZBĘDNIKA dla rodzica gimnazjalisty” wśród rodziców uczniów objętych programem Przedsiębiorczy Gimnazjalista.*

Standard prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego oraz elektroniczna wersja „Edukacyjno - zawodowego NIEZBĘDNIKA dla rodzica gimnazjalisty” dostępne są na stronie internetowej <http://wuplublin.praca.gov.pl>, w dziale Rynek Pracy/Partnerstwo lokalne.

Zatrudnianie młodocianych

Pracodawca, który zatrudnia pracowników młodocianych w celu przygotowania zawodowego, może uzyskać refundację wypłaconych im wynagrodzeń oraz opłaconych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne. O refundację mogą wystąpić pracodawcy, jeśli zatrudniają młodocianych w zawodach określonych w wykazie zawodów refundowanych oraz spełniają warunki do prowadzenia przygotowania zawodowego w zakresie wymagań zawodowych i pedagogicznych określonych w przepisach regulujących odbywanie przygotowania zawodowego.

Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, opracowany został zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645) na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 07 sierpnia 2014 r.

w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania

(Dz. U. z 2014 r., poz. 1145) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012r., poz. 7 z późn. zm.), a także w oparciu o konsultacje społeczne.

Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 02 lutego 2016 roku Uchwałą Nr LXXXI/1681/2016 zatwierdził *Wykaz zawodów, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.*

Przedmiotowy wykaz został opublikowany w dniu 16 lutego 2016 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego pod pozycją 787.

Od dnia **01 września 2016** roku uzyskuje moc obowiązującą.

Outplacement dla oświaty

Sytuacja demograficzna w regionie skłoniła Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie wraz z pięcioma powiatowymi urzędami pracy z województwa lubelskiego, do podjęcia działań na rzecz osób, które w wyniku tego zjawiska są narażone na utratę pracy w sektorze oświaty. Wspólną inicjatywą na rzecz tej grupy zawodowej była realizacja partnerskiego projektu systemowego „**Outplacement dla oświaty**”, w ramach Priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki, Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Projekt, którego wydatki wyniosły 7681852,31 PLN był realizowany w okresie od 01.04.2014 do 30.11.2015 r.

Projekt był skierowany do pracowników sektora oświaty z województwa lubelskiego, którzy:

- ✓ utracili zatrudnienie po dniu 31 grudnia 2012 r.,
- ✓ byli przewidziani do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- ✓ byli zagrożeni utratą pracy.

OUTPLACEMENT
dla oświaty

W dniu 19 listopada 2015 r. w Hotelu Mercure Centrum Lublin w Lublinie odbyła się **Konferencja „Outplacement dla oświaty”**, podsumowująca realizację projektu. Podczas spotkania zostały zaprezentowane rezultaty osiągnięte w ramach realizacji projektu:

- ✓ 482 osoby otrzymało wsparciem w ramach projektu,
- ✓ 61 osób otrzymało bezzwrotne wsparcie na rozwój przedsiębiorczości,
- ✓ 313 osoby skorzystały ze szkoleń,
- ✓ 140 osób skorzystało ze studiów podyplomowych,
- ✓ 141 osób skorzystało ze staży,

Wskaźniki osiągnięte przy realizacji projektu jednoznacznie wskazują, iż realizacja projektu pozytywnie wpłynęła na poprawę sytuacji pracowników oświaty na rynku pracy województwa lubelskiego.

Realizatorzy projektu:

Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie
Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie
Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu
Powiatowy Urząd Pracy w Radzynie Podlaskim
Powiatowy Urząd Pracy w Puławach

Lider: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Biuletyn informacyjny *Lubelskie na rynku pracy*

Jednym z aspektów działalności Wydziału Polityki Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie jest opracowanie, wydawanie i rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia i innych partnerów rynku pracy, dla osób bezrobotnych i pracodawców. Funkcje te spełnia **biuletyn informacyjny *Lubelskie na rynku pracy***.

Periodyk przedstawia aktualne wydarzenia związane z działalnością urzędu, problemy i potrzeby lokalnego rynku pracy oraz możliwości jego poprawy. Biuletyn stanowi katalog wskazówek dla osób poszukujących pracy oraz informacje dotyczące działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, w odniesieniu do poszczególnych wydziałów urzędu.

Archiwalne numery Biuletynu znajdują się na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie <http://wuplublin.praca.gov.pl> w dziale Rynek Pracy/Publikacje urzędu.

Zapraszamy do lektury:

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 dla województwa lubelskiego 4 | Fundusz Ochrony i Rozwoju Obszarów Wiejskich 7 | PO WER dla młodzieży 12

lubelskie na rynku pracy

BULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W LUBLINIE ISSN 2296-1367 # 1/04 2015

Tematyka miłośniczych 4 | Wsparcie i informowanie edukacja, nauka, aktywność zawodowa, doch. 8 | Inicjatywy społeczne, aktywność woli w szkole, projekty 12

lubelskie na rynku pracy

BULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W LUBLINIE ISSN 2296-1367 # 3/10 2015

dyskwalifikacja zawodowa

kompetencje

stabilność rodzinna

ok

www.50.gov.pl

PI Koszyk świadczeń 50+

www.senior.gov.pl

Wspieranie kariery zawodowej i rozwoju kariery dla młodych i seniorów 4 | Inicjatywy społeczne w obszarach gmin 12 | Forum dla młodych 15

lubelskie na rynku pracy

BULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W LUBLINIE ISSN 2296-1367 # 2/10 2015

Wspieranie 50+ w procesie zatrudnienia 4 | Konferencja 'Uczucie mi do pracy' 10 | Forum dla młodych, przy wsparciu lubelskiego wojewódzkiego urzędu pracy 12

lubelskie na rynku pracy

BULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W LUBLINIE ISSN 2296-1367 # 4/17 2015

6.4. Opis Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) Priorytetów VI i VII POKL – WUP w Lublinie

Na podstawie Uchwały Nr LXII/690/07 z dnia 25 lipca 2007 r. oraz na podstawie Porozumienia w sprawie dofinansowania działań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawartego w dniu 14 sierpnia 2007 r. z późn. zm. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

w okresie programowania 2007-2013 pełnił funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia w zakresie wszystkich Działań realizowanych w ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” oraz Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”.

W ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” WUP w Lublinie wdrażał następujące Działania:

- ✓ 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,
- ✓ 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- ✓ 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich.

W ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” WUP w Lublinie wdrażał następujące Działania:

- ✓ 7.1 rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji,
- ✓ 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- ✓ 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji,
- ✓ 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy.

PRIORYTET VI „RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH”

Od początku realizacji Programu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia ogłosił w ramach Priorytetu VI łącznie 31 konkursów z czego:

- ✓ 8 w ramach Poddziałania 6.1.1 (po 1 w latach 2007-2010 oraz po 2 w latach 2012-2013),
- ✓ 8 w ramach Poddziałania 6.1.2 (po 1 w latach 2008-2010,2012-2014 oraz 2 w roku 2011),
- ✓ 13 w ramach Działania 6.2 (po 1 w latach 2008, 2010, 2 w roku 2009 oraz po 3 w latach 2011-2013),

- ✓ 2 w ramach Działania 6.3 (po 1 w roku 2008 i 2009).

W ramach ogłaszanych konkursów oprócz konkursów „standardowych” ogłaszano również konkursy na realizację projektów innowacyjnych (2 w ramach Działania 6.2 w 2009 r. i 2011 r.) oraz projektów współpracy ponadnarodowej (w 2011 r. i 2012 r. w ramach Poddziałania 6.1.2).

W odpowiedzi na ogłoszenia o konkursie wpłynęło 2295 wniosków na kwotę 2311,24 mln PLN, z czego pozytywnie zweryfikowanych formalnie było 1526 wniosków na kwotę 1614,08 mln PLN. Największą popularnością cieszyły się konkursy ogłaszane w ramach Poddziałania 6.1.1, gdzie wpłynęły 932 wnioski poprawne formalnie na kwotę 925,05 mln PLN. Kolejno pod względem liczebności wniosków popularnością cieszyło się Działanie 6.2 (w tym Działanie 6.4), gdzie wpłynęło 348 wniosków o dofinansowanie (poprawnych formalnie)

na kwotę 657,17 mln PLN. W ramach Poddziałania 6.1.2 weryfikacji merytorycznej podlegało 116 wniosków złożonych na kwotę 25,44 mln PLN. W 2 konkursach ogłaszanych w Działaniu 6.3 ocenie merytorycznej podlegało 130 wniosków na kwotę 6,42 mln PLN.

Alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VI PO KL wynosiła 931,47 mln PLN.

W ramach całego **Priorytetu VI PO KL** podpisano **445 umów** na kwotę **929,84 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **926,10 mln PLN**, stanowiący 99,42% dostępnej alokacji. W ramach podpisanych 111 umów o wartości 734,33 mln PLN są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 78,97% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VI. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **3171** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VI wyniosły **898,03 mln PLN**, co stanowi 96,41% alokacji na lata 2007-2013.

Wysoki poziom kontraktacji oraz wydatkowania w ramach Priorytetu VI PO KL wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania wnioskodawców ogłaszanymi konkursami, w głównej mierze w ramach Działania 6.1 i 6.2 PO KL, którzy w zdecydowanej większości działają

na zasadach komercyjnych oraz posiadają duże doświadczenie w aplikowaniu i realizacji projektów finansowanych z EFS. Również grupy docelowe, tj. bezrobotni i osoby poszukujące pracy zainteresowane były wsparciem oferowanym w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI PO KL, co wskazuje na adekwatność wsparcia do ich potrzeb (m.in. szkolenia zawodowe, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej). Pozytywny wpływ

na kontraktację oraz wydatkowanie w ramach Działania 6.1 PO KL miało również doświadczenie PUP/MUP z poprzedniego okresu programowania. Nie bez znaczenia jest również fakt wydatkowania całej alokacji w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL, tj. na zadania zwiększające dostępność do usług aktywizacyjnych w PUP poprzez dofinansowanie zatrudnienia pośredników pracy i doradców zawodowych oraz zwiększanie ich kompetencji. Ponadto należy podkreślić, iż na wysoki wskaźnik wykorzystania alokacji w ramach Priorytetu VI PO KL miały wpływ głównie umowy i aneksy zawarte w ramach

Działania 6.1 i 6.2 oraz zwiększenie alokacji na konkursy w ramach Poddziałania 6.1.1 i Działania 6.2, a także nadkontraktacja w ramach Poddziałania 6.1.3. Wysoki wskaźnik wykorzystania alokacji w ramach Priorytetu w głównej mierze spowodowany był faktem, iż w ramach działań konkursowych zostały ogłoszone wszystkie zaplanowane konkursy. Zakontraktowano również środki przeznaczone na działania systemowe, w tym zwiększone środki w ramach nadkontraktacji oraz środki dodatkowe przeznaczone przez IZ dla WUP w Lublinie w ramach przesunięcia środków z komponentu centralnego PO KL. Wysoki poziom wydatkowania środków miał ścisły związek z wysoką kontraktacją. Również wysoka stopa bezrobocia jaką charakteryzuje się województwo lubelskie miała wpływ na duże zapotrzebowanie na formy wsparcia oferowane w ramach projektów, które poprzez swoją kompleksowość, w tym efekt zatrudnieniowy, były atrakcyjną i potrzebną formą wsparcia.

Tabela 48. Osiągnięte wartości wskaźników dla Priorytetu VI

Wskaźniki	
Nazwa wskaźnika produktu	Osiągnięta wartość wskaźnika
Liczba osób , które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, w tym:	83 542
a) liczba osób w wieku 15-24 lata	33 748
b) liczba osób w wieku 15-24 lata zamieszkujących obszary wiejskie	19 822
c) liczba osób długotrwale bezrobotnych	27 758
d) liczba osób niepełnosprawnych	4 288
e) liczba osób z terenów wiejskich	42 561
f) liczba osób w wieku 50-64 lata	11 249
g) liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działań	47 654
Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy	594
Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym:	14 948
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje	14 907
a) liczba osób w wieku 15-24 lata	3 148
b) liczba osób długotrwale bezrobotnych	4 367
c) liczba osób niepełnosprawnych	463
d) liczba osób z terenów wiejskich	6 742
e) liczba osób w wieku 50-64 lata	1 392

Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych	41
a) liczba osób w wieku 15-24 lata	9
b) liczba osób w wieku 50-64 lata	1

W odniesieniu do Priorytetu VI PO KL prawie wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte powyżej 100% wartości docelowej. Jedynie w przypadku jednego wskaźnika rezultatu oraz jednego wskaźnika produktu stopień osiągnięcia wskaźnika został zrealizowany poniżej 100% wartości docelowej.

Wysoki stopień realizacji wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania grup docelowych oferowanym wsparciem. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzania przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu

i strategicznych, które wpłynęły na realizację wskaźników określających m.in. % udział poszczególnych osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób niepełnosprawnych, osób w wieku 15-24 lata, w wieku 50-64 lata oraz osób długotrwale bezrobotnych.

PRIORYTET VII „PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ”

Od początku realizacji Programu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, pełniący funkcję Instytucji Wdrażającej ogłosił w ramach **Priorytetu VII** łącznie 26 konkursów z czego:

- ✓ 8 w ramach Poddziałania 7.2.1 (po 1 w latach 2008-2009 oraz po 2 w latach 2010,2012 i 2013),
- ✓ 10 w ramach Poddziałania 7.2.2 (po 1 w latach 2009,2012 i 2013 oraz 2 w latach 2008 – jeden konkurs został anulowany w związku ze zmianą kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i 2010 oraz 3 w roku 2011),
- ✓ 1 w ramach Poddziałania 7,1,1 w 2011 roku,
- ✓ 5 w ramach Działania 7.3 (po 1 w latach 2009-2011 oraz 2 w roku 2008 – jeden konkurs został anulowany w związku ze zmianą kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki),
- ✓ 2 w ramach Działania 7.4 (po 1 w roku 2012 i 2013).

W ramach ogłaszanych konkursów oprócz konkursów „standardowych” ogłaszano również konkursy na realizację projektów innowacyjnych (w ramach Poddziałania 7.2.2 w 2010 r. i 2011 r. oraz w ramach Poddziałania 7.1.1 w 2011 r.) oraz projektów współpracy ponadnarodowej (w ramach Poddziałania 7.2.1 w 2012 r. i w ramach Poddziałania 7.2.2 w 2011 r.).

W odpowiedzi na wszystkie ogłoszone konkursy wpłynęło 2217 wniosków na kwotę 1 159,48 mln PLN z czego pozytywnie zweryfikowano formalnie 1578 wniosków na kwotę 910,94 mln PLN. Największą popularnością cieszyły się konkursy ogłaszane w ramach Działania 7.3, gdzie wpłynęło 671 wniosków poprawnych formalnie na kwotę 32,98 mln PLN. Kolejno pod względem liczebności wniosków popularnością cieszyło się Poddziałanie 7.2.1 gdzie wpłynęło 520 wniosków o dofinansowanie (poprawnych formalnie) na kwotę 487,21 mln PLN. W ramach Poddziałania 7.2.2 złożono 282 wnioski na kwotę 283,29 mln PLN. W 2 konkursach ogłaszanych w Działaniu 7.4 ocenie merytorycznej podlegało 90 wniosków na kwotę 85,40 mln PLN zaś w Poddziałaniu 7.1.1 – 15 wniosków na kwotę 22,06 mln PLN.

Alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VII PO KL wynosiła 521,93 mln PLN.

W ramach całego **Priorytetu VII PO KL** podpisano **728 umów** na kwotę **518,32 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **517,43 mln PLN**, stanowiący 99,14% dostępnej alokacji. W ramach podpisanych 19 umów o wartości 22,57 mln PLN są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 4,35% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VII. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **6342 zatwierdzonych wnioskach** o płatność od początku realizacji Priorytetu VII wyniosły **498,89 mln PLN**, co stanowi 95,59% alokacji na lata 2007- 2013.

Wskaźnik wykorzystania alokacji w głównej mierze spowodowany jest faktem, iż w ramach działań konkursowych ogłoszono wszystkie zaplanowane konkursy i podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie. Wpływ na poziom kontraktowania i wydatkowania w ramach Priorytetu ma sytuacja występująca głównie w Działaniu 7.1, na które przeznaczono 61,88% alokacji.

W województwie lubelskim wystąpiło bardzo duże zainteresowanie realizacją projektów systemowych wśród podmiotów uprawnionych do aplikowania o środki, tj. OPS, PCPR i ROPS. Wysoki stopień kontraktacji wynika z faktu, iż zaistniało duże zapotrzebowanie na środki na realizację działań dla osób korzystających z pomocy społecznej, co ma bezpośredni związek z dużą liczbą osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w województwie lubelskim.

Tabela 49. Osiągnięte wartości wskaźników dla Priorytetu VII

Wskaźniki	
Nazwa wskaźnika produktu	Osiągnięta wartość wskaźnika
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji	31 466
- w tym osoby z terenów wiejskich	17 820
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów	26 969
Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje	1 328

Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w Działaniu	13 498
Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną	944
Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej	9 830
Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS	48
Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania	262

W odniesieniu do Priorytetu VII PO KL prawie wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte powyżej 100% wartości docelowej. Jedynie w przypadku dwóch wskaźników rezultatu i dwóch wskaźników produktu stopień osiągnięcia wskaźników został zrealizowany poniżej 100% wartości docelowej.

Wpływ na wysoką realizację wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych ma w głównej mierze duże zainteresowanie Wnioskodawców, jak i potencjalnych grup docelowych projektami realizowanymi w ramach Priorytetu VII PO KL. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzania przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu i strategicznych, które wpłynęły na realizację wskaźników. Ponadto wysoki stopień realizacji wskaźników wynika ze specyfiki województwa lubelskiego, które charakteryzuje się wysokim udziałem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, będących potencjalnymi uczestnikami projektów realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL.

6.5. Obsługa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego

OPIS REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014 - 2020

Instytucja Pośrednicząca dla Osi Priorytetowej – 9 i 11 RPO WL – WUP w Lublinie.

Na podstawie Uchwały Nr XXXIV/603/2015 z dnia 19 maja 2015 r. (z późn. zm.) oraz na podstawie *Porozumienia w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego* na lata 2014 - 2020 zawartego w dniu 8 czerwca 2015 r. (z późn. zm.), Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

w okresie programowania 2014-2020 pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej w zakresie realizacji zadań w ramach RPO WL w zakresie:

1) Osi Priorytetowej 9 Rynek pracy:

- ✓ **priorytet inwestycyjny 8i** Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników:
 - ✓ działanie 9.1 Aktywizacja zawodowa,
 - ✓ działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP;

2) Osi Priorytetowej 11 Włączenie społeczne:

- ✓ **priorytet inwestycyjny 9i** Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększeniu szans na zatrudnienie:
 - ✓ działanie 11.1 Aktywne włączenie.

Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy

Działanie 9.1 Aktywizacja zawodowa

Cele szczegółowe

- ✓ Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzkwalifikowanych).
- ✓ Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa.

Działanie ma na celu wsparcie poprzez skuteczną aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo. Przedsięwzięcia będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzkwalifikowanych w celu aktywizacji zawodowej ułatwiającej im wejście lub powrót na rynek pracy.

Osoby te wymagają szczególnego wsparcia z uwagi na okres bierności zawodowej, brak lub dezaktualizację posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego czy też gorszą sytuację zatrudnieniową. Ze względu na wysoki poziom ukrytego bezrobocia, w tym głównie na obszarach wiejskich, w ramach Działania została zaplanowana reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa w celu podejmowania przez nich zatrudnienia poza rolnictwem.

Główne typy realizowanych projektów:

1. Programy aktywizacji zawodowej obejmujące jedną lub kilka z następujących form wsparcia:

- ✓ poradnictwo zawodowe lub/i pośrednictwo pracy,
- ✓ staże i/lub praktyki zawodowe,

- ✓ szkolenia prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w tym organizacja szkoleń połączona z praktyką zawodową u pracodawcy),
- ✓ subsydiowane zatrudnienie z możliwością połączenia z refundacją wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- ✓ wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach zatrudnienia subsydiowanego, jak również dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/ stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy,
- ✓ wspieranie mobilności zawodowej poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, w tym poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

2. Działania sieci EURES w zakresie realizacji ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno - gospodarczych regionu (Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT).

Uprawniony Beneficjent

- ✓ Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w szczególności urzędy pracy.
- ✓ Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy, niepubliczne agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego.
- ✓ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych.
- ✓ Pracodawcy.

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

1. Osoby w wieku 30 lat i więcej bezrobotne oraz bierne zawodowo z terenu woj. lubelskiego, należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach;

2. Rolnicy i członkowie ich rodzin w wieku 30 lat i więcej zarejestrowani w PUP/MUP jako osoby bezrobotne z terenu woj. lubelskiego należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach;

prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha przeliczeniowych, zamierzający odejść z rolnictwa.

W 2015 roku w ramach Działania 9.1 został uruchomiony konkurs otwarty nr: RPLU.09.01.00-IP.02-06-001/15 na łączną kwotę 30 000 000,00 PLN. Na dany konkurs wpłynęło

195 wniosków na kwotę ogółem 230 059 053,26 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 208 135 078,08 PLN. Nadal trwa ocena wniosków.

Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzkwalifikowanych).
2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa.

Działanie ma na celu wsparcie osób bezrobotnych, tj. ich skuteczną aktywizację zawodową. Przedsięwzięcia będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych od 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzkwalifikowanych w celu aktywizacji zawodowej ułatwiającej im wejście lub powrót na rynek pracy. Osoby te wymagają szczególnego wsparcia z uwagi na okres bierności zawodowej, brak lub dezaktualizację posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego czy też gorszą sytuację zatrudnieniową. Ze względu na wysoki poziom ukrytego bezrobocia, w tym głównie na obszarach wiejskich, w ramach Działania została zaplanowana reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa w celu podejmowania przez nich zatrudnienia poza rolnictwem.

Główne typy realizowanych projektów:

Instrumenty i usługi rynku pracy, wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z wyłączeniem robót publicznych.

Uprawniony Beneficjent

- ✓ Powiatowe Urzędy Pracy/ Miejski Urząd Pracy z terenu województwa lubelskiego,

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

1. Osoby w wieku 30 lat i więcej zarejestrowane w PUP/MUP jako osoby bezrobotne, dla których został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II (tzw. wymagający wsparcia) profil pomocy, należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach.

2. Rolnicy i członkowie ich rodzin w wieku 30 lat i więcej zarejestrowani w PUP/MUP jako osoby bezrobotne dla których został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II (tzw. wymagający wsparcia) profil pomocy należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach;

prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha przeliczeniowych, zamierzający odejść z rolnictwa.

W 2015 roku ogłoszono nabór nr RPLU.09.02.00-IP.02-06-NB1/15 dla projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy na rok 2015. Kwota alokacji wynosiła 38 364 700,00 PLN. W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło 21 wniosków o dofinansowanie projektu o wartości 15 971 500,02 PLN.

W ramach Działania 9.2 w 2015 roku łącznie podpisano 21 umów na kwotę 15 936 567,22 PLN (kwota ogółem = wnioskowane dofinansowanie).

Oś Priorytetowa 11 *Włączenie społeczne*

Działanie 11.1 *Aktywne włączenie*

Cel szczegółowy

Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno – zawodowej.

Celem Działania jest zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w regionie.

W ramach Działania będą realizowane przedsięwzięcia na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych

ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno – zawodowej. Wdrożenie standardów oraz wykorzystanie nowych rozwiązań w zakresie aktywnej integracji przyczyni się do podniesienia jakości, skuteczności i efektywności działań instytucji pomocy i integracji na rzecz włączenia społecznego.

Główne typy realizowanych projektów:

1. Programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową, w tym:

a) programy na rzecz społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, w tym realizacja programów aktywności lokalnej,

b) programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,

c) kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej (Program Aktywizacja i Integracja – PAI)

oraz uzupełniająco działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów ośrodków pomocy społecznej,

d) programy wychodzenia z bezdomności,

e) programy aktywizacji społecznej i zawodowej wychowanków, m.in. placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz podopiecznych jednostek o charakterze opiekuńczo - wychowawczym prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy,

f) programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, w tym działania profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu mieszkaniowemu i bezdomności;

2. Kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych.

Uprawniony Beneficjent

Typy projektów nr 1 lit. a-b, d-f oraz nr 2:

1. Instytucje pomocy i integracji społecznej.

2. Instytucje rynku pracy.

3. Instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

4. Podmioty reintegracyjne.

5. Organizacje pozarządowe, działające w obszarze rynku pracy/ pomocy i integracji społecznej.

6. Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w tym jednostki pomocy społecznej.

7. PFRON.

8. Ochotnicze Hufce Pracy.

9. Centra aktywności lokalnej.

10. Podmioty ekonomii społecznej.

Typ projektu nr 1 lit. c:

1. Jednostki pomocy społecznej z terenu województwa lubelskiego (tj. ośrodki pomocy społecznej) we współpracy z powiatowymi urzędami pracy.

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Osoby wykluczone (w tym dotknięte ubóstwem) lub osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu woj. lubelskiego, w tym w szczególności:

- ✓ osoby pozostające bez zatrudnienia,
- ✓ osoby bezrobotne – wyłącznie osoby należące do trzeciej grupy osób sprofilowanych jako osoby oddalone od rynku pracy w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi),
- ✓ dzieci i młodzież wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym,
- ✓ osoby bezdomne,
- ✓ otoczenie osób wykluczonych społecznie (w tym rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym), których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,

o ile mieszczą się w katalogu osób wskazanym w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

W 2015 roku w ramach Działania 11.1 został uruchomiony konkurs otwarty nr: RPLU.11.01.00-IP.02-06-001/15, na łączną kwotę 50 000 000,00 PLN. Na konkurs wpłynęło 57 wniosków na kwotę ogółem 76 858 269,35 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 72 202 064,98 PLN. Nadal trwa ocena wniosków.

6.6. Obsługa Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

OPIS REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020

Na podstawie *Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* zawartego w dniu 13 stycznia 2015 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w okresie programowania 2014-2020 pełni funkcję **Instytucji Pośredniczącej w ramach Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy Programu Operacyjnego**

Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (IP PO WER) realizując w województwie lubelskim zadania w zakresie:

1) Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe:

- Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Poddziałania 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych,

oraz

2) Działania 1.2. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe:

- Poddziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego
- Poddziałania 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Specyfiką Programu, jest jednak fakt, iż w ramach osi I realizowana jest *Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, na finansowanie której Komisja Europejska asygnuje środki specjalnej linii budżetowej.

Cel tematyczny:

8: Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;

Priorytet inwestycyjny:

8 ii. *Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych także poprzez wdrażanie Gwarancji dla młodzieży.*

Cel szczegółowy Działań/Poddziałań PO WER:

Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

Działania zrealizowane przez IP PO WER w 2015 r. sfinansowane zostały ze środków Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Działanie 1.1
Poddziałanie 1.1.2

Wsparcie mające na celu aktywizację zawodową młodych osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

W ramach projektów pozakonkursowych realizowane są instrumenty i usługi rynku pracy wynikające z ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, z wyłączeniem robót publicznych odnoszące się do typów operacji wskazanych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowej PO WER:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne):

- ✓ identyfikacja potrzeb osób młodych pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy osób młodych,
- ✓ kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:

- ✓ kontynuacja nauki dla osób młodych, u których zdiagnozowano potrzebę uzupełnienia edukacji formalnej lub potrzebę potwierdzenia kwalifikacji m.in. poprzez odpowiednie egzaminy,
- ✓ nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia.

3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:

- ✓ nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży,
- ✓ wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem).

4. Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES):

- ✓ wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze, min. poprzez praktyki, staże i szkolenia, spełniające standardy wyznaczone dla tych usług (np. Europejska i Polska Rama Jakości Praktyk i Staży),

- ✓ wsparcie mobilności geograficznej dla osób młodych, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

5. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych:

- ✓ niwelowanie barier, jakie napotykają osoby młode niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

6. Instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia:

- ✓ wsparcie osób młodych w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej poprzez udzielenie pomocy bezzwrotnej (dotacji) na utworzenie przedsiębiorstwa oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, a także wsparcie pomostowe.

Uprawniony Beneficjent

Powiatowe Urzędy Pracy (PUP)

Grupa docelowa

Grupę docelową stanowią osoby młode w wieku 18-29 lat pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu – tzw. młodzież NEET.

Informacje dodatkowe

W 2015 roku kwota przeznaczona na dofinansowanie realizacji projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy z województwa lubelskiego w ramach Działania 1.1, Poddziałania 1.1.2 PO WER wyniosła 62 154 700,00 zł.

W odpowiedzi na nabór projektów pozakonkursowych w 2015 r. złożono 21 wniosków na łączną kwotę 62 148 294,17 zł. Na tą też kwotę podpisano 21 umów z PUP. Do końca 2015r. wydatki wykazane w zatwierdzonych wnioskach o płatność PUP wyniosły 25 352 896,82 zł.

W ramach zrealizowanych do końca 2015 r. projektów pozakonkursowych PUP objęto wsparciem następującą liczbę osób:

- ✓ liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 3308,
- ✓ liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w projekcie – 118.

Działanie 1.2

Poddziałanie 1.2.2

Wsparcie mające na celu aktywizację zawodowo - edukacyjną osób młodych bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym w szczególności osób niezarejestrowanych zarejestrowanych w urzędzie pracy.

W ramach konkursu nr POWR.01.02.02-IP.16-06-001/15 wnioski o dofinansowanie uwzględniać powinny następujące typy projektów:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne):

- ✓ identyfikacja potrzeb osób młodych pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy osób młodych,
- ✓ kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji (fakultatywne):

- ✓ kontynuacja nauki dla osób młodych, u których zdiagnozowano potrzebę uzupełnienia edukacji formalnej lub potrzebę potwierdzenia kwalifikacji m.in. poprzez odpowiednie egzaminy,
- ✓ nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia.

3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców (fakultatywne):

- ✓ nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży,
- ✓ wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem).

4. Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES) (fakultatywne):

- ✓ wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze, min. poprzez praktyki, staże i szkolenia, spełniające standardy wyznaczone dla tych usług

(np. Europejska i Polska Rama Jakości Praktyk i Staży – załącznik nr 1 do przedmiotowego *Regulaminu*),

- ✓ wsparcie mobilności geograficznej dla osób młodych, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

5. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych (fakultatywne):

- ✓ niwelowanie barier, jakie napotykają osoby młode niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uprawniony Beneficjent

O dofinansowanie projektu mogą ubiegać się instytucje rynku pracy wymienione w art. 6 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* wyszczególnione w SZOOP PO WER, tj.:

- ✓ publiczne służby zatrudnienia,
- ✓ Ochotnicze Hufce Pracy,
- ✓ agencje zatrudnienia,
- ✓ instytucje szkoleniowe,
- ✓ instytucje dialogu społecznego,
- ✓ instytucje partnerstwa lokalnego.

O dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty, które podlegają wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 207 ust. 4 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*.

Grupa docelowa

Grupę docelową stanowią osoby młode, w tym niepełnosprawne w wieku 15-29 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu – tzw. młodzież NEET, w tym w szczególności osoby niezarejestrowane w urzędach pracy, z wyłączeniem grupy określonej dla trybu konkursowego w Podziałaniu 1.3.1 zgodnie z zapisami Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych.

Informacje dodatkowe

W dniu 29 czerwca 2015 roku ogłoszony został konkurs nr POWR.01.02.02-IP.16-06-001/15.

Kwota alokacji przeznaczona na konkurs wynosiła 27 006 911,00 zł.

Minimalny wkład własny Beneficjenta musiał wynosić 5%.

Nabór projektów prowadzony był w terminie od 24 sierpnia 2015 r. do 4 września 2015 r.

W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 280 wniosków.

Po terminie naboru tj. w dniu 8 września 2015 r. wpłynął 1 wniosek, który pozostał bez rozpatrzenia.

Spośród złożonych wniosków 227 spełniło wymogi weryfikacji błędów formalnych i oczywistych omyłek, natomiast 50 wniosków zostało skierowanych do uzupełnienia (z czego w momencie rozpoczęcia oceny formalnej 39 wniosków zostało pozytywnie uzupełnionych, a 11 wniosków znajdowało się w trakcie uzupełnienia). Natomiast 3 wnioski wycofano.

Na posiedzenie Komisji Oceny Projektów do oceny formalnej przekazano łącznie do oceny formalnej przekazano 266 wniosków.

Ocena formalna trwała od 14 września 2015 r. do 30 września 2015 r.

W wyniku prac Komisji Oceny Projektów 183 wnioski zostały ocenione pozytywnie oraz 83 wnioski zostały ocenione negatywnie.

Na posiedzenie KOP do oceny merytorycznej przekazano w dniu 7 października 2015 r. 183 wnioski. Dodatkowo w dniu 16 października 2015 r. do oceny merytorycznej przekazano kolejne 4 wnioski, (ocenione formalnie w dniach od 13-16 października 2015 r. w wyniku uzupełnienia braków formalnych i/lub oczywistych omyłek). Łącznie na wszystkie losowania do oceny merytorycznej przekazano 187 wniosków.

Ocena merytoryczna trwała od 7 października 2015 r. do 30 listopada 2015 r. Od tego terminu trwała weryfikacja poprawności sporządzenia *Kart ocen merytorycznych* pod względem formalnym, a także weryfikowano czy wystąpiły rozbieżności w ocenach dokonanych przez członków KOP/ekspertów.

6.7. Działalność Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

W ramach Wojewódzkiego Urzędu Pracy funkcjonują Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, zlokalizowane w siedzibie WUP w Lublinie oraz Filiach WUP w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu. Do ich zadań należy koordynowanie oraz świadczenie poradnictwa zawodowego. Usługa ta kierowana jest do osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (bezrobotnych i poszukujących pracy), pracodawców, a także osób pracujących i dorosłych uczących się. Kadre Centrów stanowią doradcy zawodowi z wykształceniem psychologicznym i pedagogicznym.

Specjalistyczna działalność Centrów polega głównie na:

- ✓ wspomaganiu powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego przez świadczenie usług w zakresie planowania kariery zawodowej, w tym usługi poradnictwa na odległość z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych,

- ✓ realizowaniu działań o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy,
- ✓ świadczeniu poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców oraz ich pracowników oraz wspomaganiu powiatowych urzędów pracy w tym zakresie,
- ✓ udzielaniu informacji o możliwościach i zakresie pomocy świadczonej przez urzędy pracy,
- ✓ współpracy z powiatowymi urzędami pracy oraz akademickimi biurami karier w opracowywaniu, aktualizowaniu i upowszechnianiu informacji zawodowych na terenie województwa,
- ✓ opracowywaniu i aktualizowaniu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy informacji zawodowych oraz innych zasobów informacji pomocnych w aktywnym poszukiwaniu pracy o charakterze ogólnokrajowym.

Realizacja usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej

Osoby zgłaszające się do Centrów korzystają z różnych form pomocy tj.:

- ✓ poradnictwa indywidualnego,
- ✓ poradnictwa grupowego,
- ✓ indywidualnej informacji zawodowej,
- ✓ grupowych spotkań informacyjnych

Tabela 50. Osoby korzystające z usług poradnictwa zawodowego w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w woj. lubelskim w 2015 roku

Poradnictwo zawodowe					Informacja zawodowa		
Poradnictwo indywidualne		Porady grupowe		Liczba osób objętych badaniami testowymi	Liczba udzielonych indywidualnych informacji	Zorganizowane grupy	
Liczba osób	Liczba rozmów w ramach porady indywidualnej	Liczba grup	Liczba osób			Liczba grup	Liczba osób
1862	3203	216	1804	860	12099	164	3217

Indywidualne poradnictwo zawodowe

Indywidualne poradnictwo zawodowe jest procesem, podczas którego doradca zawodowy wykorzystuje różne metody i techniki, służące motywowaniu klienta do aktywnego współdziałania w rozwiązywaniu jego problemów. Podstawową metodą pracy doradców zawodowych jest rozmowa doradcza. W ramach rozmowy doradczej następuje nawiązanie kontaktu, omówienie sytuacji klienta, analiza przebiegu kariery szkolnej i zawodowej, zainteresowań i oczekiwań związanych z pracą, a także zebranie informacji o stanie zdrowia oraz o wszelkich ograniczeniach, które mogą mieć wpływ na podjęcie decyzji zawodowej. Doradca zawodowy i klient wspólnie określają dalsze kroki postępowania.

W 2015 roku z indywidualnych usług poradnictwa zawodowego w zakresie rozwiązywania problemów zawodowych skorzystały ogółem **1862 osoby**. W większości były to osoby niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy - 1454 osoby (78 %) oraz 408 osób zarejestrowanych w urzędach pracy (22 %). Jedyne w CiPKZ w Chełmie dużą grupę klientów stanowiły osoby zarejestrowane w chełmskim Powiatowym Urzędzie Pracy, co wynika

ze ścisłej współpracy obu instytucji. W Centrum w Lublinie w ramach usługi **pomoc w rozwoju zawodowym pracodawcy i jego pracowników** udzielono indywidualnych porad zawodowych dwóm pracodawcom.

W Centrach udzielano również pomocy w ramach usługi „**poradnictwo na odległość**”, wykorzystując w tym celu telefon i pocztę elektroniczną. Najczęściej były to porady dotyczące opracowania dokumentów aplikacyjnych, wyboru zawodu, kierunku dalszego kształcenia oraz rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Badania testowe

W procesie poradnictwa zawodowego wykorzystywane są testy psychologiczne oraz inne narzędzia służące do badania zainteresowań zawodowych. Analiza preferencji i predyspozycji zawodowych daje klientom możliwość dokonywania racjonalnych wyborów zawodowych związanych z przyszłą pracą lub rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. W 2015 r. z badań testowych w celu określenia swoich zainteresowań i predyspozycji zawodowych skorzystało **860 osób**. Większość to osoby

niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy - 767 osób (89%), a 93 (11%) to osoby zarejestrowane: bezrobotne i poszukujące pracy.

Grupowe poradnictwo zawodowe

W ramach poradnictwa grupowego uczestnicy zajęć, mają możliwość dokonania adekwatnej oceny siebie, określenia przyczyn problemów zawodowych, rozwijania umiejętności podejmowania decyzji zawodowych oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

W 2015 r. dla **1804 osób** zorganizowano zajęcia poradnictwa grupowego. Tematyka zajęć obejmowała zagadnienia dotyczące: planowania kariery zawodowej, analizy rynku pracy, barier na drodze do zatrudnienia, sposobów rekrutacji, technik poszukiwania pracy z wykorzystaniem komputera i Internetu, sporządzania profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych, przygotowania

do rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacji, komunikacji interpersonalnej i asertywności oraz podejmowania własnej działalności gospodarczej. Większość osób korzystających z porad grupowych to osoby niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy - 1632 osoby (90%), następnie 172 to osoby zarejestrowane (10%). Wśród osób niezarejestrowanych byli uczniowie absolwenckich klas szkół ponadgimnazjalnych, słuchacze studium zawodowego, studenci szkół wyższych, podopieczni CIS Ośrodka Misericordia Caritas, WTZ Spółdzielni Inwalidów „Elremet” oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej, uczestnicy projektu „Szczęśliwa Rodzina” realizowanego przez Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, osadzeni w Areszcie Śledczym w Lublinie, w Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu.

Informacja zawodowa

Z zasobów informacji zawodowej, które wspomagają proces podejmowania decyzji zawodowych, można korzystać w Centrach w formie indywidualnej i grupowej.

W 2015 roku odnotowano **12099 indywidualnych informacji** udzielonych klientom Centrum na temat: zawodów, możliwości kształcenia, szkoleń zawodowych, źródeł ofert pracy, sposobów przygotowania dokumentów aplikacyjnych oraz podejmowania działalności gospodarczej. Doradca zawodowy z Centrum w Lublinie przeprowadził również **konsultacje on-line dla repatriantów** z Rosji i Kazachstanu na temat sytuacji na rynku pracy w Polsce.

Dla **3217 osób** zorganizowano informacyjne zajęcia grupowe o usługach urzędów pracy, możliwościach rozwoju zawodowego, sytuacji na rynku pracy, projektach unijnych w nowej perspektywie finansowej, sposobach poszukiwania pracy, szansach zatrudnienia w kraju i za granicą oraz rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej. W zajęciach uczestniczyli przede wszystkim niezarejestrowani w urzędach pracy – 3205 osób (99,6%): uczniowie klas absolwenckich szkół ponadgimnazjalnych, uczniowie niepełnosprawni ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Lublinie, słuchacze studium zawodowego, studenci szkół wyższych, rodzice uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych, nauczyciele szkół gimnazjalnych uczestniczących w Partnerstwie lokalnym na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych „Przedsiębiorczy gimnazjalista”, przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji rynku pracy, uczelni oraz urzędów gmin, przedsiębiorcy i pracodawcy powiatu ryckiego, grupa repatriantów z Rosji i Kazachstanu, uczestnicy polsko-niemieckiego projektu realizowanego przez Europejski Dom Spotkań - Fundację Nowy Staw, osadzeni w Zakładzie Karnym w Chełmie i Areszcie Śledczym w Lublinie.

W celu rozpowszechniania informacji o rynku pracy wśród różnych grup odbiorców przeprowadzane były **„Warsztaty wiedzy o rynku pracy”**. Ich uczestnicy uzyskali informacje na temat: sytuacji na rynku pracy, form wsparcia ze środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, sposobów poszukiwania pracy w kraju i za granicą, oferty usług świadczonych przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz sieć EURES.

W Centrum w Lublinie przeprowadzono takie zajęcia dla studentów, a także uczniów absolwenckich klas szkół ponadgimnazjalnych i ich nauczycieli.

Doradcy zawodowi z Centrum w Białej Podlaskiej zorganizowali warsztaty dla pracowników MOPS i PCPR w Białej Podlaskiej oraz w Państwowej Szkole Wyższej w Białej Podlaskiej dla studentów, pracowników uczelni, młodzieży licealnej i nauczycieli. W CliPKZ w Chełmie przeprowadzono zajęcia dla doradców zawodowych ze szkół, uczelni wyższych i poradni psychologiczno-pedagogicznych w Chełmie oraz dla pracowników socjalnych z MOPS oraz GOPS powiatu chełmskiego, a w Zamościu dla pracowników socjalnych z MCPR oraz dla osadzonych w Zakładzie Karnym w Zamościu.

osób;

Działalność koordynacyjna i metodyczno – szkoleniowa

W 2015 roku doradcy zawodowi CliPKZ w Lublinie zorganizowali:

- ✓ 22 kwietnia **spotkanie informacyjno-koordynacyjne** dla doradców zawodowych z powiatowych urzędów pracy woj. lubelskiego – 25 osób;
- ✓ szkolenie **„Dialog Motywujący w pracy doradcy zawodowego”** dla doradców zawodowych z wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy, które odbyło się w październiku 2015r. w 2 edycjach po 16 osób;

- ✓ kwartalne **spotkania koordynacyjno-szkoleniowe** dla doradców zawodowych z Filii WUP w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu.

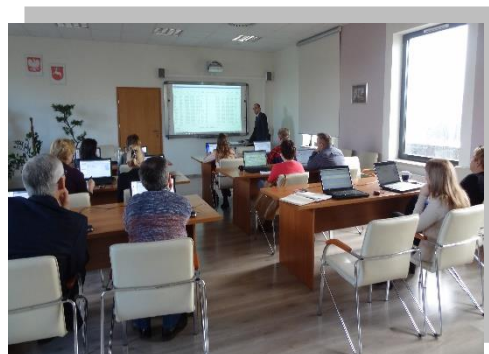
Współpraca z instytucjami rynku pracy i edukacji w zakresie poradnictwa zawodowego

W zakresie realizacji zadań ustawowych doradcy zawodowi z Centrów współpracowali z następującymi instytucjami:

- ✓ Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej poprzez udział w spotkaniach zespołu roboczego ds. poradnictwa zawodowego przy Konwencji Dyrektorów WUP i zaprezentowanie aktualnie realizowanych przez WUP inicjatyw z obszaru poradnictwa

zawodowego
podczas
**spotkania
Platformy
Dyskusyjnej
Czołyciowe
go
Poradnictwa
Zawodowego**
w ramach

projektu „Eurodoradztwo Polska” w Programie Erasmus+,

także w zakresie przygotowania zapotrzebowania na materiały testowe Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych KZZ oraz na organizację szkoleń dotyczących usług rynku pracy z urzędów pracy woj. lubelskiego, promocję poradnictwa zawodowego na stoisku informacyjnym WUP podczas Konferencji Aktywizacja Osób 50+ zorganizowanej przez MPiPS;

- ✓ Departamentem Instrumentów Wsparcia Ministerstwa Gospodarki przygotowując informację na temat zasadności kształcenia w nowym zawodzie „technik spawalnictwa” oraz zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów tego kierunku nauczania;
- ✓ Centrum Informacyjno-Konsultacyjnym Służb Zatrudnienia „Zielona Linia”;
- ✓ powiatowymi urzędami pracy realizując zajęcia grupowe i badania predyspozycji zawodowych dla osób zarejestrowanych, prowadząc warsztaty dotyczące poszukiwania pracy i rozpoczynania działalności gospodarczej oraz promując usługi poradnictwa zawodowego na Targach Pracy organizowanych przez powiatowe urzędy pracy;
- ✓ Kuratorium Oświaty w Lublinie organizując wspólne przedsięwzięcie **„Gimnazjalista na zawodowym rozdrożu”** w ramach Roku Szkoły Zawodowców ogłoszonego przez Ministra Edukacji Narodowej;
- ✓ Wydziałem Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin uczestnicząc w spotkaniu zespołu zadaniowego ds. szkolnictwa zawodowego w Lublinie;
- ✓ instytucjami rynku pracy i edukacji poprzez wymianę materiałów zawodoznawczych, udział w spotkaniu Zespołu Interesariuszy Zewnętrznych w ramach współpracy z

Wydziałem Filozofii i Socjologii UMCS, organizację spotkania dotyczącego współpracy z pracownikami Biura Karier Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie, przeprowadzanie spotkania dla nauczycieli gimnazjów w ramach Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych „Przedsiębiorczy gimnazjalista”, organizację zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego dla uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, słuchaczy studiów zawodowych i studentów szkół wyższych, przeprowadzenie prelekcji na Konferencji Szkoleniowej „Absolwent Szkoły Wyższej na współczesnym rynku pracy – szanse i wyzwania” zorganizowanej przez Lubelską Szkołę Wyższą w Rykach, przedstawienie prezentacji „Planowanie przyszłości dziecka” podczas konferencji „Kształcenie zawodowe – dobry wybór”, zorganizowanej w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Leśnej Podlaskiej dla dyrektorów szkół gimnazjalnych powiatu bialskiego i powiatów ościennych oraz rodziców w ramach Roku Szkoły Zawodowców. Ponadto, prowadzenie spotkań informacyjnych dotyczących rynku pracy, udzielanie konsultacji i promowanie poradnictwa zawodowego na organizowanych przez instytucje Dniach Kariery, Dniach Otwartych, Targach Edukacyjnych, Targach Pracy, Praktyk i Staży, Targach Aktywności Osób Niepełnosprawnych, udzielanie konsultacji z zakresu poradnictwa zawodowego podczas spotkania promującego naukę na Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, zorganizowanego przez Podlaską Agencję Consultingową RECTUS-WOC w Białej Podlaskiej oraz uczestnictwo w rozstrzygnięciu konkursu wiedzy zawodoznawczej „Wiem wszystko o zawodach TSL” oraz w pracach komisji konkursowej podczas I Konkursu Zawodoznawczego „Zawody przyszłości dla Zamojszczyzny” zorganizowanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 1 w Zamościu;

- ✓ jednostkami penitencjarnymi organizując dla osadzonych zajęcia dotyczące przygotowania do podjęcia zatrudnienia po opuszczeniu jednostki penitencjarnej na podstawie **porozumień o współpracy** zawartych z: Aresztem Śledczym w Lublinie (od 2011 roku), Zakładem Karnym w Chełmie (od 1 października 2014 r.), Zakładem Karnym w Białej Podlaskiej (18 września 2015 r.), Zakładem Karnym w Zamościu (19 października 2015 r.);
- ✓ Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie zawierając 14 października 2015 r. **porozumienie o współpracy** w ramach działań Ośrodka Pomocy Postpenitencjarnej;
- ✓ Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejskim Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej oraz Centrum Integracji Społecznej Ośrodka Misericordia Caritas w Białej Podlaskiej świadcząc pomoc w zakresie poradnictwa zawodowego i aktywizacji na rynku pracy podopiecznym tych placówek, a także promując usługę poradnictwa zawodowego wśród pracowników;
- ✓ Warsztatami Terapii Zajęciowej Spółdzielni Inwalidów „Elremit” w Białej Podlaskiej poprzez przeprowadzenie dla ich podopiecznych zajęć z zakresu metod poszukiwania pracy;
- ✓ Ośrodkiem Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą Polonijnego Centrum Nauczycielskiego organizując dla grupy repatriantów z Rosji i Kazachstanu **spotkanie informacyjne i konsultacje on-line** dotyczące rynku pracy w Polsce;
- ✓ jednostką Straży Granicznej w Białej Podlaskiej poprzez udział funkcjonariuszy

w realizacji zajęć informacyjno-warsztatowych dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych;

- ✓ w ramach Sieci Wsparcia Doradztwa Zawodowego Miasta Zamość i Powiatu Zamojskiego prezentując usługę poradnictwa zawodowego w CiIPKZ na konferencji oraz uczestnicząc w wypracowaniu szkolnego planu działań z zakresu doradztwa zawodowego dla szkół ponadgimnazjalnych na 2016 r.;
- ✓ Wojewódzką Radą Zatrudnienia w zakresie polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego przygotowując informacje o nowych kierunkach kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych i kursach kwalifikacyjnych w województwie lubelskim (ogółem 91 analiz).

VII Ogólnopolski Tydzień Kariery

Siódma edycja **Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery** odbyła się w dniach 19-23 października 2015 r. pod hasłem „**Poznaj swojego doradcę kariery**”. Doradcy zawodowi z WUP w Lublinie oraz Filii w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu aktywnie włączyli się w przedsięwzięcie, organizując m.in. warsztaty dla różnych grup odbiorców, spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, prezentacje zawodów medycznych i zawodów związanych z ochroną środowiska.

W czasie „**Warsztatów wiedzy o rynku pracy**” przeprowadzonych przez Centrum w Lublinie uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i ich nauczyciele mieli okazję wzbogacić swoją wiedzę na temat lokalnego rynku pracy oraz sposobów skutecznego poszukiwania zatrudnienia, tego czy warto wyjechać za granicę oraz jak założyć własną firmę. W trakcie **Dnia Kariery** w Zespole Szkół Nr 5 w Lublinie uczniowie klas maturalnych mogli zbadać swoje predyspozycje zawodowe w specjalnie wydzielonej **Strefie Badań**, a następnie zinterpretować uzyskane wyniki w czasie indywidualnej konsultacji z doradcą zawodowym.

Dla młodzieży zainteresowanej kształceniem na kierunkach medycznych doradcy zawodowi CiIPKZ w Białej Podlaskiej i Chełmie zorganizowali **dni poświęcone zawodom medycznym i opiekuńczym**.

Zaproszeni przedstawiciele Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, szkół wyższych oraz medycznych studiów zawodowych opowiedzieli o nauce na kierunkach medycznych, przygotowali prezentacje poszczególnych zawodów, a także zademonstrowali krótki pokaz udzielania pierwszej pomocy.

W Białej Podlaskiej odbyły się **spotkania z przedstawicielami służb mundurowych**: Policji, Służby Więziennej, Izby Celnej, Straży Granicznej, Wojskowej Komendy Uzupelnień oraz Straży Pożarnej, którzy opowiedzieli młodzieży o zasadach rekrutacji do tych formacji oraz o specyfice pracy w zawodach mundurowych. Dużym

zainteresowaniem

cieszyły

się także „Eurolekcje” – zajęcia dotyczące studiów, wolontariatu i pracy w Europie

Natomiast dla uczniów zainteresowanych tematyką ochrony środowiska w Centrum w Zamościu zorganizowano „EKO – lekcje” - spotkanie z przedstawicielem Zamojskiego Oddziału Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych, który przybliżył młodzieży temat ochrony przyrody i krajobrazu oraz zawodów z nią związanych.

Osoby, planujące założenie własnej firmy, uczestniczyły w CiIPKZ w Chełmie w **warsztatach**

z przedsiębiorczości z udziałem przedstawicieli ZUS, Urzędu Skarbowego, Urzędu Miasta Chełm oraz Urzędu Marszałkowskiego. Dla gimnazjalistów wspólnie z PUP w Chełmie zrealizowano **przedsięwzięcie „Poznaj swojego doradcę kariery”**. Tematyka zajęć dotyczyła potrzeby całonocnego poradnictwa zawodowego w obszarach edukacji i pracy oraz wpływu podejmowanych decyzji edukacyjnych na karierę zawodową.

Spotkania odbywały się zarówno w siedzibach Centrów, jak również na terenach szkół. Doradcy zawodowi przeprowadzili szereg warsztatów z zakresu planowania ścieżki kształcenia, aktywnego poszukiwania pracy, wzmocnienia wiary we własne możliwości, zakładania własnego biznesu. Odbiorcami działań były różnorodne grupy: gimnazjaliści, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, studenci szkół wyższych, a także osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

Opracowywanie i aktualizowanie informacji zawodowej

Do zadań Centrów, realizowanych w sposób ciągły należało również zbieranie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych m.in.: o zawodach, możliwościach zatrudnienia, kształcenia oraz uczestnictwa w szkoleniach. W 2015 r. pracownicy Centrów opracowali i aktualizowali następujące materiały informacyjne:

- ✓ informacje o możliwościach uczestnictwa w projektach szkoleniowych i dotyczących działalności gospodarczej, realizowanych w ramach POKL;
- ✓ aktualizacja **Map: Szkół Zawodowych i Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych**;
- ✓ informator „**Perspektywy pracy w Lublinie i w województwie lubelskim**”;
- ✓ opracowanie nt. „**Nowe formy wsparcia dla klientów powiatowego urzędu pracy**”;

- ✓ artykuły o tematyce dotyczącej działalności Centrum w kolejnych wydaniach Biuletynu Informacyjnego WUP w Lublinie: „Zastosowanie kompetencji na rynku pracy”, „Młodzi chcą wiedzieć”, „Energia myśli pozytywnych”, „Przeżyjmy to jeszcze raz...”, „O krok bliżej do zmiany”, „Pomoc osadzonym”;
- ✓ aktualizacja broszury „Bądź sobie szefem” dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, poradnika „7 dni poszukiwania pracy”, ulotek informacyjnych w zakresie poszukiwania pracy;
- ✓ aktualizacja informacji lokalnych zawartych w „Przewodniku po zawodach”;
- ✓ 280 opisów zawodów zawierających lokalne informacje o szansach zatrudnienia, płacach i podnoszeniu kwalifikacji.

Powyższe materiały są dostępne na stronie internetowej WUP w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl

Realizacja zadań w zakresie prowadzenia rejestrów agencji zatrudnienia (KRAZ) i instytucji szkoleniowych (RIS)

Od 1 sierpnia 2015 r. obsługa Rejestru Podmiotów Prowadzących Agencje Zatrudnienia (KRAZ) oraz Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) prowadzona jest w nowym Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ – STOR: www.stor.praca.gov.pl.

Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia - od dnia 1 listopada 2005 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 164,

poz. 1366), z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Lublinie realizuje również zadanie prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia i wydawania certyfikatów o dokonaniu wpisu do ww rejestru. Uzyskanie certyfikatu i wywiązywanie się z obowiązków ustawowych jest potwierdzeniem prawidłowości funkcjonowania agencji zatrudnienia w zakresie: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej.

W dniu 31 grudnia 2015 r. **rejestr zawierał 193** (o 36 więcej niż w końcu 2014 r.) podmioty prowadzące od jednego do czterech rodzajów usług, w tym **5 podmiotów nieaktywnych**, które zgłosiły zawieszenie działalności.

W ciągu 2015 roku:

- ✓ **zarejestrowano 52** agencje zatrudnienia - o 14 więcej niż rok wcześniej,
- ✓ **wykreślono 16**, tj. o 4 mniej niż w 2014 r.,
- ✓ **przeprowadzono 20 kontroli** agencji (z udziałem pracowników z Filii WUP w Chełmie i Zamościu) w zakresie spełniania warunków wymaganych do wykonywania działalności,
- ✓ kontynuowano współpracę z Okręgowym Inspektorem Pracy w Lublinie oraz z placówkami Straży Granicznej, w zakresie udostępniania informacji o podmiotach wpisanych do rejestru, wszczynania postępowań administracyjnych o wykreślenie z rejestru oraz podejmowania czynności kontrolnych,
- ✓ w dniu 10 grudnia br. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej we współpracy z Państwową Inspekcją Pracy - Okręgowym Inspektorem Pracy w Lublinie przeprowadziło szkolenie pt. „Agencja zatrudnienia - instytucja rynku pracy”, adresowane do przedstawicieli agencji zatrudnienia. Prelegentami byli pracownicy PIP, WUP w Lublinie oraz przedstawiciel Straży Granicznej w Lublinie.
- ✓ opracowano zestawienie zbiorcze dla MPiPS oraz raport pt. **„Działalność agencji zatrudnienia zarejestrowanych w województwie lubelskim - na podstawie informacji o działalności za 2014 r.”**, dostępny na stronie internetowej WUP w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl.

Rejestr Instytucji Szkoleniowych to jedno z narzędzi rynku pracy mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. RIS powstał w 2004 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm). Instytucja szkoleniowa zainteresowana prowadzeniem szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z wykorzystaniem środków publicznych jest zobowiązana do wpisania się do Rejestru

Instytucji Szkoleniowych, prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej.

Wniosek o wpis zawiera:

- ✓ dane kontaktowe instytucji szkoleniowej,
- ✓ dane ogólne tj. informacja czy dana instytucja jest publiczna czy niepubliczna, forma organizacyjna, rok powstania instytucji szkoleniowej, posiadanie akredytacji lub innego certyfikatu jakości, wpis do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego,
- ✓ tematykę prowadzonego kształcenia,
- ✓ informacje o kadrze dydaktycznej,
- ✓ opis bazy lokalowej, jej wyposażenia oraz informację o współpracy z pracodawcami,
- ✓ informacje o prowadzeniu oceny jakości szkoleń,
- ✓ informacje o liczbie uczestników objętych szkoleniem i przygotowaniem zawodowym dorosłych,
- ✓ informacje o udzielonej nieodpłatnie pomocy polegającej na informowaniu o sytuacji na rynku pracy i zapotrzebowaniu na kwalifikacje uczestników i absolwentów szkoleń lub przygotowania zawodowego dorosłych.

Na początku 2015 r. przeprowadzono aktualizację danych instytucji szkoleniowych. Wnioski „Aktualizacja danych” złożyło **613** instytucji. Z powodu niepowiadomienia WUP w Lublinie o kontynuowaniu działalności szkoleniowej w kolejnym roku kalendarzowym **116** instytucji zostało wykreślonych z RIS (o 28 więcej niż rok wcześniej). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. wpis do rejestru uzyskało **156** instytucji szkoleniowych, o 69 więcej niż w 2014 r., na wniosek instytucji wykreślono **7**, z kolei **3** instytucje złożyły wniosek o nadanie statusu „nieaktywna,” **1** instytucja złożyła wniosek o nadanie jej statusu „aktywna.” Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku w województwie lubelskim do Rejestru Instytucji Szkoleniowych wpisanych było **716 instytucji szkoleniowych**. Na podstawie informacji

o działalności instytucji szkoleniowych z województwa lubelskiego za 2014 rok, [opracowano „Analizę działalności instytucji szkoleniowych w województwie lubelskim za 2014 rok”](#), która została zamieszczona na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl.

Realizując zadanie dotyczące popularyzacji idei uczenia się przez całe życie i upowszechniania dobrych praktyk opracowano w 2011 roku internetową bazę „dobrych praktyk” powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego, w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży. W 2015 roku dodane kolejne przykłady „dobrych praktyk”, w oparciu o dotychczasowe formy oraz nowe wprowadzone nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj: bony szkoleniowe, bony stażowe, wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników z KFS.

6.8. EURES (European Employment Services) – Europejskie Służby Zatrudnienia

Z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, polskie służby zatrudnienia dołączyły do Europejskiej Sieci Pośrednictwa Pracy, zwanej *EURES* (EUROpean Employment Services). Jest to sieć współpracy Publicznych Służb Zatrudnienia oraz innych organizacji

regionalnych, krajowych i międzynarodowych, działających w obszarze zatrudnienia w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Głównym celem sieci jest ułatwienie mieszkańcom EOG podejmowania pracy poza krajem zamieszkania, oraz wspomagania pracodawców w poszukiwaniu pracowników z terenu całego EOG.

Działania z zakresu EURES w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Lublinie realizowane są przez trzech doradców EURES.

W 2015 roku do doradców w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Lublinie wpłynęło łącznie 691 ofert pracy na ogólną liczbę 4754. W większości były to oferty wielostanowiskowe. 415 spośród tych ofert stanowiły propozycje zatrudnienia w Niemczech, co stanowi 60% wszystkich ofert pracy zarejestrowanych w Wojewódzkich Urzędach Pracy. W tym czasie, WUP w Lublinie otrzymał również 2 oferty pracy skierowane do obcokrajowców chcących podjąć zatrudnienie w Polsce.

W omawianym czasie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie otrzymał oferty zatrudnienia za granicą w następujących zawodach (skierowane zarówno do kobiet jak i mężczyzn):

- ✓ **Austria:** operator maszyn w przetwórstwie drewna, elektryk, kucharz, kelner, recepcjonista, mechatronik, operator wózka widłowego, drukarz, operator wyłaczarki, szef kuchni;
- ✓ **Belgia:** tynkarz, pracownik produkcji okien i drzwi, inżynier wsparcia technicznego, projektant konstrukcji metalowych, operator wózka widłowego, operator elektrodrażarki, database developer, front end developer, projektant IT, application developer, analityk IT, operator CNC, rzeźnik;
- ✓ **Czechy:** personel sprzątający, przedstawiciel handlowy, pracownik produkcji, monter urządzeń klimatyzacyjnych, spawacz, kucharz, sitodrukarz, operator maszyn CNC, pielęgniarka, recepcjonista, kelner, magazynier, analityk wsparcia technicznego, szwaczka, operator montażu, operator wózka widłowego, monter wiązek kablowych, produkcja materiałów ogniotrwałych, pracownik odlewni, analityk ds. pomocy technicznej, tłumacz techniczny, kasjer, operator produkcji, lekarz otorynolaryngolog, szklarz, murarz, konsultant telefoniczny, elektromonter, kontroler sprzętu elektrotechnicznego, sprzątacze, ślusarz, operator suwnicy pomostowej, szlifierz, asystent opiekuna osób zależnych, opiekunka medyczna, mechanik maszyn, szwacz, barman, naciągacz węży, kierowca ciężarówki, hutnik;
- ✓ **Estonia:** telemarketer;
- ✓ **Finlandia:** sprzątaczką, praca na farmie norek, malarz przemysłowy;
- ✓ **Francja:** uprawa winorośli, pokojówka, fizjoterapeuta;
- ✓ **Hiszpania:** animator czasu wolnego (sportowy, dziecięcy), przedstawiciel handlowy, kierownik projektu, specjaliści w branży IT (senior developer, administrator systemów, inżynier CICS, liferay developer, konsultant bankowy, team leader Java), technik mechanik cnc, kierownik ds. marketingu, operator drukarek do etykiet samoprzylepnych;
- ✓ **Holandia:** pracownik utrzymania ruchu na linii produkcyjnej, serwisant, pracownik do zbioru pieczarek, zbiór jabłek i gruszek, mechanik samochodów ciężarowych, praca w szklarni (uprawa róż), zbiór sałaty, truskawek, stolarz budowlany, cieśla szalunkowy,

pracownik do obróbki selera korzeniowego, osoba do sprzątanania i polerowania samochodów, animator czasu wolnego, dojarz, betoniarz, monter suchej zabudowy;

- ✓ **Irlandia:** pracownik do przewijania silników, technik dentystyczny, szef kuchni, inżynier projektant, pracownik produkcji, kucharz, pielęgniarka, specjaliści w branży IT (senior software developer, software research engineer, software test engineer, UL Developer), monter elementów metalowych, szwaczka, dziewiarz, stoll programista;
- ✓ **Litwa:** brygadzysta, kierownik projektu, elektryk, pracownik budowlany, przewodnik wycieczek;
- ✓ **Łotwa:** kierownik rozwoju rynku, magazynier;
- ✓ **Malta:** technik elektroradiolog, kierowca autobusu;
- ✓ **Niemcy:** administrator Linux, elektryk, operator CNC, posadzkarz, monter instalacji sanitarnych, betoniarz, opiekun osób starszych, obsługa klienta, operator wózka widłowego, pomocnik magazyniera, ślusarz, pomoc kuchenna, kierowca C+E, fizjoterapeuta, malarz, hydraulik, pielęgniarka, pracownik hotelu, mechanik samochodowy, kucharz, elektroinstalator, stolarz, spawacz, sprzedawca, farmaceuta, pomoc w sprzątananiu, pracownik obróbki metalu, elektromonter, rekruter, kelner, operator maszyn do produkcji tworzyw sztucznych, technik dentystyczny, specjalista IT, radiolog, lekarz medycyny pracy, stolarz budowlany, pracownik budowlany, cieśla szalunkowy, elektromechanik, dysponent w firmie transportowej, mechanik przemysłowy, spedytor, pakowacz, specjalista outsourcing, konsultant SAP, informatyk, product manager, asystent dyrektora, lakiernik, pracownik serwisu, elektronik, lakiernik samochodowy, sprzątaczką, listonosz, pracownik biurowy, montaż części elektronicznych, technolog przetwórstwa, projektant systemów teleinformatycznych, sortowanie surowców wtórnych, operator ładowarki kołowej, monter konstrukcji stalowych, monter rusztowań, mechanik narzędziowy, kierowca C, pracownik produkcji, technik elektroradiolog, hafciarz, IT developer, lekarze różnych specjalności, tester oprogramowania Java, manager restauracji, mechatronik, stolarz meblowy, monter podłóg, parkieciarz, monter sieci gazowej, drukarz, chemik, piekarz, kierowca wywrotki, kontroler przyjmowanych towarów, komisjoner, pomocnik w ogrodnictwie, konsultant HR, pomocnik do produkcji prefabrykatów, dozorca, pracownik w fabryce obuwia, produkcja chemiczna, pracownik kontroli jakości, formierz / odlewnik, pokojowy, pracownik banku, montaż mebli, pracownik w McDonald's, protetyk stomatologiczny, elektrotechnik, pracownik laboratorium, optyk mechanik, pracownik obsługi bagażu na lotnisku, maszynista pojazdów spalinowych lub elektrycznych, rewident taboru kolejowego, pracownik pralni chemicznej, terapeuta spa, załadowca w centrum logistycznym, monter systemów przeciwpożarowych, stajenny, strzelec, nauczyciel w przedszkolu, mechanik nadwoziowy, pracownik banku, monter instalacji gazowych, brygadzysta, pracownik przy hodowli drobiu, pomocnik w fabryce obuwia, ortopeda;
- ✓ **Norwegia:** stolarz, elektryk, monter instalacji wentylacyjnych, zbrojarz , betoniarz, murarz, cieśla, sprzedawca biletów, kierowca autobusu, kucharz, pracownik hotelu, adiunkt w laboratorium, piekarz, cukiernik, doktorant, wykrawacz, cieśla konstrukcyjny, spawacz, krawiec, kucharz sushi, mechanik motocyklowy, spawacz, dekarz;
- ✓ **Słowacja:** kucharz, barman, kelner, specjalista ds. obsługi klienta;
- ✓ **Słowenia:** elektryk;

- ✓ **Szwecja:** spawacz aluminium, koordynator UE ds. badań, nauczyciel akademicki, trener gimnastyki artystycznej, stolarz, nauczyciel j. polskiego, zbiór truskawek, informator;
- ✓ **Wielka Brytania:** pracownik magazynu, pielęgniarka, opiekun osób starszych, krawiec, kierowca C+E, pracownik stołówki, mechanik maszyn rolniczych, monter instalacji wentylacyjnych, lakiernik, zbiór warzyw, rzeźnik, szef kuchni, pielęgniarka RGN, pracownik przetwórci drobiu;
- ✓ **Włochy:** animator dziecięcy.

W omawianym czasie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie otrzymał oferty zatrudnienia w Polsce (skierowane do obcokrajowców) w następujących zawodach (skierowane zarówno do kobiet jak i mężczyzn):

- ✓ Kierowca ciężarówki;
- ✓ Sprzedawca części samochodowych.

W 2015 roku usługi sieci EURES promowane były poprzez udział kadry Eures w **12 lokalnych targach pracy** i innych wydarzeniach organizowanych przez miejski i powiatowe urzędy pracy, oraz inne instytucje działające w ramach rynku pracy w woj. Lubelskim, m.in. w:

- ✓ Targach pracy organizowanych przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie;
- ✓ Targach Pracy i Edukacji w Łukowie;
- ✓ Targach Pracy w Łęcznej;
- ✓ XI Targach Pracy i Edukacji w Puławach;
- ✓ Targach Pracy w Rykach;
- ✓ Targach Pracy w Świdniku;
- ✓ Dniu Kariery „Przedsiębiorczy absolwent- wsparcie na starcie”, organizowanym przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie;
- ✓ XI edycji Targów Kariery organizowanej przez Biuro Karier KUL;
- ✓ Targach Pracy i Edukacji w Radzynie Podlaskim;
- ✓ Dniu Kariery” - otwartych konsultacjach dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, organizowanych w ramach VII edycji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery;
- ✓ Targach pracy „Inżynier na rynku pracy”, organizowanych przez Biuro Karier Politechniki Lubelskiej;
- ✓ Targach Pracy, organizowanych przez Targi Lublin S.A. we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie.

Ponadto, w I kwartale br. Doradcy z WUP w Lublinie reprezentowali polską sieć EURES podczas organizowanych w Warszawie, 2-dniowych międzynarodowych Targów Kariery „Working Abroad Expo – Warsaw 2015”.

Podczas wspomnianych wydarzeń doradcy EURES udzielali informacji nt. warunków życia i pracy w krajach UE/EOG, możliwości zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz świadczeń z tytułu bezrobocia, a także promowali oferty pracy w krajach UE/EOG.

Dodatkowo, doradcy Eures uczestniczyli w różnego rodzaju spotkaniach i szkoleniach, m.in. w:

- ✓ warsztatach wiedzy o rynku pracy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- ✓ spotkaniach informacyjnych „Medyczny rynek pracy”;
- ✓ szkoleniu „Agencja Zatrudnienia – instytucja rynku pracy”,

w czasie których przedstawili prezentacje nt. międzynarodowego pośrednictwa pracy oraz usług Eures, bezpiecznych wyjazdów za granicę, jak też uproszczonej procedury zatrudnienia cudzoziemców w Polsce.

W kwietniu 2015 roku kadra EURES z WUP Lublin, we współpracy z Krajowym Centrum Europass, zorganizowała jednodniowe szkolenie z zakresu „Portfolio Europass, skierowane do pracowników powiatowych urzędów pracy, realizujących zadania Eures. Szkolenie miało na celu zapoznanie uczestników z dokumentami Europass, umożliwiającymi obywatelom wszystkich państw UE równe szanse w przedstawianiu kwalifikacji i doświadczenia zawodowego za pomocą wystandaryzowanych dokumentów.

Ponadto, w II kwartale 2015r. zostało zorganizowane 2-dniowe szkolenie dla 21 pośredników pracy zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy woj. lubelskiego, pełniących obowiązki asystenta EURES. Celem szkolenia było przekazanie wiedzy m.in. z zakresu legalizacji pobytu i zatrudnienia cudzoziemców, jak też rodzajów dokumentów uprawniających do podejmowania zatrudnienia na polskim rynku pracy. Dodatkowo, zaproszeni przedstawiciele Ambasady Królestwa Niderlandów oraz holenderskiego stowarzyszenia FairWork przedstawili informacje nt. sytuacji na holenderskim rynku pracy, możliwości podejmowania zatrudnienia oraz warunków życia i pracy w tym kraju.

Z uwagi na specyfikę działania pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES – polegającą na przekazywaniu CV, poprzez doradców EURES z terenu UE bezpośrednio do zainteresowanych pracodawców zagranicznych, brak jest możliwości monitorowania efektów podejmowanych działań. W ramach sieci EURES nie ma możliwości obligowania poszukujących pracy bądź pracodawców do poinformowania WUP o rezultacie konfrontacji poszukującego pracy z pracodawcą. Jedyne informacje zwrotne o pomyślnym przebiegu rekrutacji pochodzą od osób zgłaszających się do WUP z własnej inicjatywy.

6.9. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia

W dniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wojewódzkie urzędy pracy otrzymały nowe zadania związane z *systemem zabezpieczenia społecznego*. Obecnie wojewódzkie urzędy pracy pełnią funkcję instytucji właściwej, do której kompetencji należy koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w przedmiocie zabezpieczenia z tytułu bezrobocia.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego odbywa się na zasadzie:

- ✓ Sumowania okresów zatrudnienia i okresów ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia (dokument przenośny U1, SED U002 i U017),
- ✓ Eksportu świadczeń w trakcie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim z zachowaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez okres od trzech do sześciu miesięcy (dokument przenośny U2 i SED U008).

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, działając z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego, realizuje powyższe zadania od dnia 01.05.2004 r. W okresie od dnia 01.01.2015r. do dnia 31.12.2015 r. tutejszy Urząd wydał **13 dokumentów przenośnych U2** dla osób wyjeżdżających z Polski w celu poszukiwania pracy, które przez okres od trzech do sześciu miesięcy będą mogły pobierać przyznany w Rzeczypospolitej Polskiej zasiłek dla bezrobotnych.

Do tutejszego urzędu wpłynęło **298 dokumentów przenośnych U2** dla osób, które przyjechały do Polski w celu poszukiwania pracy i transferowały do Polski swoje zasiłki z państw członkowskich UE/EOG lub Szwajcarii.

W wyżej wymienionym okresie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie wydał **168 dokumenty U1/U002** potwierdzających okresy zatrudnienia, ubezpieczenia lub pracy na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobom ubiegającym się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innych państwach członkowskich UE/EOG lub Szwajcarii.

Przepisy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego umożliwiają przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych obywatelom polskim, którzy zamieszkują lub powracają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w krajach UE/EOG lub Szwajcarii. Decyzje w tym przedmiocie wydaje marszałek województwa, natomiast podjęcie wypłaty lub wydanie decyzji w sprawie utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych należy do zadań starosty. W okresie od dnia 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. Marszałek Województwa Lubelskiego wydał **407 decyzji w przedmiocie przyznania prawa do zasiłku** dla bezrobotnych z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w innym państwie członkowskim, z tego **100 decyzji odmownych** zaś **17 postępowań w sprawie przyznania prawa do zasiłku** umorzono.

W tym samym czasie do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęło **439 dokumentów** E-301/PDU1/SED U002/SED U017.

6.10. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Wydział Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie realizuje zadania na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy /t.j. Dz.U. z 2014 r., poz.272 ze zm/.

Mocą ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r., przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych /Dz.U. Nr 157, poz.1241 z późn. zm./ z dniem 01 stycznia 2012 r. zadania powyższej ustawy przejęli marszałkowie województw. W imieniu Marszałka Województwa Lubelskiego zadania te wykonuje Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, przy pomocy utworzonego w tym celu Wydziału Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Zespołu Obsługi Księgowo – Kasowej FGŚP usytuowanego w Wydziale Finansowym WUP.

Ustawowymi zadaniami realizowanymi przez FGŚP są:

- ✓ wypłata świadczeń pracowniczych niezaspokojonych przez niewypłacalnych pracodawców;
- ✓ windykacja wypłaconych świadczeń.

Ze względu na charakter realizowanych zadań, klientami FGŚP są niewypłacalni pracodawcy a także ich pracownicy (obecni lub byli). Instytucjami, z którymi Wydział FGŚP współpracuje podczas realizacji zadań, są przede wszystkim sądy powszechne oraz sądowe organy egzekucyjne.

Warunkiem wypłaty świadczeń pracowniczych ze środków FGŚP jest zaistnienie w stosunku do pracodawcy – niewypłacalności w rozumieniu ustawy o ochronie roszczeń (...), dlatego też skala wypłat świadczeń, zarówno w ujęciu ilościowym jak i wartościowym, uzależniona jest od kondycji ekonomicznej podmiotów gospodarczych usytuowanych w poszczególnych województwach.

O środki na wypłatę świadczeń pracowniczych może wystąpić niewypłacalny pracodawca, składając wykazy niezaspokojonych roszczeń: zbiorczy lub uzupełniający. Jeżeli niewypłacalny pracodawca tego nie uczyni w ustawowo określonym terminie, o wypłatę świadczeń wystąpić może wnioskodawca indywidualny.

W 2015 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęło **18 wykazów oraz 65 wniosków indywidualnych**. Wypłacono świadczenia wskazane w 18 wykazach i 42 wnioskach, które dotyczyły należności pracowniczych niezaspokojonych przez

21 niewypłacalnych pracodawców. Najczęstszą przyczyną odmowy wypłat świadczeń był brak ustawowej niewypłacalności pracodawcy.

W ciągu ubiegłego roku **wypłacono kwotę 3 115 079,46 zł**, zaspokajając tym samym należności pracownicze **455 świadczeniobiorców**. W porównaniu do roku 2014 nastąpił zdecydowany spadek wypłat świadczeń pracowniczych na rzecz pracowników niewypłacalnych pracodawców. Kwota wypłacona w roku 2015 stanowi zaledwie 27,34% wypłat świadczeń roku 2014.

Prawie 95% wypłaconej kwoty stanowiły świadczenia wskazane w wykazach złożonych przez niewypłacalnych pracodawców, o wypłatę pozostałych świadczeń wystąpili wnioskodawcy indywidualni. Najczęściej wypłata niezaspokojonych roszczeń pracowniczych była dokonywana w sytuacji, gdy w stosunku do pracodawcy ogłoszona została upadłość obejmująca likwidację majątku lub też wnioski o ogłoszenie upadłości zostały przez sąd oddalone z powodu braku majątku na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego.

Drugim zadaniem FGŚP wynikającym z ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy jest dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń. Windykacja prowadzona jest z majątku niewypłacalnych pracodawców, ich następców prawnych lub też osób trzecich, odpowiedzialnych za długi niewypłacalnych pracodawców. Jest to proces skomplikowany, długotrwały i nie zawsze skuteczny. Z natury rzeczy, windykacja FGŚP może zostać wszczęta po wypłacie świadczeń, co oznacza, że od samego początku dotyczy ona przedsiębiorcy niewypłacalnego.

Skuteczność windykacji zależy przede wszystkim od realnej wartości posiadanego przez dłużnika majątku, możliwości jego zbycia oraz stopnia zabezpieczenia rzeczowego ustanowionego wcześniej na tymże majątku przez innych niż Fundusz wierzycieli.

W 2015 r. **zwindykowano kwotę 6 326 568,48 zł**, przekraczając znacznie plan windykacji. Spłata należności stanowi efekt podjętych wcześniej działań prowadzonych zarówno w trakcie postępowań upadłościowych jak i egzekucyjnych. Zdecydowanie najwyższa kwota spłaty pochodzi od dłużników będących w stanie upadłości i tendencja ta widoczna była także w latach ubiegłych.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – WUP w Lublinie **posiadał 203 dłużników** Funduszu.

W 2015 r. **umorzone zostały** przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Dysponenta FGŚP, na podstawie ustawy z dnia 13.07.2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, należności Funduszu w kwocie **11 014 913,31 zł** przypadające **od 20 dłużników** Funduszu.

W stosunku do tych dłużników wyczerpane zostały wszelkie przewidziane prawem procedury windykacyjne a nieściągalność pozostałych do zapłaty należności nie budziła wątpliwości.

Proces umorzenia nieściągalnych należności ma na celu bieżące urealnianie ogólnego stanu należności Funduszu.

Plan umorzeń należności FGŚP ustalony na 2015 r. został wykonany.

Ponadto, Wydział Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w 2015 r. realizował zadania ustawy z dnia 11 października 2013 r. **o szczególnych rozwiązaniach związanych**

z ochroną miejsc pracy /Dz.U. z 2013 r., poz. 1291, z 2015 r. poz.150/. Ustawa ta oferuje pomoc przedsiębiorcom borykającym się ze skutkami spowolnienia gospodarczego w następstwie wystąpienia czasowych ograniczeń wwozu towarów na terytoria innych krajów. Uregulowania prawne zawarte w ustawie pozwalają między innymi na sfinansowanie ze środków FGŚP części wynagrodzeń pracowników przedsiębiorcy, który w okresie 3 miesięcy przypadających po dniu 6 sierpnia 2014 roku zanotował co najmniej 15% spadek obrotów gospodarczych. Ustawa przewiduje wsparcie na ochronę miejsc pracy pracowników w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu pracy, przez maksymalny okres 6 miesięcy, w okresie 12 miesięcy od dnia podpisania umowy o dofinansowanie.

W ubiegłym roku z pomocy **skorzystało 5 przedsiębiorców** z województwa lubelskiego, którzy wystąpili o dofinansowanie **wynagrodzeń łącznie 96 pracowników** objętych obniżonym wymiarem czasu pracy. W wyniku realizacji 30 wykazów **wyplacono kwotę 628 761,09 zł.**